Leto VI., štev. 42 | Ljubljana, sreda, 18. februarja 1925 | Poštnina pavšalirana | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 25·— Din
za inozemstvo 40·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 4 in 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 17. februarja.

Jutri popoldne se vrši pod kraljevim predsedstvom seja ministrskega sveta, na kateri se bodo določile in odobrile glavne linije vladinega političnega in parlamentarnega delovnega programa.

To dejstvo govori za sebe. Medtem ko obupana opozicija javka ter v kompletni konsternaciji vso svojo fantazijo izčrpava v izmišljevanju vedno novih situacij, se v vladi v popolni solidarnosti pripravljajo potrebni ukrepi za nadaljno sistematično izvajanje programa Narodnega bloka.

Naravno je, da najtežje nosi breme politične izoliranosti naša domača klerikalna stranka. SLS se dobro zaveda, da je za njo nastopil velekritičen trenutek odločilnega boja za eksistenco. Zadnje volitve so pokazale, da je ljudstvo v svojem dosedanjem otroškonaivnem zaupanju v obljubarske fraze in demagoška gesla klerikalizma postalo nesigurno. Le z najhujšim psihičnim terorjem, ki se ni sramoval pošiljati pristaše Narodnega bloka v večno pogubljenje in pa s sugestijo, da bo 9. februarja državna oblast zopet v rokah gosp. Korošca in Radića, se je klerikalni stranki tokrat še posrečilo obdržati ravnovesje. Njeni mandati so po velikem številu menice, eskomptirane na račun zmage separatističnega bloka. Ta račun je bil lažniv, ljudstvo, ki je menilo, da daje svoje glasove onim, ki bodo prihodnja leta imeli vlado v svojih rokah, je prevarano. **Stabilizacija režima Narodnega bloka pomeni za klerikalno stranko propast in razkroj.** Državnopolitično potisnjen v stran, izoliran v svoji nebrzdani strasti po politični moči, dobro zastražen, da ne bo mogel več zlorabljati ljudstva po svojih perfidnih metodah, bo klerikalizem izgubil svoj prevalentni vpliv, ljudske množice mu zdrknejo s pesti, njegova **redukcija** je v najkrajšem času neizbežna.

Mi dobro vemo, da se voditelji SLS te situacije dobro zavedajo. Avtentična poročila iz same njihove srede v polnem obsegu potrjujejo, da **klerikalci še nikdar niso bili tako potrti,** kakor so po svoji zmagi od 8. februarja. Naravno, ker se še nikdar niso nahajali v tako brezizlazni situaciji, kakor danes. Zato razumemo njihovo obupno otepavanje, razumemo, da poskušajo vse, kar naj bi potolažilo njihove razočarane volilce ter jih napolnilo vsaj s skromno nado, da se bo «že še preobrnilo». Razumemo tudi to, da skuša klerikalna stranka po svojem voditelju za svoje politične kompanjone, predvsem pa za sebe z raznimi intrigami in ponudbami, ali bi ne bilo mogoče izvati v Narodnem bloku kakšna nesoglasja ter razrahljati solidarnost koaliranih narodnih strank. Kdor je tepen, ima pravico, da toži, in tudi tega mu nihče ne bo zameril, če se trudi svoj poraz omiliti ali popraviti. Toda tudi v politiki je logika postavila nekatere meje, ki jih more prezreti le popolni politični analfabet ali pa tisti, ki svoje ljudi smatra za analfabete. Klerikalne napovedi, da je pričakovati spremembe političnega kurza, spadajo v kategorijo onih logičnih protislovij, ki so v politični teoriji **in praksi nemogoča.**

Predočimo si položaj. Vlada Narodnega bloka je bila postavljena po krahu blokaške politične koncepcije s pooblastilom, da apelira na narod z unitarističnim programom. Pri volitvah je koncepcija Narodnega bloka dobila trdno večino. S tem je narod sankcijoniral unitaristično politiko ter odklonil program «širšega bloka». Po mišljenju, odnosno po pisanju klerikalnih listov pa naj sedaj **zmagovalci** v volilnem boju **razveljavijo** načelni politični rezultat volitev ter kolo zasukajo nazaj v oktober lanskega leta, sami vzpostavijo situacijo, radi katere je prošlo jesen prišlo do ene najglobljih političnih kriz v Jugoslaviji in katere razbitje je Narodnemu bloku ter njegovemu programu dalo življenje!

Treba je premisliti samo to, da se vidi vsa absurdnost opozicijskih kombinacij. No, stvar je v resnici taka, da v Beogradu fantastičnih klerikalnih vesti, ki se lansirajo po vsej državi (kaj bi sicer pisali opozicijonalni listi!) nihče niti za trenutek ne vzame za resne, temveč da se jih ceni in presoja le kot dokaze popolne destrukcije v opozicijonalnih vrstah. Tem manj se seveda za razne napovedi in senzacijonalne izmišljotine klerikalnega in drugega blokaškega tiska (ki si je pripeljal celo Balugdžića iz Berlina in vabi na jutrišnjo sejo kronskega sveta gospoda beograjskega patrijarha!) zmeni vlada. Ona gre marveč mirno svojo pot naprej, pripravlja svoje ukrepe in zakonske predloge ter si bo jutri dala tudi od same krone sankcijonirati svoj politični in delovni program.

Ministrski svet pod kraljevim predsedstvom

NA DANAŠNJI SEJI BO VLADA POD PREDSEDSTVOM KRALJA SKLEPALA O FORMULACIJI SVOJEGA POLITIČNEGA IN DELOVNEGA PROGRAMA.

Beograd, 17. febr. p. Današnji dan je potekel brez važnejših dogodkov. Niti v vladnih krogih niti v vrstah opozicije se ni pripetilo kaj posebnega. Gosp. Marko Gjuričić je izjavil popoldne novinarjem, da je načrt stanovanjskega zakona izdelan in da prihodnje dni povabi časnikarje k sebi, da jim obširno razloži določbe novega zakona.

Popoldne je bila v finančnem ministrstvu seja strokovnjakov, na kateri se je razpravljalo o reorganizaciji finančne uprave v državi. Kakor znano pripravlja posebna komisija pod vodstvom delegata Šavnika obširen projekt o izenačenju finančne uprave.

Na dvoru je bil sprejet radikalni poslanec Jovan Cirković, ki je poročal kralju o razmerah v Južni Srbiji. Kasneje je g. Cirković konferiral z ministrskim predsednikom Pašićem.

Za nocoj se pričakuje prihod rumunske kraljice Marije V zvezi s tem je kralj sprejel zunanjega ministra dr. Ninčića.

Beograd, 17. febr. r. Danes se je od pol 11. do pol 2. vršila seja ministrskega sveta in se je na njej razpravljalo o delovnem programu vlade za zasedanje Narodne skupščine. Vršila se je načelna debata o nekaterih važnih zakonskih osnutkih, ki jih vlada predloži parlamentu. Vlada je danes osobito ugotovila načela za projekte tiskovnega, stanovanjskega in zborovalnega zakona. Za tiskovni zakon je vlada vzela kot osnovo oni projekt, ki so ga pripravili prejšnji ministri in ga je v poedinostih korigiral dr. Srskić. Vlada je na današnji seji rešila tudi to, da se ukine sekvester nad imovino in posestvom bivšega črnogorskega kralja Nikite in se njegova imovina vrne sorodnikom.

Za jutri popoldne ob 5. je na dvoru sklicana seja ministrskega sveta pod kraljevim predsedstvom. Na tej seji bo vlada konkretizirala svoj politični in delovni program ter določila glavne točke svoje deklaracije pred Narodno skupščino. Ta deklaracija bo zasnovana strogo na principih unitarizma ter konsekventnega in pospešenega izvajanja ustave.

Ostra uradna zavrnitev blokaških intrig

V POSEBNEM KOMUNIKEJU ZAVRAČA MINISTRSTVO NOTRANJIH ZADEV IZMIŠLJOTINE OPOZICIJSKEGA TISKA TER POVDARJA ODLOČNOST VEČINE NARODNEGA BLOKA V NADALJEVANJU NACIONALNE POLITIKE.

Beograd, 17. februarja. p. Notranje ministrstvo je izdalo nocoj komuniké, v katerem odgovarja na pisavo opozicijskih listov od volitev pa do danes. Komuniké naglaša, da je bil opozicijski blok takoj po 8. februarju **zadovoljen** z izvolitvami, trdeč, da je **zmagal.** Blokaška poročila o volilnem rezultatu so izzvala velik nemir po vsej državi. Ko so dejstva zavedeno javno mnenje podučila o pravem stanju, je izšel nov komuniké opozicijskega bloka, v katerem pravi, da so opozicijske stranke **očuvale svoje pozicije.** Ko je bila v soboto, 14. t. m. vsakomur jasna **popolna zmaga Narodnega bloka,** je izdala opozicija **drug** komuniké, ki izraža značilno razpoloženje poraženih s tem, da obtožuje organe oblastev krivic in nasilja pri volitvah in pravi, da je vlada že poprej izdelala natančen načrt, po katerem je vsekakor morala zmagati na voliščih. V tej poslednji objavi ne pozablja opozicija le svoje «zmage», ampak se tudi ne spominja več na svoj prejšnji komuniké, kjer je trdila, da je očuvala vse svoje postojanke . . .

Komuniké notranjega ministrstva veli nadalje, da je najmočnejša stranka opozicije priznala v svoji spomenici sovjetski vladi, da je vse pripravljeno za nasilni prevzem oblasti. Šele ko je opozicija videla, da bi posledice takega zavajanja javnega mnenja utegnile postati hude, je nekoliko mirila svoje volilce, da ne bi padla odgovornost za posledice takega varanja javnosti nanjo. Notranje ministrstvo izjavlja, da se bodo vse pritožbe zoper izvedbo volitev reševale pred edino pristojnim forumom, pred verifikacijskim odborom Narodne skupščine. Le ta odbor more vse overoviti in ugotoviti. Bavil se bo tudi s številnimi primeri terorja in nasilja organiziranih tolp opozicijskih strank in znanih bojnih radićevskih čet, katerim je padlo kot žrtve mnogo vdanih državljanov.

Izvajanja opozicijskega tiska o izidu in poteku volitev s svojimi zmedenimi trditvami so si v ostrem nasprotju in so zmago Narodnega bloka le še okrepila v tuin inozemski javnosti in potrdila, da uživa Narodna skupščina popolno avtoriteto in zakonitost, da ima večino, sposobno za pozitivno zakonodajno delo in za uveljavljenje določene državne volje, ki je popolnoma soglasna v pogledih glede nadaljnje potrebe notranje konsolidacije države po volji naroda, ki se je pokazala pri poslednjih volitvah.

ŠE EN DEMANTI BLOKAŠKIH IZMIŠLJOTIN.

Beograd, 17. febr. r. Blokaški tisk širi vesti, da so radikali pripravljeni spremeniti svoje zadržanje napram Radiću. Z najmerodajnejšega mesta v radikalni stranki je vaš dopisnik pooblaščen demantirati vse te vesti. Resnica je baš obratno. Na sejah ministrskega sveta vsi radikalski ministri zavzemajo stališče, da je treba nadaljevati dosedanji pravec napram Radiću in njegovim zaveznikom. Zlasti insistirajo, da se sodnijsko postopanje proti radičevcem nadaljuje. Najboljši demanti blokaških vesti pa je včerašnja konferenca ministrov - pravnikov, ki so podrobno pretresali nadaljnje ukrepe proti Radiću in njegovim tovarišem.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Beograd, 17. februarja. r. Danes dopoldne je zunanjega ministra dr. Ninčića posetil avstrijski poslanik Hoffinger, ki je po končani konferenci izjavil Vašemu dopisniku, da je avstrijska vlada pripravljena nadaljevati pogajanja za trgovinsko pogodbo z našo državo. Vaš dopisnik je g. Hoffingerja opozoril na nekatere nove avstrijske carinske postavke, ki povzročajo našim trgovcem ogromne težave. G. Hoffinger je odgovoril, da je avstrijska vlada v tem oziru že ustregla naši vladi in da je že za mnoge predmete izpremenila odnosno znižala carinske pristojbine. Tarifa za nekatere artikle pa se še izdeluje v trgovinskem ministrstvu. Upa, da se bodo trgovinska pogajanja mogla neovirano nadaljevati.

Izseljevanje Madžarov iz Jugoslavije

Beograd, 17. februarja. r. Po trianonski mirovni pogodbi bi moral že biti rešen odnošaj Madžarov na našem in Jugoslovenov na madžarskem ozemlju, ki so imeli dve leti časa, da optirajo za eno ali drugo državljanstvo, Ker pa pri nas velik del Madžarov v označenem roku ni maral optirati, niti se izseliti iz naše države, je naša vlada bila prisiljena, da jih začne sama izseljevati. Madžarski poslanik na našem dvoru je v tej zadevi interveniral in zaprosil, naj naša vlada preneha s prisilnim izseljevanjem, dokler se obe vladi definitivno ne sporazumeta o tem vprašanju,

Tajna komunistična tiskarna v Beogradu

Beograd, 17. februarja, p. Beograjska policija je že dalj časa vedela, da imajo tukajšnji komunisti tajno tiskarno, kjer tiskajo svoj list in ga na skrivaj delijo svojim pristašem. Danes je odkrila komisija v Gjuričevi ulici št. 8 majhno tiskarno v hiši delavca Koste Činčiča. Tu se je tiskal list «Komunist». Šef policije Ljubiša Lazarević je obkolil s številnimi orožniki hišo, vdrl vanjo ter aretiral vseh 10 stavcev, ki so baš pripravljali novo številko lista. Prijet je bil tudi Činčič z ženo. Policija je izvedla preiskavo in našla mnogo še nerazposlanih izvodov «Komunista» in mnogo literature, ki je prišla iz Moskve. V svoji najnovejši številki razpravlja «Komunist» o poslednjih volitvah, ki naj bi prinesle zmago delavsko-kmetske-komunistične republike. Poudarja, da se mora boriti komunistična stranka Jugoslavije z ilegalnimi sredstvi, ker hoče strmoglaviti buržuazijo in odpraviti dosedanji družabni red. Policija je našla tudi mnogo šifriranih zaupnih odredb iz Moskve. Prijetih je bilo danes okrog 30 oseb in završenih več hišnih preiskav. Zanimivo je, da bi se imela odkrita tiskarna v kratkem preseliti v Vel. Kikindo.

MUSSOLINIJEVA BOLEZEN.

Rim, 17. februarja. a. Bolezen ministrskega predsednika Mussolinija se razvija normalno. Zaradi tega danes ni bil izden nikak uradni komunike. Neoficielno se javlja, da je bolniku mrzlica popustila, da pa mora še ostati v postelji, zlasti ker čuti močne bolečine v sklepih.

Gospodarska vojna med Nemčijo in Rumunijo

KER NEMČIJA DOSLEDNO ODKLANJA IZPLAČILO REKVIZICIJSKIH BANKOVCEV, JE ZAČELA RUMUNIJA IZVAJATI REPRESALIJE.

Berlin, 17. februarja. s. Odnošaji med Rumunijo in Nemčijo so še vedno skrajno napeti. Rumunski finančni minister Bratianu je za časa svojega bivanja v Parizu interpeliral nemške delegate pri reparacijski komisiji glede stališča nemške vlade za kritje bankovcev takozvane «Banca Generale». Nemški delegat je izjavil, da nemška vlada z ozirom na Dawesov načrt ne more pristati na kak specijalni ugovor v tej zadevi. Rumunija je zagrozila z represalijami in je včeraj pričela z izgonom nemških državljanov iz Rumunije. Izgleda, da bo poleg tega prišlo med Nemčijo in Rumunijo do gospodarske vojne. Vendar pa rumunski poslanik v Berlinu dosedaj še ni odpoklican in v rumunskih krogih trdijo, da je Rumunija še vedno pripravljena, iznova pričeti pogajanja za mirno poravnavo konflikta.

V proračunskem odseku nemškega državnega zbora je zunanji minister dr. Stresemann z ozirom na konflikt med Rumunijo in Nemčijo izjavil: Glede kritja bankovcev «Banca Generale», ki so bili izdani za časa nemške zasedbe Rumunije se v verzajski mirovni pogodbi Nemčiji ni naložila nikaka obveznost, da izplača te bankovce. Zaradi tega smo tudi vedno odklonili zahtevo, da priznamo poleg splošne reparacijske obveznosti še kako posebno obveznost. Ker Rumunija ni dosegla priviligiranega obravnavanja svojih zahtev pri zaveznikih, je zahtevala, da jo moramo poleg reparacijskih anuitet še posebej odškodovati. Ta zahteva pa je v nasprotju z izjavo izvedencev. Rumunija more tedaj, je dejal dr. Stresemann, poseči po splošnih mednarodnih represalijah, napram katerim pa imamo mi docela proste roke.

Bukarešta, 17. februarja. v. Govor nemškega zunanjega ministra dr. Stresemanna o konfliktu med Nemčijo in Rumunijo je bil znan v Bukarešti danes ter je povzročil precejšnjo nezadovoljnost. Nocoj se je izvedelo o poloficijelni noti, ki obrazlaga rumunsko stališče v tem vprašanju nastopno: «Rumunska vlada ni pripravljena se spuščati v polemike z nemškim zunanjim ministrom, ker se ne more Nemčija sklicevati na besedilo pogodb niti na pravico. Zaradi tega je naravno, da bo skušala berlinska vlada s tendencioznimi interpretacijami ustvariti za Nemčijo ugodno atmosfero. Za Rumunijo pa, ki ima na svoji strani pogodbe in tudi pravico, je zadnje stališče Nemčije nov dokaz, da Nemčija z vsemi sredstvi skuša odtegniti se svojim obveznostim. Do danes se je Rumunija napram Nemčiji, kar se tiče izvedbe mirovne pogodbe, pokazala kot zelo spravljivo. Pri tem jo je vodila želja, da čimprej zopet stopi v normalne odnošaje z Nemčijo. Ker pa rumunska prizadevanja niso imela drugega rezultata, kakor to, da Nemčija noče izpolniti svojih obveznosti, bo morala Rumunija poseči po gotovih odredbah, da brani svojo pravico.»

Kakor se doznava, bo rumunska vlada zaplenila v Rumuniji se nahajajoče nemško imetje, da dobi v roke jamstva za svoje zahteve. Zaplenila bo tudi ona nemška podjetja in imetja, ki se skrivajo pod nevtralnim imenom, čijih nemški značaj pa je dokazan.

Nova poostritev odnošajev med Grčijo in Turčijo

GRČIJA OČITA TURČIJI POLEG IZGONA PATRIJARHA ŠE DRUGE KRŠITVE MIROVNE POGODBE.

Beograd, 17. februarja. p. Po informacijah zunanjega ministrstva je postalo razmerje med Grčijo in Turčijo zadnje dni zopet bolj napeto. Grška vlada namerava predložiti spor Zvezi narodov v razsojo, ravno tako tudi zadevo iz Carigrada izgnanega patriarha. V smislu člena 14. lausannske mirovne pogodbe imata pripasti otoka Imbros in Tenedos Turčiji, angorska vlada pa je vzela nase obveznost, da uvede na teh otokih krajevno samoupravo in da obdrže občine na njih svojo komunalno policijo. Turška vlada pa ni izvršila teh obveznosti, ampak je celo zabranila povratek na otoka onim Grkom, ki so se morali izseliti med grško - turško vojno. Grške šole so zatvorjene in vsa imovina Grkov je zaplenjena. Atenski kabinet je poslal obširno poročilo o postopanju turške vlade zoper Grke pariškemu poslaniku in je zaprosil Venizelosa, naj stori s svoje strani korake, da prenehajo omenjene krivice Turkov.

Ogorčenje proti Turkom je med grškim prebivalstvom vedno večje. Grški vojaški krogi izjavljajo, da se ne bo dal spor s Turčijo poravnati drugače kot z orožjem.

Pruska kriza rešena

Berlin, 17. februarja. z. Nemška ljudska stranka je pristala na dr. Marxove pogoje za podporo njegove vlade. Marxova misija je s tem vsaj začasno uspela. V novi pruski vladi bosta oficielno zastopani samo dve stranki: centrum in demokrati. Zvezo s socialisti bo tvoril Severing, ki bo obdržal notranji portfelj, vendar ne kot zaupnik svoje stranke, ampak kot nevtralen strokovnjak. Zvezo z desničarskimi strankami bo oskrboval stresemannovcem blizu stoječi finančni minister dr. Köpker - Aschoff.

Nova vlada se bo jutri predstavila pruski zbornici.

KOLIKO NEPOSREDNIH DAVKOV SE JE PLAČALO LETA 1924.

Beograd, 17. februarja. r. Ravnateljstvo neposrednih davkov je zbralo podatke, koliko davka se je vplačalo v lanskem letu. Iz teh podatkov je razvidno, da je na Hrvatskem bilo vplačanih 289,910.802 Din 58 p, v Bosni in Hercegovini 220,727.275 Din, v Vojvodini 363,178.627 Din 96 p, v Sloveniji je bilo vplačanih 185,938.719 Din 39 p, v Dalmaciji 39,370.961 Din 12 p ter v Srbiji in Črni gori 309,380.551 Din 83 p. Celotno je torej bilo vplačano neposrednega davka 1,,408,506.937 Din 80 p.

USTANOVITEV RUMUNSKEGA PATRIJARHATA.

Bukarešta, 17. februarja, v. Poslanska zbornica je danes soglasno sprejela zakon, s katerim se ustanovi rumunski patrijarhat. Voditelji vseh strank so podali izjavo, v kateri odobravajo ta zakon.

SPOPADI MED FAŠISTI IN KARABINJERJI.

Rim, 17. februarja, v. V Bologni so priredili včeraj tamošnji fašisti veliko demonstracijo proti meščanskemu listu «Resto del Carlino». Prišlo je do spopada med demonstranti in karabinjerji, pri katerem je bilo 11 izgrednikov in en karabinjer ranjen. Aretiranih je bilo več ljudi.

Neurje v Italiji

Trst, 17. februarja. a. Iz vseh strani Italije prihajajo poročila o velikih vremenskih nezgodah. Tako poročajo iz Barija, da je vihar razkril tamošnjo kavalerijsko vojašnico in znatno poškodoval kolodvorsko lopo, da vlaki niso mogli odhajati s postaje. Iz Nice javljajo, da je deloma porušena znana «Angleška promenada». Velika škoda je bila napravljena ob Lagu Maggiore v Lombardiji in v okolici reke Tiimento. Mesto Pordenone je pod vodo. Tudi v Piemontu je več rek prestopilo bregove. Iz alpskega ozemlja nad Brescio se javlja, da je zapadel sneg nad 3 metre visoko. Tudi v Perugginskih Apeninih je zapadel sneg. (O strahovitih viharjih v Avstriji poročamo na 5. strani današnjega lista. Ured.)

AGRARNA REFORMA NA POLJSKEM.

Varšava, 17. februarja. z. Ministrski svet bo v kratkem razpravljal o zakonskem načrtu agrarne reforme, po katerem bi se vsako leto parceliralo 200.000 hektarjev zemlje. V prvi vrsti pridejo v poštev **državna** in **cerkvena** posestva kakor tudi **zasebna** posestva, ki bodo **prostovoljno** dana na razpolago. V slučaju potrebe pa bo vlada uvedla tudi **prisilno parcelacijo.**

Borza

CURIH: Beograd 8.50, New-York 519.50 London 24.795, Pariz 27.15, Milan 21.37, Praga 15.35, Budimpešta 2.65, Sofija 3.775, Dunaj 0.007325.

TRST: Beograd 39.30 do 39.60, Dunaj 0.0337 do 0.0347, Praga 71.75 do 72.25, New-York 24.1750 do 24.3250, Curih 467 do 469, dinarji 39.20 do 39.50, 20 zlatih frankov 23.50 do 24.50.

DUNAJ: Beograd 1156 do 1160, Budimpešta 97.80 do 98.65, Bukarešta 358 do 360, Milan 2912 do 2924, New-York 70.935 do 71.185, Praga 2107 do 2117, Sofija 513 do 517, Curih 13.655 do 13.705, dinarji 1153 do 1159, lire 2900 do 2920.

BERLIN: Beograd 6.84, Milan 17.26, Praga 12.455, New-York 4.195, Curih 80.78

Kdo je dr. Trumbić?

Dr. Trumbić, ki je bil sedaj izvoljen z radićevskimi glasovi v Zagrebu na republikanskem federativnem programu, je bil svoječasno hud nasprotnik avtonomizma in federalizma. Tako je n. pr. imel v ustavotvorni skupščini 23. aprila 1921. govor, na katerem je ostro obsodil abstinenco Radićeve stranke, ki ni priznaval ustvarjenega državnopravnega položaja. Tedaj je dr. Trumbić izrecno naglašal, da s proglašenjem ujedinjenja 1. decembra 1918. preneha Hrvatska živeti kot poseben politični faktor. Dr. Trumbić je izrecno naglašal v tem svojem govoru, da niti federacija niti državnopravna avtonomija ne odgovarja našim razmeram, ker ni ustvarljiva. Dr. Trumbić je tudi navajal, zakaj pri nas federalizem in avtonomija nista mogoča ter je izjavil: «Jaz sem za unitarno državo, ker ne vidim, kako bi se mogla z ozirom na naše razmere drugače urediti, da bi bila kot celota sposobna za življenje. To je bilo vedno moje načelno stališče, odkar je nastala vojna in odkar se je pokazala možnost ustvaritve našega narodnega ideala. Naša država je enotna in radi tega celota. Ona ni sestavljena kot bivša Avstro-Ogrska. V njej ni delne državne samostalnosti, kakor jo je imela Hrvatska napram Madžarski.» Tako je govoril dr. Trumbić l. 1921. Tiste čase je celo zahteval naj se radićevski mandati uničijo in da naj ustavotvorna skupščina uvede proti poslancem Radićeve stranke kazensko postopanje. Tedaj je dr. Trumbić govoril o Radiću, da je nor demagog, medtem ko ga danes ko sedi v zaporu, proglaša za največjega Hrvata. Tedaj dr. Trumbić ni delal nobenih razlik med Srbi in Hrvati in je bil prepričan monarhist in unitarist. Odločno je odklanjal federalistični ustavni načrt Narodnega kluba, kakor avtonomistični ustavni načrt Jugoslovenskega kluba. Danes je dr. Trumbić izvoljen na republikansko federativnem programu Radićeve stranke ter je postal vodja opozicije in zahteva, kar je sam pobijal l. 1921. v ustavotvorni skupščini. Kar je l. 1921. preklinjal, leta 1925. blagoslavlja. Kaj je tak človek?

Protikomunistična propaganda klerikalcev

Pred nekaj tedni smo poročali, kako ostro je obsodil rimski papež v svojem govoru, ki ga je imel v konzistoriju, komunizem in sploh socijalizem. Očividno je izšel iz Vatikana ukaz na škofije, da naj se povsod začne proti boljševizmu energična kampanja, kajti včeraj zvečer je priredilo «Apostolstvo sv. Cirila in Metoda» v nabito polni dvorani ljubljanskega Uniona s skioptičnimi slikami opremljeno predavanje o «Preganjanju krščanstva v Rusiji». Predavanja se je udeležil med drugimi tudi škof Jeglič, tisti Jeglič, ki je pri zadnjih občinskih volitvah v Ljubljani ostentativno volil — komuniste . . .

S protikomunistično propagando so klerikalci iz špekulativnih ozirov na glasove komunistov počakali, da minejo volitve. Sedaj, ko imajo njihove kroglice, lahko udarijo brezobzirno po njih. Značilno za klerikalno moralo je tudi, da je vodstvo škofove stranke še pred dobrim tednom oficijalno vabilo komuniste na pogajanja za skupno kandidatsko listo za ljubljanski občinski svet. Isto vodstvo vzdržuje tudi še danes skupno kandidatsko listo s socijalisti, proti katerim se je papež ravno tako izrekel, kakor proti komunistom. Isti večer, ko so včeraj klerikalci priredili po prof. dr. Grivcu propagandno predavanje «proti preganjanju cerkve v Rusiji», pa je parlamentarni voditelj SLS dr. Korošec v Zagrebu sklepal z boljševiškimi eksponenti, radićevci, nove načrte, kako bi se v Jugoslaviji nadaljevalo boljševiško rovarenje. Sami dokazi o doslednosti in iskrenosti klerikalne politike. Na žalost je bilo tudi včerajšnje predavanje v Unionu le sredstvo v dosego dosedaj še neznanih političnih ciljev klerikalizma.

Predavanje v ostalem ni poteklo povsem gladko. Neki komunistični dijak je ostro ugovarjal predavatelju. Ker diskusije ni bilo, je incident potekel brez nadaljnih posledic. Mnogi poslušalci, ki so po predavanju zapuščali Unionovo dvorano, so zmajevali z glavami: «Tako strašne reči, naša SLS pa neprestano poje slavo boljševizmu in se igra njegovo zaščitnico!»

Celjski mestni proračun

Obširno smo že poročali o stvarni proračunski seji celjskega občinskega odbora, ki je pokazala kako resno je vzela mestno gospodarstvo v roke trdna narodna večina občinskega odbora. Danes objavljamo naknadno še nekatere proračunske postavke, ki utegnejo zanimati poleg celjskega prebivalstva tudi širšo javnost. Glavne postavke rednega proračuna izdatkov so:

1.) Občinska uprava, ki izkazuje primanjkljaj 922.602 Din. Plače uslužbencev in pokojnina sama znaša nad vsoto 700.000 Din.

2.) Ulice, trgi, kanali in mostovi: izdatkov 567.271 Din, kritja z cestarino 542.000 Din, torej še primanjkljaja 25.271 Din.

3.) Mestno oskrbništvo: primanjkljaja 181.543 Din.

4.) Oskrba revežev, potrebščin vsota 103.944 Din, ki se krije z donosom veseličnega davka 80.000 Din ter ostane torej še primanjkljaja 23.944 Din.

5.) Zdravstvo izkazuje potrebščin 36.000 Din.

6.) Za dobrodelstvo in prosveto je določenih 68.000 Din, med temi za Olepševalno društvo 20.000, za tujski promet 2500, Glasbeno Matico 6225, Dijaško kuhinjo 1500 in za požarno brambo v Celju 5000 Din.

7.) Šolstvo zahteva 251.650 Din. Med temi je določeno za knjige revnim šolarjem 20.000, za trgovsko nadaljevalno šolo 16.500 in za obrtno nadaljevalno šolo 15.000 Din.

8.) Občinske obveznosti znašajo vsoto 413.028 Din.

9.) Stroški tržne uprave 17.250 Din.

10.) Kreditni promet 52.402 Din.

11.) Izredni promet 267.000 Din.

12.) Gozdno gospodarstvo primanjkljaja 32.486 Din.

13.) Parno kopališče 24.087 Din.

14.) Mestno gledališče potrebščin vsoto 22.783 Din.

Med aktivne postavke je prišteti: 1.) Aktivne obresti v znesku 6652 Din; 2.) hiše in posestva 153.009 Din; 3.) izvoz greznic 19.000 Din; 4.) mestno tehtnico 3285 Din; 5.) ribarsko pravico 5000 Din in mestno pokopališče 788 Din.

Primanjkljaj se krije z raznimi dokladami, nakladami in davščinami, ki se pa za tekoče poslovno leto niso zvišale, temveč pri nekaterih postavkah celo znižale. Uvede se: 1.) 50-odst. občinska doklada na državno najmarino 152.000 Din (doslej 100 odst.). 2.) 100-odst. zemljarina 1100 Din. 3.) 200-odst. občinska doklada na obče pridobnino 215.500 Din (doslej 250 odst.). 4.) 250-odst. občinska doklada na posebno pridobnino 500.000 Din. 5.) 250-odst. rentnina 3000 Din. 6.) 10-odst. najemninski vinar 200.000 Din. 7.) 4-odst. kanalska pristojbina 72.000 dinarjev. 8.) Pasji davek znamka, a 100 dinarjev 10.000 Din. 9.) Občinske takse za domovinsko pravico 1000 Din. 10.) Občinske takse po tarifi 30.000 Din. 11.) Davščine na vozila 40.000 Din. 12.) Davščina na prenočišča v hotelih 100.000 dinarjev. 13.) Davščine na ponočni obisk gostiln in kavarn 70.000 Din. 14.) Obč. davščina na prirastek vrednosti nepremičnin 5000 Din. 15.) Donos tržnih pristojbin 70.000 Din. 16.) Užitnina na vino a 1.25 Din 457.000 Din (na butelike pri litru 4 Din in pri šumečem vinu 20 Din, na žganje od 1 Din 5, pri likerjih in jajčjem konjaku 50 odst. višje) 60.000 Din, na pivo od litra 75 p Din 225.000 Din in na meso 35.000 Din. Stroški pobiranja teh davščin znašajo 61.875 Din.

Vprašanje ruske vojne mornarice

V Bizerti, francoskem pristanišču v severni Afriki, stoji rusko vojno brodovje, ki ga je pripeljal iz Ruslie Wrangel po poomu protiboljševiške akcije. Brodovje je bilo pravno še vedno last stare Rusije, dasi ta ni več obstojala. Stvar pa se je spremenila, ko je Francija priznala sovjetsko vlado, ki je s tem za Francijo postala pravna naslednica carske vlade in posestnica nekdanjih carističnih posesti. Sedaj bi imela sovjetska Rusija dobiti tudi v Bizerti se nahajajoče rusko brodovje in Francija se je izjavila pripravljeno, da ji ladjevje zares izroči.

Toda pričela se je živahna propaganda da bi se to brodovje Rusiji ne izročilo. Ta propaganda je izhajala od dveh strani. Po eni strani so se oglasile baltiške države, ki se boje, da bi se z ojačenjem ruske baltiške mornarice močno poslabšal zanje položaj, ker bi jih mogla Moskva z morske strani še bolj ogrožati kakor doslej in bi se vsled tega nedvomno tudi komunistična propaganda v teh deželah še bolj oživila. Opozoriti je pri tem na dejstvo, da ležijo prestolice vseh treh baltiških držav — Litva tu ne prihaja v poštev — ob morju.

Še hujši je nastop Rumunije proti izročitvi vojnega brodovja Rusiji. Rumunija se čuti najbolj prizadeto v slučaju, da dobi Rusija znova vojno ladjevje v Črnem morju, ker ga je tekom državljanskih vojn izgubila vsega. Zato delajo v Bukarešti z vsemi silami na to, da bi se vojne ladje iz Bizerte ne smele več vrniti v Črno morje in so se, v namenu, da dobijo diplomatsko pomoč, obrnili tudi na sosedne in prijateljske države. Naša kraljevina je odgovorila, da ne more v tej zadevi zavzeti drugačnega, kot nevtralno stališče; kar je brezdvomno popolnoma pravilno. Najbolj simpatično je rumunsko stališče Turčij, ki je enako zainteresirana na tem, da se Rusija na Črnem morju ne okrepi. Rusija je delovala v poprejšnji dobi sistematično na to, da si osnuje in obdrži popolno premoč na Črnem morju, kar se ji je naposled popolnoma posrečilo. Samo ob sebi je seveda umljivo, da delujejo ob Črnem morju ležeče države proti temu, da bi se tako stanje sedaj zopet obnovilo.

Pri tem pa je prepir o vrnitvi ruskega vojnega brodovja problematične vrednosti. Brodovje sestoji sicer iz številnih ladij, toda večina jih je manjše velikosti. Še posebno pa je važno, da so ladje zelo pokvarjene. Ves čas, to je več let, so ležale v luki v Bizerti, ne da bi jih kurili, oziroma vzdrževali v onem stanju, kakor je potrebno, da se ne pokvarijo. Stroji in ostalo železje je v tako zapuščenem stanju, da pravijo strokovnjaki, da imajo ladje le še vrednost kot staro železje. Trdi se že, da misli Moskva sama, da bi ladij sploh ne vzela domov, marveč jih kar takoj prodala kot staro železo. Vendar, če bi res ladje ne bile prav nič več porabne, je težko umljivo, zakaj bi se ruske sosede toliko vznemirjale.

Nova doba v Mehiki

Kadar se je v novejši preteklosti imenovalo ime Mehike, je bilo to vedno v neugodni zvezi. Mehika je bila država vednih notranjih zmed, prevratov, vojaških revolucij in silnih uporov, ki so se ponavljali neprestano ter niso pustili državi, da se pomiri ter razvije svoje velike prirodne zaklade. Z zavidanjem je marsikdo mislil na veliko ozemlje, ki pripada Mehiki, tvoreče nič manj kot teritorij 1,989.200 km² s 14,500.000 prebivalci. Splošno se je že obupavalo nad življenjsko zmožnostjo te države in sklepalo se je, da postane prej ali slej plen ekspanzivnosti sosedne ameriške Unije.

Toda najnovejša doba je prinesla povsem drugačen razvoj. Pot navzgor se je pričela že pod predsedovanjem energičnega Alvara Obregona, ki je mogel polagoma odstranjevati anarhistične razmere in si je naposled proti koncu svoje vlade pridobil veliko zaslugo, da je udušil upor, ki je imel namen onemogočiti redne volitve novega predsednika, marveč vsiliti državi enega poprej propalih protikandidatov. S tem so se omogočile redne volitve in izvoljen je bil general Plutarco Calles, ki je s 1. decembrom 1924. nastopil vlado.

Že ta kratka doba Callesovega predsedovanja je pozakala, da je Mehika vendar enkrat dobila državnega šefa, kakršnega rabi. Vse vesti soglašajo v tem, kako Callesovo delo priča, da se novi predsednik zaveda, česa je deželi najbolj treba.

Plutarco Calles je dal pred vsem z državnimi vojaškimi četami energično zasledovati one generale, ki so se bili uprli ter so v perifernih ter težje pristopnih pokrajinah prostrane države nadaljevali borbo zoper centralno državno oblast, povzročujoč pri tem z nebrzdanimi nasilji prebivalstvu ogromno škodo. Kogar so vladne čete ujele, je bil tisti trenutek postavljen pred vojno sodišče, obsojen in že po preteku pol ure ustreljen. Zgodilo se je, da je bila isti dan ustreljena na ta način cela vrsta znanih generalov in viših častnikov brez pardona. Posledice niso izostale; ko so ostali videli, da je stvar postala prokleto resna in opasna, so se po vrsti vdali ali pa nemudoma zapustili mehikansko ozemlje in danes vlada skoro v vsej Mehiki popoln mir.

Toda Calles je storil še več. Da bi se odstranil stalni vir neprestanim vojaškim revoltam, je dal temeljito revidirati ves mnogoštevilni častniški zbor. Vsi oni, ki niso imeli za seboj potrebne vojaške šole ter so si vojaška dostojanstva pridobili pod prejšnjimi režimi nepostavnim potom, so bili nemudoma postavljeni na plano, to je zapodeni iz armade.

Prav tako je Calles z železno roko prečistil diplomatski zbor ter odstranil one, ki so prišli na visoka mesta brez potrebne usposobljenosti. Z enako brezobzirnostjo se obrača proti vsem, ki hočejo vršiti nasilje, bodisi proti vojaškim kot civilnim posameznikom. O tem se pripoveduje že cela vrsta anekdot; najznamenitejša je ona o Heronu Proalu, predsedniku sindikata najemnikov in diktatorju mesta Vera Cruz, ki je tri leta teroriziral mesto ter mu gospodoval po sovjetski doktrini. Clales je nenadoma posegel vmes in Proal je izginil v ječah mehikanske prestolice, Vera Cruz pa si je oddahnil od triletne more

Vse priča, da se nahaja Mehika na pragu nove, bolše dobe in da se naposled vendarle uvrsti med moderne kulturne in pravne države.

Politične beležke

+ **Dr. Korošec in njegov pesimizem.** Sotrudniku «Belgrader Zeitung» je dr. Korošec izpovedal nekaj konkretnejših razlogov svojega pesimizma. «Izgledi v bodočnost so brezupni» je poudaril dr. Korošec in pojasnil svoje stališče napram verzijam o svojih odnosih do vlade tako-le: «Menim, da do pogajanj med nami in vlado ne pride, ker je pač sodelovanje naše stranke s Pribičevićem a priori in pod vsemi okolnostmi izključeno. Radikali pa vsekakor imajo ob svoji strani raje 21 kakor 20 poslancev». V ostalem imajo samostojni demokrati 23 mandatov, značilno pa je, da dr. Korošec opira koalicijo zgolj na številko kakor da je vsa tragika klerikalnih tigrov v tem, da nimajo vsaj enega mandata več kakor samostojni demokrati. Mi nasprotno vidimo tragiko klerikalnih tigrov ravno v tem, da dr. Korošec javno resignira na vse izglede o vstopu v vlado, dočim «Slovenec» kot najvnetejši tolmač tigrovskih pretenzij muko muči z vsakojakimi plitkimi intrigami o izolaciji samostojnih demokratov in razmajanosti vladne koalicije. Očeta Korošca včasih le sreča resnica, čeravno le za trenutek in prav od daleč.

+ **Med naivnimi argumenti, s katerimi opozicija operira proti vladi, je posebno pretnja z abstinenco, ki da bi mogla zrušiti vlado.** Kako naj bi baš abstinence opozicije vrgla vlado, tega ne razložije niti oni blokaški listi, ki se samo razgrevajo mnogo odkritejše kakor naš «Slovenec». Jasno je, da bi tudi v slučaju opozicije vlada v parlamentu bila še jačja kakor je, zato se vedno bolj opaža, da opozicijski šefi tirajo v abstinenco le Radića, ki jim je v zapečku mnogo ljubši kakor v parlamentu, kjer se jim selitev z opozicijske levice na vladno desnico zdi mnogo lažja kakor izselitev iz separatističnega tabora v Zagrebu v ministrske fotelje v Beogradu. To posebno dobro vesta dr. Korošec in njegov «Slovenec», zato so njune previdne pretnje z abstinenco le prijetno šegetanje onih naivnežev, ki res verjamejo, da g. Korošec danes šele dela kako resno politiko. Toda g. Korošec je izgubil srečo in s njo ga zapušča tudi brihtnost . . .

+ Dobro ga je pičil. Zagrebški «Hrvat» poroča iz Beograda, da je v zvezi z bivanjem dr. Korošca v Beogradu in z njegovim razgovorom s predsednikom narodne skupščine, Ljubo Jovanovićem «v vladi prišlo do konflikta». «Celotni tisk piše, da se pripravlja rekonstrukcija vlade». Zato «Hrvat» v zvezi z dr. Koroščevimi prizadevanji naslavlja citirano depešo: «Borba za korita je pričela!»... Dobro je pičil svojega patra!

+ **O zmagi Narodnega bloka in pogreških Ljube Davidovića razpravlja v daljšem uvodniku novosadski «Vidovdan»,** organ šumadinskih in vojvodinskih nacijonalistov, ki je sicer znan kot oster nasprotnik radikalov. Ljuba Davidović — pravi list — je storil veliko napako, ker je poskusil med srbskim plemenom rušiti radikale s pomočjo Radića. Po tej politiki bi radikali večno vladali v državi. Narod jih bo zapustil šele tedaj, ko bodo poštenejši od njih postali bolj iskreni in ostrejši branitelji onih idej, za katere bo narod vse žrtvoval. Nam je torej bolj simpatična zmaga vlade radi tega, ker so brez ozira na osebnosti v vladi našemu stališču bližje one množice, ki so se izjavile za njeno politiko. Z ozirom na zvezo opozicije z Radićem vse kaže, da bo sedanji režim ostal dalje časa na krmilu. V interesu konsolidacije naše države mi to odobravamo že zato, da se končno spravijo z dnevnega reda zakoni, brez katerih ni napredka in konsolidacije države». — Za orijentacijo vojvodinskih in šumadijskih Orjun je ta oprezno pisani uvodnik vrlo značilen, ker dokumentira, da močna in poštena vlada Narodnega bloka mora biti ideal vseh pravih nacijonalistov.

+ **Kaj vse so povzročile naše volitve.** Češko - nemški listi pišejo, da je obnovitev diplomatskih odnošajev med Češkoslovaško in Rusijo že sklenjena stvar. Priznanje sovjetov s strani češke vlade bi se bilo moralo izvršiti že koncem januarja, a je v zadnjem hipu intervenirala jugoslovenska vlada, ki je prosila v Pragi, naj počakajo s priznanjem do skupščinskih volitev. Praška vlada je na to pristala, zdaj pa, ko so volitve v Jugoslaviji končane, bodo stiki s sovjetsko vlado takoj vzpostavljeni. Opozicija je res iznajdljiva, pa naj bo to jugoslovenska ali češkoslovaška.

+ **Opljačkani, ogoljufani Nastas.** Skrahirani Nastas Petrović, ki je za vokomaj izgubil svoj mandat, se še vedno štuli med opozicijske šefe in podaja izjave: «Jaz pri volitvah nisem propadel, temveč sem bil opljačkan, ociganjen». Naravno, volilci so ga temeljito potegnili, Nastas pa se zgraža nad «terorjem» namesto da bi obtoževal nehvaležne birače... Nastas Petrović je tip srbijanskega pilpogačarja, ki je tako dolgo frfotal, da se je opekel. In zdaj naravno kriči in rije dalje. Dr. Ravnihar je zajadral v klerikalne vode, Nastas jadra med boljševike ter napoveduje: «Ako se bo tako nadaljevalo, bo prišlo do boljševizma»: Dakako, zaradi Nastasa!

+ **Zveza «zatiranih narodov».** «Politika» poroča z Dunaja, da je bil te dni med predstavniki narodnostnih manjšin v naslednjih državah bivše a.-o. monarhije ter med predstavniki Nemčije, Turčije in Bolgarske dosežen popoln sporazum za osnovanje zveze zatiranih narodov s sedežem na Dunaju. Tej zvezi se pridružijo tudi predstavniki Hrvatov in Slovencev, pa ne iz zasužnjenega Primorja in zatirane Koroške, temveč iz — Jugoslavije. Najaktivnejši član in duhovni inspirator tega pokreta je bil delegat sovjetske vlade. Glavna točka programa te zveze govori o akciji za «osvoboditev zatiranih narodov». Zaenkrat zahteva ta zveza, da bi pri Zvezi narodov dobila posebno komisijo, ki naj bi zastopala zadeve narodnostnih manjšin. Ako tem potom ne bo nikakih željenih uspehov, se pokrene organizacija revolucionarne akcije. Za propagando idej te zveze je že kupljena dunajska «Die Stunde», dočim je v Berlinu začel izhajati istoimeni dnevnik. Oba lista finansirajo predstavniki Nemčije...

+ **Pozor pred falzifikati!** V Ljubljani izhaja proti poldnevu list, ki ga izdaja dr. Ravnihar kot «neodvisen» politični dnevnik. Ta list objavlja na prvi strani vsak dan «telegrame» o političnih dogodkih in političnem položaju v Beogradu. Opozarjamo javnost, da so te vesti sami falzifikati. Ravniharjev list si zjutraj prečita «Jutro» in «Slovenca» in morda še zagrebški «Jutarnji list» na to pa fabricira «svoje» telegrame doma in sicer tako, da z njimi podpira laži in izmišljotine klerikalnega tiska. To je tudi njegova dolžnost in naloga, kajti jasno je, da klerikalci vzdržujejo Ravniharjev list, ne radi Ravniharja, temveč radi sebe. Ljubljanska napredna javnost (izven Ljubljane se Ravniharjev dnevnik itak ne čita) naj ve še to, da Ravniharjev list sploh nikdar ne dobiva nobenih svojih poročil iz Beograda.

Po svetu

— **Konflikt med Rumunijo in donavsko komisijo.** Med mednarodno donavsko komisijo in rumunsko vlado je nastal radi zahteve mednarodne donavske komisije, da morajo priti rumunska pristanišča Brajla in Galac pod njeno upravo, resen konflikt. Rumunska vlada je z vso odločnostjo odklonila to zahtevo, češ da ni združljiva s suvereniteto Rumunije, nakar je mednarodna donavska komisija izročila slučaj v odločitev Zvezi narodov. Pred nekaj dnevi je dobila zato rumunska vlada od tajništva Zveze narodov poziv, naj odpošlje svojega delegata na zasedanje Zveze narodov meseca marca, da pojasni stališče rumunske vlade. Rumunski zunanji minister Duca je odgovoril, da zahteva mednarodne komisije nasprotuje tako jasno pravilom komisije, da Rumunija ne more sprejeti niti eventualne odločitve razsodišča, vsled česar tudi ne more poslati svojega delegata na zasedanje Zveze narodov. Na četrtkovi seji zbornice je podal ministrski predsednik Bratianu obširno poročilo o svojem zadnjem potovanju v Pariz in London, pri čemur je opozarjal tudi na konflikt z donavsko komisijo, ki je po njegovem mnenju značilen za postopanje velevlasti napram malim državam. Bratianu je z vso odločnostjo naglašal, da sicer priznava pravice komisije glede Donave, odklanja pa vsako vmešavanje komisije na ozemljih suverenih držav.

— **Komunistični kravali v berlinski okolici.** V nedeljo so priredili berlinski komunisti v Potsdamu in v Novi vesi demonstracijske obhode in shode na prostem, pri katerih je prišlo do resnih spopadov med demonstranti in policijo. Na obeh straneh je bilo več ranjenih.

— **Nemška špijonaža v Poljski.** Kakor poročajo iz Varšave, je poljska policija te dni aretirala ruskega grofa Tola, ki je vodil v Poljski vohunsko službo v korist Nemčije. Grof Tol je bil pred vojno uradnik pri ruskem guvernerju v Varšavi. Aretirana sta bila v zvezi s to afero tudi ruski knez Avalov in baron Triesenhausen, sin bivšega ravnatelja ruske državne banke, kakor tudi nekateri bivši častniki Denjikinove armade.

— **Nemško češka iredenta na Bavarskem.** V nedeljo bi se imel vršiti v Monakovem sudetsko-nemški dan, ki ga je nameravala prirediti zveza nemško-nacijonalnih akademskih organizacij. Prireditev je imela namen podpreti nemško iredento v Češkoslovaški. Bavarska vlada pa je kongres v zadnjem trenotku prepovedala, ker noče kaliti dobrih sosedskih odnošajev s Češkoslovaško. Akademske organizacije pa kljub prepovedi vztrajajo na svojem sklepu in so napovedale kongres za prihodnjo nedeljo.

— **Pokret za odcepitev Kanade od britanskega imperija** se je pričel širiti v Kanadi ter je zavzel že precejšnje dimenzije. Jedro tega pokreta tvori delavstvo, ki je nezadovoljno s sedanjo vlado ter si želi združitve z «obljubljeno deželo» Ameriko. O gibanju je bilo govora nedavno tudi v parlamentu, kjer je neki poslanec odkrito izjavil, da bi v slučaju plebiscita glasovala najmanj tretjina prebivalstva za združitev z Zed. državami.

— **Macdonald med dvema stoloma.** Londonski listi beležijo z vidno škodoželjnostjo težkoče, ki nastajajo nedavno še vsemogočnemu — voditelju Macdonaldu v njegovi lastni stranki. Desno krilo stranke je nezadovoljno z njim, češ da je s svojo nespretnostjo zakrivil poraz delavske stranke pri zadnjih volitvah. Levo krilo, ki simpatizira s komunisti, pa očita Macdonaldu, da je preveč buržujski in da ovira poostritev razrednega boja, ki da edini more spraviti Labour Party zopet na površje.

— **Amerika grozi Japonski z vojno.** Kako napeti so kljub vsem oficijelnim zatrdilom medsebojnega prijateljstva odnošaji med velikima konkurentoma ob Tihem oceanu, drastično priča dogodek, ki se je odigral v nedeljo v San Franciscu. Tam je govoril na nekem zborovanju ameriški admiral Bradley, ki je med drugim izjavil, da vodi gospodarski boj, ki divja med Zedinjenimi državami in Japonsko, vedno bližje vojni z orožjem.

NESREČA NA MORJU.

Italijanski parnik «Sara», natovorjen z 2500 tonami cementa, je v bližini Krfa zajel hud ciklon in ga potopil. Ladja se je nahajala na poti iz Pireja v Patros. Pri tem je utonilo 23 mož posadke. Moštvo se je vkrcalo na dva rešilna čolna, ki pa ju je potegnil parnik, ko je izginil pod valovi, s seboj. Rešil se je samo en mornar, ki se ni nahajal v čolnu, ampak je skočil že prej v morje. «Sara» je pač klicala brezžičnim potom na pomoč in so signale slišali na Krfu. Hitro so odhitele pomožne ladje na lice mesta, ali bilo je že prepozno. Rešiti so mogle le onega mornarja, ki je skočil v morje in se vzdržal na površini s plavanjem.

Na obrežju Malabarja v južni Aziji se je potopil v viharju obrežni parnik, pri čemer je utonilo 16 mož. Ostalo posadko je rešila neka vojna ladja.

Naročite takoj

Ljubljanski Zvon

za leto

1925.

V novem letniku bo izhajal poleg Kozakovega romana Sentpeter, ki se godi v ljubljanskem predmestju, še Suženj demona roman, mladega priznanega pisatelja; poleg tega razne povesti, novele in eseji.

Ljubljanski Zvon ne sme manjkati v nobeni slovenski družini.

Ljubljanski Zvon, ki izhaja mesečno, velja celo leto s poštnino vred 120 Din (za inozemstvo 140 Din. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

Naši kraji in ljudje

Naš tujski promet

Odsek za promet potnikov in turistov v ministrstvu za trgovino in industrijo, je izdal te dni obširno poročilo o sklepih konference za pospeševanje tujskega prometa v naši kraljevini, ki se je vršila lani koncem mesca novembra v Beogradu. Iz tega poročila posnemamo zanimive podatke o razvoju tujskega prometa v naši državi. Lanskoletna frekvenca tujskega prometa je bila v glavnih obrisih sledeča:

1.) **Slovenija.** V slovenskih letoviščih je bil tujski promet zelo dober. Statistika izkazuje, da je lani posetilo Slovenijo v turistične svrhe okoli 20 tisoč gostov. Slovenska letovišča niso posečali samo naši državljani, ampak v velikem številu tudi tujci. Za Bled je znano, da je imel že pred svetovno vojno internacijonalno publiko, kar velja v nekoliko manjši meri tudi za Rogaško Slatino. Ostala letovišča v Sloveniji pa so obiskovali večinoma naši ljudje. Najprivlačnejšo našo planinsko postojanko **Bled** je obiskalo lani 6414 gostov in med temi 2757 inozemcev. Rogaško Slatino je posetilo 5644 oseb, Dobrno pri Celju 1330, Slatino Radenci 2901, Laško 475 in Toplice pri Novem mestu 549 oseb. Za Bohinj in Kranjsko goro še niso zbrani točni podatki, a pripomniti je treba, da je bila Kranjska gora zelo dobro obiskana. Poset gostov v Sloveniji je napram letu 1923. narastel za približno 20 odstotkov.

2.) **Hrvatsko Primorje in Dalmacija.** Gornji Jadran, t. j. Hrvatsko Primorje s Krkom in Rabom je posetilo lani 20.680 gostov. Crikvenico je obiskalo do 5000 ljudi, Novi, Rab, Baška in Selce so imela preko 1000 in Malinska nad 600 posetnikov. Ostala važna turistovska središča še niso obdelana v statistični luči. Po narodnosti je obiskalo ta mesta okoli 60 % Jugoslovenov, 20 % Čehov, 15 % Avstrijcev, 2 % Madžarov, a ostalo odpade na razne druge narodnosti, zlasti tudi na Poljake. Žal je bilo bivanje tujcev v teh krajih radi slabih klimatičnih prilik le kratkodobno.

3.) **Srednja Dalmacija.** Mesta, ki so udružena v splitskem primorskem savezu, je posetilo lani okoli 25.000 gostov. Tudi tu je zaznamovati lep napredek. Upati pa je, da bo lička železnica ugodno vplivala zlasti na pritok Čehov in Poljakov. Na prvem mestu pride v poštev Split, ki bo privabljal večinoma tujce.

4.) **Južna Dalmacija.** Dubrovnik in mesta, ki so združena v dubrovniškem savezu je posetilo okoli 27.000 ljudi. Po narodnosti stoje tu na prvem mestu Čehi, nato pa slede Avstrijci, Nemci, Poljaki, Angleži in Francozi.

5.) **Bosna.** Promet tujcev v Bosni in Hercegovini je v primeri z letom 1923. nekoliko nazadoval. Največ gostov je posetilo Sarajevo in sicer okoli 13.000. Tujih državljanov je bilo 1100, od teh največ Nemcev. V zadnjem času pa so tudi Angleži in Čehi med prvimi posetniki Bosne. Za Sarajevom sledi Mostar, nato Jajce, Jablanica, Višegrad in Foča. Število gostov v Bosni in Hercegovini se more aproksimativno ceniti na 15.000.

6.) **Kopališča in zdravilišča v notranjosti.** Od teh nimamo povsem točnih podatkov, ampak samo za ona, ki so udružena v savezu kopališč, toplic, zdravilišč in letovišč. Varaždinske Toplice je posetilo 11.745 gostov, Lipik 2297, Topusko 1659, Krapinske Toplice 2434 in Daruvar 1642. Od srbskih kopališč je znano le to, da je Vrbjačka Banja imela rekordno število 25.000 gostov.

To je približna lanskoletna frekvenca tujskega prometa. Kaže nam, da smo na lepi stopnji razvoja in da smemo upati, da nam bo vsako leto v tem pogledu prineslo še lepše uspehe. Z zadovoljstvom se končno omenja v poročilu, da je zlasti interes za naše planinske lepote vedno večji in da se vračajo v naše gore tudi oni prijatelji planin, za katere smo se bali, da jih bomo kot turiste izgubili.

Engelbert Franchetti

Priznavajoč izredne zasluge svojega prvoboritelja, je slovensko obrtništvo, kakor smo že poročali, izvolilo v nedeljo na občnem zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, svojega načelnika, brivskega mojstra, g. Eng. Franchettija, imejitelja reda sv. Save za častnega načelnika.

Engelbert Franchetti je eden izmed onih naših redkih mož, ki si je kot samouk, sposoben in izredno marljiv človek pridobil ugledno pozicijo v našem javnem življenju.

Rojen je 3. julija 1871. v Klein Relzlingu na Zg. Avstrijskem, a pristojen v Ljubljano. Izučil se je brivske obrti in se pričel že v zgodnjih mladostnih letih udejstvovati v javnem življenju. Svoje delovanje je pričel v letih 1890. — 1893. kot načelnik pomočniškega zbora Zadruge brivcev v Ljubljani. Ko pa je l. 1897. otvoril svojo lastno obrt, je bil izvoljen takoj za tajnika zadruge, že naslednje leto pa za načelnika. Ta posel je opravljal do l. 1912. in potem zopet od l. 1915. do 1923. L. 1900. je preosnoval zadrugo v deželno zadrugo, ustanovil tri leta kasneje Deželno zvezo obrtnih zadrug, ki ji je od takrat ves čas njen odlični načelnik. Sestavil je vse potrebne knjige in tiskovine za vodstvo obrtnih zadrug ter ustanovil in preosnoval mnogo strokovnih in kolektivnih zadrug. Ustanovitev vseh deželnih ali pokrajinskih obrtnih zadrug je njegovo delo. Od ustanovitve do prevrata je bil član obrtnega sosveta trgovskega ministrstva na Dunaju Zveza obrtnih zadrug ga je že poprej imenovala za svojega častnega člana, v nedeljo pa še za častnega načelnika.

Od l. 1905. — 1922. je bil Eng. Franchetti občinski svetnik ljubljanski, izvoljen vedno na narodno-naprednem oz. demokratskem programu. Kot tak je bil član magistratnega gremija, načelnik in referent v obrtnih zadevah. Po njegovi inicijativi se je l. 1908. ustanovilo «Kreditno društvo Mestne hranilnice», kateremu je bil do l. 1922. podpredsednik. L. 1903. in 1912. se je po njegovi inicijativi vršila razstava vajeniških del v Ljubljani ter je bil pri obeh podpredsednik razstavnega pododbora. Od l. 1919. je bil kot zastopnik Trgovske in obrtniške zbornice član in blagajnik obrtnonadaljevalne šole. Od l. 1913. je član Trgovske in obrtniške zbornice ter načelnik obrtnega odseka, od l. 1921. — 1924. pa je bil kot zastopnik starišev član višjega šolskega sveta. Dne 27. junija 1923. je bil za svoje izredne zasluge na obrtniškem polju imenovan za ljubljanskega meščana. L. 1914. je začel izdajati «Obrtni vestnik», katerega je moral vsled vojne sicer prekiniti, a ga je že l. 1919. zopet oživel. L. 1920. pa je pričel tudi z izdajo obrtniškega koledarja. Že dne 14. januarja 1921. je bil odlikovan od našega vladarja z redom sv. Save.

Občni zbor Češko-jugoslovenske lige v Ljubljani

Včeraj, ob 8. zvečer, se je vršil v restavraciji «Zvezda» redni občni zbor ČJL v Ljubljani, ki stremi v prvi vrsti za poglobitvijo medsebojnih stikov obeh narodov. Žal, da je pri nas še vedno premalo zanimanja za to važno institucijo, ki si je nadela nalogo, da popularizira delo bratstva in zavezništva, ki so je izvršili obojestranski državniki. Občni zbor sta počastila s svojim posetom med drugimi tudi generalni konzul ČSR, dr. Otokar Beneš in starosta slovenskih intelektualcev, nekdanji ljubljanski župan Peter Graselli.

Občni zbor je otvoril predsednik dr. Karel *Triller* s kratkim pozdravnim nagovorom, naglašujoč, da je mogla Liga dosedaj žal le v skromni meri zadostiti programu, ki si ga je stavila.

Iz obširnega tajniškega poročila, ki ga je podal dr. Arnošt *Brilej* je razvidno, da se je odbor po svojih močeh marljivo trudil, da izvrši svojo nalogo. Liga je ustanovila publicistični, kulturni in gospodarski odsek, od katerih pa se slednji radi valutarnih in splošno gospodarskih prilik ni mogel uveljaviti. Sicer pa bo skušalo društvo potom predavanj in informacij v časopisju doseči tudi na gospodarskem polju lažjo zvezo med obema bratskima državama. S tem večjo živahnostjo pa se je udejstvovala Liga zato na publicističnem in kulturnem polju. Prevajajo se češka dela in nasprotno redno informira češka javnost tudi o vseh kulturnih pojavih v Jugoslaviji. Širšo javnost je skušala Liga zainteresirati za svoja stremljenja zlasti z aktualnimi predavanji s skioptičnimi slikami, kakor o: Havlíčku Borovskem, Masaryku, Jirasku, skavtizmu in o lepotah Češkoslovaške. Predavanja so bila dobro obiskana, imela pa sta jih v prvi vrsti znana naša propagatorja češkoslovaško-jugoslovenske vzajemnosti dr. Ivan Lah in dr. R. Krivic. O priliki 70letnice znamenitega češkega publicista in pisatelja Josipa Holečka, se je vršilo meseca februarja 1923 dr. Lahovo predavanje na ljubljanski univerzi. Dne 13. aprila 1923. je priredila Liga v svrho proslave 5letnice slavnosti zaprisege češkoslovaških in jugoslovenskih poslancev slavnostno akademijo v Narodnem domu, lani pa je proslavila 60letnico I. Macharja s slavnostno akademijo na univerzi.

Članom so na razpolago dve knjižnici: univerzitetna, katero je podarilo češkoslovaško prosvetno ministrstvo in pa knjižnica Češke obce. Lektor prof. dr. Burian je pričel s češkimi kurzi na univerzi, ki so dobro obiskani in vodi tudi tečaje za občinstvo.

Liga je živahno pozdravila ustanovitev samostojnega bratskega društva v Mariboru in je v stalnih stikih tudi s praško centralo. Z obema se vrši stalno živahna izmenjava misli.

Društvo ima žal le 150 članov in 4 ustanovnike, čeprav je znašala mesečna članarina samo 1 Din.

Kar se tiče bodočega dela so v načrtu predvsem javna predavanja, ki bodo seznanjala ljubljansko publiko z vsemi važnejšimi pojavi v kulturnem življenju češkoslovaškega naroda, prirejale se bodo zabave in akademije, pospeševale knjižnice in jezikovni tečaji. Dne 7. marca se bo vršila v dvorani Kazine proslava 75letnice prezidenta Masaryka. Dr. Krivic bo imel slavnostno predavanje, nakar bodo sledile pevske točke in ples. Da se čimbolj poglobi zanimanje za Ligo se priredi letos tudi društveni izlet na Češkoslovaško.

Blagajniško poročilo, katero je podal ravnatelj Hanuš Krofta, izkazuje okoli 28.000 Din skupnega prometa in 8926 Din prebitka. Glavna dobrotnika Lige sta češkoslovaška vlada in generalni konzul dr. Beneš. Odboru je bil soglasno izrečen absolutorij.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Odborniki gg.: dr. Otokar Beneš, dr. Arnost Brilej, dr. Riko Fux, Fran Govekar, dr. G. Gregorin, dr. G. Hacin, dr. R. Krivic, Hanuš Krofta, dr. Ivan Lah, Ivan Mohorič, prof. Presl, Jan Ružička, Peter Šterk, dr. Karel Triller in Ivan Vavpotič. Preglednika računov gg.: Rasto Pustoslemšek in dr. Vane Radej. Namestniki gg.: Rudolf Juvan, prof. Jeran, komisar Svetelj, Rado Hribar, dr. Defranceschi, dr. Bole in dr. Borštnik.

Na predlog g. Pustoslemška je bila članarina zvišana na 2 Din mesečno. Živahna debata se je razvila zlasti o nameravanem izletu na Češkoslovaško, za katerega se bo razvila posebna propaganda v časopisju. Na podlagi pojasnil gen. konzula dr. Beneša je računati, da bodo dovoljena brezplačna viza, znatno znižana vozna cena in poleg tega še druge ugodnosti. Za izlet se je že takoj na občnem zboru priglasilo 23 oseb.

Ob 10. zvečer je predsednik dr. Triller z iskreno zahvalo vsem navzočim zaključil občni zbor.

Seznam podeželske nemškutarije

Maribor, dne 17. februarja.

Pregled preostalih Nemcev in renegatov po spodnještajerskih mestih, ki smo ga objavljali prejšnji teden, je marsikoga presenetil. Cela vrsta ljudi iz nemškega tabora, ki so se neštetokrat pridušali, da se ne vtikajo v politiko, se je pokazalo pri zadnjih volitvah celo med prvoboritelji nemštva v mariborski oblasti. Največ podpisnikov nemške kandidatne liste je iz pridobitnih krogov, ki so popolnoma odvisni od nas. Nič drugače ne izgleda na deželi. Že prva imena, ki smo jih objavili pred volitvami, so vzbudila na deželi pravo senzacijo: podpisniki so bili namreč že člani raznih narodnih društev in «pristaši» slovenskih strank. Dejansko so se nam v tej svoji hinavščini smejali v pest, delali kšefte in se shajali pri dr. Oroslu in restavraciji Halbvidla na nemške sestanke. Renegat pač ostane v srcu kar je bil, — ker je to pojm morale. To so prodanci, ki ne bodo nikdar naši. Šole naj pazijo, da bo ostal vsaj njihov naraščaj naš.

Da si bomo na jasnem, objavljamo natančen seznam podpisnikov nemške kandidatne liste in čuvarjev nemških skrinjic z renegatskih gnezd po deželi. Naši ljudje pa naj potrebno ukrenejo po vzgledu Maribora, Ptuja in Celja, kjer se naša objava, kot nam poročajo, že temeljito pozna. Vedeli smo, da v tem Slovenci ne bodo poznali strankarstva.

Čuvarji skrinjic Schauerjeve stranke so bili: Brežice: inž. Albert Kolenc in veletrgovec Rudolf Schmidt; Gabrje pri Celju: Robert Sovič, klepar, Leopold Pogačnik, ključavničar. Breg pri Ptuju: Rihard Jakobin, posestnik in Josip Krautberger, posestnik; Vojnik: Ivan Andič, mizar, Franc Jekl, kovač; Čadram: Franc in Kamilo Jonke, lesna trgovca in pos.; Konjice: Karl Schmidt, pos. Ivan Ogrizek, tov. delavec, Ivan Bauman, usnjar, Godfrid Hasenbüchl, pos.; Loče: Ladislav Valand, lesni trg. dr. Pavel Lautner, zdravnik Št. Jernej: Vincenc Strmšek pos., Jakob Sovič, pos.; Špitalič: Anton Pavčič, lesni trgovec, Alojzij Pavčič, posestnik; Vitanje: Leopold Woduschegg, elektrotehnik, Pavel Pogladič, klepar; Dol pri Hrastniku: Jakob Metzger, uradnik, Karel Erdlen, uradnik; Laško: Teodor Holz, nadknjigovodja; Gornja Radgona: Berteld Bouvier, pos., Franc Hiti, pos.; Maribor, desni breg: Činžat: Ferd. Korman, pos.; Crešnjevec: Rober Anton, pos. — njegova hčerka je do prevrata nemškutarila po Slov. Bistrici, sedaj učiteljuje na bivši šulferajnski šoli v Radvanju pri Mariboru — zelo vzgojno za tamošnjo deco, Sorschak Beno, pos.; Laporje: J. Sagadin, star., Lenovšek, kovač; v Makolah so sicer imeli zabeležena dva čuvarja, katera pa je «Jutro» že prej objavilo — na dan volitev ni padla nobena kroglica v nemško skrinjico in zato imen čuvarjev ne obnavljamo: Limbuš: Ferdo Matjašič, ekonom v Bistrici; Poljčane: Jos. Bauman, hotelir, Viljem Schwelc, gostilničar; Račje: Franc Jeglič, trgovec, Jos. Wut, oskrbnik; Pobrežje: Anton Fuchs, sedlar, Jož. Köck, mizar; Ruše: Viljem Gugl, uradnik, Štefan Dobcky, inž. — kje sta zaposlena?; Slivnica: Ivan Loschnig in Jos. Holzer; Slovenska Bistrica: Ivan Katz, posestnik, Konrad Neuhold, hotelir; Spodnje Hoče: Otmar Steinbacher, vodja opekarne, Ivan Legat, pos. sin; Sp. Ložnica: Karl Korošec, Breznik Anton, tesar; Sp. Polskava: Anton Samastur, pos., Kiker Josip, sedlar; Sv. Lovrenc na Pohorju: Jagen Alojz, trg., Franc Mauritsch, zas. uradnik; Nova Cerkev: Vincenc Hödl, posestnik na Velki, Rudolf Majerhoter pos. v Sečavi; Tinje: Stefan Sekrbinek, viničar, Ačko Franc, lovec; Šmartno na Pohorju: Strehar Ivan, pos., Ačko Leop. pos.; Zg. Polskava: Jos. Katz in Jos. Zisel, pos.

(Konec prih.)

KANADA!

? Ali se mislite pridružiti Vašemu možu ali očetu v Kanadi?

? Ali imate v Kanadi sorodnike ali prijatelje, katerim se hočete pridružiti?

? Ali želite potovati v Kanado da si nabavite farmo?

Ako se zanimate za Kanado in rabite gornje ali druge informacije o tej zemlji, obrnite se na

CANADIAN PACIFIC

Zastopnik za Slovenijo: Josip Zidar, Dunajska cesta št. 31.

Spomini kapetana Carliera

Odmevi sobe št. 48.

Francoski kapetan Carlier, ki je bil radi uboja švicarskega trgovca Iselija v Beogradu obsojen na 20 let težke ječe in dela sedaj pokoro v požarevački kaznilnici, je napisal svoje spomine. Kakor poročajo beograjski listi, so ti memoari zelo obsežno delo. Samo en del spominov, ki obravnava direktni uboj, obsega nad 30 velikih pol. Ti spomini bodo tvorili pri obnovljenem Carlierjevem procesu glavno obsojenčevo sredstvo, s katerim se bo branil in dokazoval svojo nedolžnost.

Spomini, katere je sestavil Carlier po temeljitem premisleku, se nahajajo že deloma v rokah kapetanovega branitelja odvetnika Martinca. Carlier opisuje natanko vse, kar se je dogodilo, omenja vse priče, primerja njihove izjave in navaja, da so bile besede nekaterih prič v direktnem nasprotju z dejstvi. Posebno kontradiktorno se je izražal neki Anton Cehtener, mimo katerega je šlo sodišče kakor da sploh ni priča v procesu. In ta mož je imel ključe, s katerimi je lahko odprl vseh 130 sob v hotelu «Palace», v katerem je bil Iselli umorjen.

Carlier priznava v svojem spisu, da je v kritični noči ko je bil Iselli umorjen, zaklenil svojo sobo ter jo zaprl znotraj s posebno verižico. Dalje dokazuje, da je prišel neznanec v sobo skozi okno. Izstrelil je par krogel proti Iselliju in njemu ter potem skočil na betonsko ploščo pod oknom sobe št. 48. Od tam je lahko prišel čez hodnik na prosto. O strupu, katerega so našli zdravniki v raztelesenem Iselliju, pravi Carlier, da bo tudi to zadevo temeljito pojasnil, a sedaj njegovi podatki še niso godni za javnost.

Carlierovi memoari bodo tvorili glavno podlago za obtoženčevo razbremenitev pri obnovljeni razpravi, na kateri bo skušal odvetnik Martinac svojega klijenta rešiti prvotne obsodbe, zato poizvedujejo za njimi v Beogradu pazljivo in brižno.

ELITNI KINO MATICA

Program

18. in 19. februarja

II. del.

Fern Andra-filma

„SKRIVNOSTNA ČRNA MASKA“

Dogodki in zapletljaji napetozanimive vsebine. Beg kaznjencev in osvete Zalamorta itd.

Predstave ob: 1/2 4., 5., 7. in 1/2 9.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Sreda, 18.: «Cyrano de Bergerac». A.
Četrtek, 19.: «Pepeluh». C.
Petek, 20.: «Vdova Rošlinka». Premijera. Izv.

Ljubljanska opera.

Sreda, 18.: «Smrtna tarantela» in karakteristični plesi. E.
Četrtek, 19.: «Don Juan». F.
Petek, 20.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Sreda, 18.: «Mignon». E. (Kuponi.)
Četrtek, 19.: «Pri čaju». C. (Kuponi.)

Vdova Rošlinka. V petek, dne 20. tega meseca bo v ljubljanski drami premijera Golarjeve komedije «Vdova Rošlinka» v sledeči zasedbi: Vdova Rošlinka — ga. Juvanova, Manica — ga. Vera Danilova, Tončka — gdč. Mira Danilova, Rožmanov Janez — g. Cesar, Balantač — g. Kralj, Jernejec — g. Danilo, Gašpar — g. Gregorin, Tomažin — g. Plut, Blažon — g. Košič, Tinče — g. Jan. Režijo vodi Lipah.

Trio Huml-Tkalčič-Ličar

V pondeljek zvečer se je vršil, kakor smo že kratko poročali, v filharmonični dvorani v Ljubljani tretji abonenčni koncert Filharmonične družbe. Nastopil je zagrebški, že širom Jugoslavije znani komorni trio Vaclav Huml (violina), Juro Tkalčič (violončelo) in Ciril Ličar (klavir). Trije glasbeniki najodličnejših kvalitet so se združili v lepo zaokroženo celoto, ki si je nadela nalogo, osebno virtuoznost podrediti cilju, seznaniti publiko z najmarkantnejšimi komornimi deli svetovne literature. Spored je navajal Saint - Saensov trio v f-duru, op. 18, delce, ki po svoji strukturi in vsebini očividno ni poklicano, širiti slavo svetovnega orgeljskega mojstra. Da ni bilo tako vseskozi mojstrsko izvajano, bi o njem lahko mirno trdil, da je precej dolgočasno in mestoma banalno. Vse drugače je vplival dionizično živahni Beethovnov sedmi trio, op. 97, ki po svojih živahnih ritmih in veseli temperamentnosti spada med najintimnejša komorna dela slavnega genija. Umetniki so ga podali s finim, plemenitim občutjem, poudarjajoč predvsem klasično, formelno stran skladbe. Vsi štirje deli, od katerih se prvi, drugi in četrti odlikujejo po melodioznosti in ritmičnem življenju, medtem ko je tretji nekako sam vase obrnjen, so želi močno odobravanje publike. Zadnja točka koncerta, Dvořakov trio op. 90, (Dumky), je ugajal po eni strani vsled svoje melanholične zasanjanosti in na drugi strani še posebno vsled živahnih, razposajenih allegro-stavkov.

Izvajanje vseh naštetih del je bilo vzorno, tehnično brezhibno. Zdi se mi le, da violina ni pela, kakor bi bilo treba; bila je preveč suhoparna in akademična — mala hiba, na kateri pa je trpelo sem in tam tudi prednašanje. Brez ozira na to pa je treba poudariti, da je bil ta koncert brez dvoma eden najuspelejših v moralnem in kakor je kazal obisk — tudi v gmotnem oziru. Želeti bi bilo, da bi se tudi pri nas doma in na koncertu močneje gojila komorna glasba, ki razpolaga z veliko in visoko stoječo glasbeno literaturo vseh narodov in dob. Čas bi res že bil, da bi imeli tudi mi svoj stalni kvartet in trio, ki bi od časa do časa predstavil naši, te vrste glasbe še malo vajeni publiki, najmarkantnejša komorna dela svetovne literature.

«Ljubljanskega Zvona» številka za mesec januar je izšla. Vsebino priobčimo prihodnje dni.

Koncert Marcel Ciampi. Prihodnji teden nastopi v Ljubljani v prvič svetovni francoski pianist Marcel Ciampi, ki bo izvajal klavirska dela Chopina, Liszta, Fauréja, Debussyja in drugih. Ciampi je eden najslavnejših sedanjih pianistov in njegov koncert obeta biti i po sporedu i po izvedbi zelo zanimiv.

Iz zagrebškega gledališča. Danes v sredo 18. t. m. se pojeta v zagrebški operi Mascagnijeva «Cavalleria rusticana» ter Leoncavallovi «Pagliacci». Santuzzo bo kreirala topot prvič ga. Radobojeva, Lolo pa znana pevka Pospišilova. — Včeraj, v torek, je bila v zagrebški drami premijera Nicodemijevega «Scampola». Igro je režiral g. Aleksander Binički.

Lohengrin v Zagrebu. Zagrebška opera je po več nego 13letni pavzi v soboto uprizorila Wagnerjevega Lohengrina. Umetniški uspeh je bil jako velik in opera ostane očividno trajno na repertoarju zagrebškega Narodnega gledališča. Kritika s posebno hvalo omenja oba protagonista Šimenca kot Lohengrina in Zikovo kot Elzo. Novosti pišejo: Sijaj Šimenčevega tenorja in mladeniška svežina njegovega glasu sta po pravici oduševila publiko, ki je po pripovedki o Gralu aplavdirala pri otvorjeni pozornici. Elza je bila ga. Zikova, ki je v tej partiji pokazala, kako izvrstno silo je z njo dobila naša opera. Zlasti v veliki sceni III. dejanja je bila pevka na popolni umetniški višini. Kritika hvali nadalje sijajni nastop Križaja kot kralja Henrika in Šughove kot Ortrude ter pripisuje glavno zaslugo na izvrstni izvedbi, pri kateri sta se odlikovala tudi zbor in orkester kapelniku Sachsu.

Beograjsko gledališče ima tekoči teden na sporedu opere: Mignon, Madame Butterfly in balet «Coppelia». V opernem gledališču se vršita tudi dva koncerta priznanih pianistov svetovnega imena. Drama uprizarja Shakespearjevo komedijo «Kar hočete» in Strindbergovo «Bliskavico».

Iz dunajskega gledališkega življenja. Državna opera na Dunaju ima ta teden sledeči spored: Boheme, Bajazzo, Sanctissimum, Rosenkavalier, Mrtvo mesto, Carmen, Tosca, Rienzi. — V Volksoperi se poje: Karneval v Rimu, Kuhreigen, Werther, Hoffmannove pripovedke, Mojstrski pevci norimberški, Afričanka, Cavalleria rusticana, Tisoč in ena noč, Madame Butterfly. — V Burgtheatru igrajo «Wallensteina» od Schillerja, Shakespearejevo «Ukročeno trmoglavko» in «Sen kresne noči».

Domače vesti

* **Odlikovanje.** Gregor Črešnik, kovač v tovarni za kose v Slovenjgradcu, je v priznanje zvestega službovanja odlikovan z zlato svetinjo.

* **Promocija.** Na zagrebški univerzi je bil prošlo soboto absolvirani pravnik gospod Ivan Arko promoviran za doktorja prava.

* **Diplomski izpit** na elektrotehničnem oddelku tehniške fakultete ljubljanske univerze je položil v pondeljek g Venčeslav Koželj, ki je prvi inženjer na imenovanem oddelku v Ljubljani. Čestitamo!

* **Izpit za carinskega posrednika** z odličnim uspehom je napravil pred ministerijalno strokovno komisijo v Beogradu g. Rajko Turk, šef špedicijske firme Josip in Rajko Turk v Ljubljani. Čestitamo!

* **Iz državne službe.** Ravnatelj dvorazredne trgovske šole v Mariboru, Matej Dolene, je s kraljevim ukazom pomaknjen v 5. skupino I kategorije s pravno veljavo od 16. septembra 1923. — V železniški službi so imenovani: Franc Blažon za načelnika postaje Št. Lovrenc na Pohorju, Franc Beze za skladiščnega šefa postaje Zidani most, Franc Žumer za šefa postaje Slatina-Radenci. — Za sodnika v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani sta imenovana avskultanta dr. Fran Kalin in dr. Aleš Peršin.

* **Načrt novega stanovanjskega zakona.** V ministrstvu za socijalno politiko se pripravlja načrt novega stanovanjskega zakona, ki bo v najkrajšem času dovršen. Kakor prejšnji, obsega tudi novi načrt samo ureditev odnošajev med najemniki in hišnimi gospodarji, dočim se bodo ostala stanovanjska vprašanja — kakor gradnja uradniških stanovanj in javnih poslopij, podelitev kreditov za gradnjo privatnih hiš itd. — uredila s posebnimi zakoni. Kakor doznava «Vreme», bo začasni stanovanjski zakon sestavljen na podlagi načrta, ki je bil izgotovljen v dobi Davidovićeve vlade. Cena stanovanj se bo primerno zvišala, upošteval pa se bo položaj ekonomsko slabejših, najemnikov in gospodarjev, javni lokali in delavnice pa se prepuste svobodnemu dogovoru.

* **Priznanje naši sanitarni politiki.** Načelnik našega ministrstva za narodno zdravje dr. Andrej Štampar je na povratku iz Hamburga ostal par dni v Pragi, kjer ga je sprejel predsednik Masaryk v avdijenci in mu pri tej priliki izjavil, da bo njegova hči dr. Alice Masaryk v kratkem obiskala Beograd, da se upozna z delovanjem naših humanitarnih institucij.

* **Zasluženo priznanje.** Generalštabni oddelek vojnega ministrstva je v smislu zakona o dobrovoljcih in sklepa ministrskega sveta priznal Marcela Kolina za dobrovoljca-neborca. Delovanje Koline je znano zlasti iz Južne Amerike. Kot tajnik začasne uprave jugoslovenske Narodne obrane je ustanovil s pomočjo naših tamkajšnjih naseljencev trirazredno ljudsko šolo v Antofagasti, ki je danes edina naša šola v Južni Ameriki. Za časa največje vojne napetosti je izdal veliko etnografsko karto Jugoslavije.

* **Himen.** V pondeljek se je poročil v Ljubljani dolgoletni vaditelj Sokola I., trgovec g. Franjo Kamenšek z vrlo Sokolico gdč. Franico Lozej. Mlademu sokolskemu paru bilo srečno!

* **Smrtna kosa.** V Poljčanah je včeraj umrla ga. Pavlina Krolnik, roj. Germel, soproga tamošnjega nadpoštarja gospoda A. Krolnika. Pogreb bo jutri ob 4. popoldne. Blag ji spomin!

* **Šola za socijalno higijeno.** Kakor se iz zanesljivega vira poroča, je naša vlada sprejela ponudbo Rockfellerjeve fundacije za gradnjo šole za socijalno higijeno v Zagrebu. Z gradnjo te nove kulturne pridobitve za Zagreb se prične v najkrajšem času.

* **Statistika samomorov v Zagrebu.** V preteklem letu je bilo po statističnih podatkih v Zagrebu skupno 250 samomorov. Od teh je bilo 35 registriranih pri mestnem fizikatu, ostali pa v zagrebških bolnicah.

* **Mesto venca na grob** blagopokojnega g. Lovra Humerja na Jesenicah je daroval za «Prosvetni dom» na Jesenicah 200 dinarjev minister za šume in rudnike g. dr. Žerjav. Darilo hrani upr. «Jutra».

* **Javna dražba vina.** V državni trtnici v Mrzlaku-Arnovaselih pri Brežicah bo dne 2. marca od 10. dopoldne javna dražba 14 hl prvovrstnega belega namiznega vina letnika 1924. Natančnejši pogoji so razvidni iz razpisa v «Uradnem listu».

* **Zgodnja spomlad.** Kakor južna Evropa sploh, imamo tudi v Ljubljani letos izredno milo zimo — brez snega. Pač smo bili v noči od 7. na 8. februar dobili za prst visoko snega, a že naslednji dan ga je vzel topel jug. Temperatura je popolnoma spomladanska. Tako smo imeli predvčerajšnjim v Ljubljani 16 stopinj Celzija nad ničlo. V našem Primorju je temperatura še višja. V Beogradu so imeli v nedeljo 10, v Sarajevu 9, v Mostaru 10 stopinj nad ničlo. Pomlad je prišla v deželo. Naše kmečko ljudstvo pa se te zgodnje pomladi nič kaj ne veseli, ker ni izključeno, da pride še mraz in snega in z njim nevarna zmrzlina.

* **Rimske starine ob Vardarju.** O zanimivih arheoloških razkritjih iz rimske dobe v Južni Srbiji ter o važnih izkopinah rimskega mesta Stobi ob Vardarju smo svojedobno že poročali. Doslej so izkopani temeljni zidovi, več svetišč in gledališč. Arheologi trdé, da so razkrita svetišča iz 6. stoletja. Gledališče je zgrajeno iz belega marmorja, ravno tako tudi svetišča. Sedeži gledalcev imajo napise, iz česar se sklepa, da je imelo gledališče stalne obiskovalce. Napisi so grški, ker se je v onih krajih govorilo tačas skoraj izključno grški, dočim je bil službeni jezik latinski. Izkopana je bila tudi starinska kamenita plošča, na kateri je v latinskem jeziku vrezana posvetitev cesarju Hadrianu, ki je vladal od leta 117. do 138. po Kristovem rojstvu. V početku krščanske dobe je bilo Stobi eno najbogatejših mest na Balkanu. Kot obmejna trdnjava rimske države je imelo zlasti nalogo, da odbija od severa prihajajoče navale ob preseljevanju narodov. Izkopavanje se še nadaljuje in je upati, da se najdejo še ostanki starejših spomenikov.

* **«Odol»** je najboljše sredstvo za usta. Dobiva se povsod. Velika steklenica stane 35 Din, mala 22 Din.

* **Čaruga — vrh zvonika.** Osiječko meščanstvo je bilo v nedeljo zelo razburjeno. Neki šaljivec je namreč razširil po mestu vest, da je znani razbojnik Jovo Čaruga pobegnil iz ječe in na begu splezal na zvonik neke cerkve. Pred vsako cerkvijo se je zbrala zato velika množica ljudi, ki je strme gledala proti vrhu zvonika. In res! Vrh zvonika ene izmed cerkev se je nekaj premikalo, ni pa bilo mogoče dognati, kaj. Strah je pretresel občinstvo do mozga, razburjenje je bilo vedno večje. Ali je bil res Čaruga? . . . Nenadoma se je črna točka dvignila z zvonika. Ljudje so pričeli od strahu vpiti, ker so mislili, da je padel kak človek. Toda zgodilo se je nekaj čisto drugega! Nad glavami v veliki višini se je namreč kmalu pojavil — velik krokar, ki je odletel preko sodnega poslopja, kjer je zaprt Čaruga, proti jugu.

* **107 let star.** V vasi Tulje v Hercegovini je umrl v nedeljo v visoki starosti 107 let starček Nikola Ristić. Bil je do zadnjega trenutka dobre volje. Ob njegovi bolniški postelji so se zbrali njegovi številni sinovi, hčerke, vnuki in pravnuki. Ko je bil 100 let star, so mu pričeli zobje znova rasti in tudi počutil se je zopet bolje. Živel je vse življenje zelo solidno in ni niti kadil niti pil.

* **De se reši upnikov.** V Beogradu so povzročile te dni precej senzacije osmrtnice glasbenika S. Mirkovića. Dal je po mestu nalepiti mnogo takih osmrtnic, in sicer zato, da bi potegnil svoje upnike, ki so ga dnevno nadlegovali in terjali. Eden Mirkovićevih upnikov je šel na policijo in zahteval, da se poravna dolg iz pokojnikove zapuščine. Ko je prišel policijski pisar v Mirkovićevo stanovanje, je našel tudi na vratih nalepljeno osmrtnico. Po dolgem trkanju so se vendar vrata odprla in Mirković sam je stal pri vratih. Pisarju je odkrito povedal, zakaj je izdal osmrtnico. Mirkovića so povabili na policijo, kjer bo moral odgovarjati za «svoj dovtip».

* **Oficirska afera v Novem Sadu.** Vojaški avditor iz Petrovaradina je predvčerajšnjim dovršil preiskavo v zadevi uboja pravnika Fedora Jocića, ki ga je skupina oficirjev v Novem Sadu težko ranila s sabljami, tako da je Jocić že naslednjega dne podlegel poškodbam. Avditor je zaslišal mnogo prič ter je vojnemu sodišču predlagal, da ostaneta podporočnika Oton Hauer in Vinko Hübl še nadalje v zaporu, ker sta dejanje priznala. Glavna obravnava se bo vršila v Beogradu početkom aprila.

* **«Junak iz Like».** Tudi v Ljubljani znani atlet Marijan Matijević, «junak iz Like», je stavil v Grubišnem polju v nedeljo z industrijalcem Novakom za 50 tisoč dinarjev, da mu štiri konji ne razklenejo rok. Kakor poročajo zagrebške «Novosti», je Matijević zmagal in prejel 50.000 dinarjev.

* **Požari.** V Hotinji vasi pri Mariboru je izbruhnil požar pri posestniku in gostilničarju Francu Šušteršiču. Zgorelo mu je seno, nekaj gospodarskih strojev in leseno podstrešje. Šušteršič je bil zavarovan. — Pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah sta pogorela kočarja Jakob Potrč v Cenkovi in kočar Slaček, katerega hiša se je vnela od požara pri Potrču. Radi močnega vetra in pomanjkanja vode je imel ogenj prosto pot in je vpepelil vse.

* **Požar v Motniku.** V Zgornjem Motniku je v soboto pri posestniku Alojziju Cencilju izbruhnil požar. Pogorelo je gospodarsko poslopje s krmo in kašča z vso zalogo žita. Zaradi pomanjkanja vode je gasilna akcija ostala brez uspeha. Požar je nastal baje vsled nepazljivosti nekega kadilca.

* **V smrt radi nesrečne ljubezni.** V Slovenski Bistrici se je z lizolom zastrupila sobarica hotela Beograd Genovefa Lasbacher. Predno je prišel zdravnik, je bila že mrtva.

* **Igra z revolverjem.** V Osijeku se je predvčerajšnjim 16 letni Ilija Čajić, vajenec pri torbarju Dragotinu Pokornem igral s svojim tovarišem Dragotinom Eisom. Preiskala sta delavnico in našla pod neko slamnjačo revolver. Eis ga je svaril, naj previdno ravna z revolverjem, a v tem hipu je že počil strel in krogla je Eisa zadela v sence. Umrl je kmalu nato.

* **Čudno naključje.** Početkom tekočega meseca sta v Lorainu v Clevelandu v Zedinjenih državah umrli naši rojakinji Agneza Piškur, soproga trgovca z železnino in Marija Šepic, tudi soproga trgovca. Obe sta bili rodom iz Rateč na Gorenjskem, skupaj sta pred dvaindvajsetimi leti odpotovali v Ameriko in — čudno naključje — obe sta umrli na eden in isti dan.

* **Velika cerkvena tatvina.** Zadnje mesece je bilo izvršenih po deželi na Hrvatskem nešteto vlomov v cerkve, ki jih ima na vesti dobro organizirana družba. Tatovi so se sedaj očividno preselili že v Zagreb, da nadaljujejo svoje zločesto delo tudi v osrčju Hrvatske. V pondeljek zvečer so vlomili v župno cerkev sv. Ivana v Novi vesi. Udrli so skozi okno in se spustili po vrveh v cerkev. Tam so najprej s silo odprli tabernakelj pri glavnem oltarju in se polastili več kelihov in monštranc. Nato so odšli v zakristijo, kjer so istotako s silo odprli vrata in pokradli vse, kar jim je prišlo pod roko. Z ukradenim blagom so se vrnili zopet po vrveh na okno, poskakali na dvorišče in potem izginili v temi. Škoda se ceni na 35.000 Din. Kriminalna policija je uvedla sicer takoj obširno preiskavo, vendar pa na licu mesta ni mogla najti nobenih sledov, ki bi mogli vsaj deloma pospešiti preiskavo. Vse kaže, da gre za notorične cerkvene tatove, ki opravljajo ta posel že več let.

POZOR!

Opozarjate se, da 1 par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor 4 pari drugih. Kupite 1 par in prepričajte se. — Nogavice brez žiga «ključ» so ponarejene.

93-a 1

Peri s 88/a

Samobelinom!

Avtomatičen aparat za pranje perila.
Zastopstvo: A. GUNDRUM Cesta na Gorenjsko železnico st. 20, Ljubljana.

III. PRIMORSKI PLES
v soboto 21. t. m.
V NARODNEM DOMU

Iz Ljubljane

u— **Tobačnim upokojencem.** Prejeli smo: France Žužek se v «Slovencu» od 8. t. m. zaletava v «Jutro», ker je poročalo, da so tobačni upokojenci vložili prošnjo za povišanje pokojnin tudi potom g. dr. Žerjava na finančnega ministra in da je ta naročil posebni komisiji, da prouči vprašanje ureditve doklad. Dalje g. «strokovni tajnik» JSZ pojasnjuje vse mogoče, samo to ne pove, da se dosedaj še noben od gospodov poslancev SLS ni potrudil, da bi zadevo vsaj v pravi tir spravil. G. tajniku samo to v znanje, da nam pri vlaganju prošenj ni bilo za to, ali bodo povišane draginjske doklade nakazane od monopolske uprave ali pa od kje drugje. Nam je bilo le za to, da bi nam bile povišane in to kmalu, ker od obljub in dosedanjega «dela» vaše strokovne zveze bomo morali od gladu umreti. Uverjeni smo pa, da bomo dosegli potom g. dr. Žerjava gotovo kakor so arzenalski delavci dosegli to, da imajo še zaslužek v arzenalu, potem pa, g. tajnik, če Vam bo prav ali ne. Saj treznejši upokojenci se že precej obračajo od Vas in se še bodo, ko dosežemo naše povišane doklade, pa ne po Vaši zaslugi. — Upokojenci in upokojenke tobačne tovarne v Ljubljani.

u— **Odborova seja JNU, sekcija Ljubljana,** se vrši danes ob 15. uri v uredniških prostorih «Slov. Naroda». Prosim točne in polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

u— **Sokol na Viču** priredi v soboto dne 21. t. m. v Sokolskem domu na Viču veliko maškerado. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 10 Din. Odbor vabi k obilni udeležbi. 329

u— **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** vabi na svoj tedenski seminar v petek dne 20. t. m. od 18. do 19. ure na kirurškem oddelku splošne bolnice. Predavanje: Demonstracije nekaj otolaringoloških slučajev. Predava primarij dr. Pogačnik. Prosi se točnosti.

u— **Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški** priredi na pustni torek pri Valjavcu (Reininghaus) veliko maškerado s plesom. Začetek ob 20. uri. Vstopnina 10 Din. Dostojne maske dobrodošle. Zanimiv spored. Prijatelji društva, posetite to prireditev v obilnem številu, ker je to zadnja maškerada pred gradnjo Sokolskega doma. 385

u— **Akademski klub Orjune** obvešča svoje člane, da se vrši v četrtek dne 19. t. m. članski sestanek točno ob 20. uri v čitalnici J. N. A. D. «Jadrana» s sledečim dnevnim redom: 1.) Razvitje prapora Akademskega kluba Orjune. 2.) Kongres v Beogradu. 3.) Savez Akademskih klubov Orjuna. 4.) Poročilo odbora. 5.) Slučajnosti. Udeležba za vse člane strogo obvezna!

u— **Predavanje v «Pravniku».** Danes bo predaval na sestanku društva «Pravnika» odvetnik dr. Henrik Tuma o predmetu: «Sodnik — zakon». Predavanje se bo vršilo v dvorani št. 79, I. nadstr. deželnega sodišča in se prične točno ob pol 6. uri popoldne. Društveniki se vabijo k obilni udeležbi, prijatelji dobrodošli.

u— **Vabila za III. primorski ples,** ki se vrši v soboto dne 21. t. m. se dobe v igralnici kavarne «Emone» od 12. do 14. in 16. do 19. Cenj. reflektanti naj se blagovolijo obrniti tjakaj. 332

u— **«V gorskem raju»** je geslo, pod katerim priredi Narodna čitalnica v Sp. Šiški svojo elitno maškerado v soboto dne 21. t. m. v dvorani pri Valjavcu. Razkošna dekoracija, bar, kabaret itd. sodeluje godba Šentjakobskega naprednega društva. 330

u— **Mladinska organizacija.** Seja «Edinosti» se vrši danes ob 20. uri v društvenem lokalu Nar. doma. Udeležba za vse odbornike obvezna! — Predsednik.

u— **Umrli v Ljubljani.** Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Neža Stoje, zasebnica, 75 let. — Marija Kovač, zasebnica, 73 let. — Katarina Bahor, posestnikova žena, 31 let. — Marija Ilnikar, gostja, 77 let. — Fran Šušteršič, bivši delavec, 82 let.

u— **Policijske prijave.** Od nedelje na pondeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 1 poškodba tuje lastnine, 1 prestopek streljanja na prepovedanem mestu, 6 prestopkov pijanosti, 1 prestopek kaljenja nočnega miru, 3 prestopki cestnega policijskega reda, 3 prestopki prekoračenja policijske ure in 2 prireditvi godbe ter plesa brez dovoljenja. Aretacija se je izvršila 1 in sicer radi prestopka pijanosti.

Iz Maribora

a— **Predavanje dr. Laha v Ljudski univerzi** o slovenski literaturi je bilo dobro obiskano. Predavatelj je poslušalcem zelo ugajal s svojim poljudnim in podučnim pregledom slovenske literature začenši od Trubarja do Jurčiča. — V četrtek predava v Ljudski univerzi gosp. Pirc o slovenskih pokrajinah s skioptičnimi slikami.

a— **Drava je nenadoma narasla** tekom včerajšnjega dne skoro za dva metra.

a— **Obrtno gibanje.** V mesecu januarju je bilo prijavljenih 11 novih obrti, izbrisanih pa je bilo 5.

Iz Celja

c— **Predpustna prireditev.** Udruženje vojnih invalidov, podružnica Celje, priredi na pustni torek dne 24. t. m. v gornjih prostorih celjskega Narodnega doma pustno veselico, koje čisti dobiček je n nenjen za podporo najrevnejšim vojnim žrtvam. Pričakovati je, da se bo občinstvo že iz karitativnih ozirov odzvalo prireditvi v kolikor mogoče častnem številu.

Iz Primorja

* *Davek na živino v videmski pokrajini* je določila italijanska vlada v Rimu s posebnim pravilnikom, ki je bil izdan dne 22. januarja 1925.

* *Lavrenčičeva žaga v Postojni pogorela.* Pretekli teden je pogorela žaga bivšega poslanca g. Jos. Lavrenčiča v Postojni na Notranjskem. Ogenj je uničil v žagi tudi avtomobil za prevažanje lesa ter povzročil skupno za stotisoč lir škode.

* *Žrtev poklica.* Poročali smo že, da so nedavno ponesrečili trije gasilci v Trstu, kjer so bili poklicani na gašenje ognja v nekem podjetju za kemične izdelke. Eden izmed ponesrečenih, že nad 50 letni Rihard Listuzzi je sedaj na posledicah dobljenih poškodb umrl. Njegov pogreb se je vršil v torek popoldne in je bil naravnost veličasten.

* *Predavanje prof. Vebra v Gorici.* V sredo dne 18. februarja predava v goriškem «Trgovskem domu» univ. prof. Veber iz Ljubljane. Tema predavanja se glasi: O razvoju duševnosti.

* *Poroka.* Poročila sta se v Tolminu g. Josip Gabršček, tajnik političnega društva «Edinost» v Trstu in gdčna Marija Mrak iz Trsta. Bilo srečno! — V Ljubljani se je poročila gdč. Marija Vidmarjeva, nekdaj zelo zavedna in navdušena Sokolica v Gorici z inž. V. Mušičem.

Grobnica — beograjskih junakov

Obramba Beograda v letih 1914. in 1915., kakor tudi njegova definitivna osvoboditev l. 1918., je stala srbski narod naravnost hekatombo žrtev. Trupla izginulih junaških branilcev sedanje prestolice ujedinjene naše skupne domovine pa so še vedno raztresena po vseh takratnih bojnih pozicijah. Še več! Za mnoge od njih se sploh ne vé, kje počivajo. Zavezniške in neprijateljske države so zbrale trupla svojih padlih vojnikov in jih položile v posebne grobnice, srbskim junakom pa se domovina še niti po šestih letih ujedinjenja ni oddolžila in jim izkazala čast, ki jim gre. Šele sedaj je vojno ministrstvo izdelalo predlog, da se zberejo kosti vseh junaških branilcev Beograda in polože v skupno, častno grobnico. Nad grobnico pa se namerava postaviti velik spomenik kot znak priznanja prestolice napram njenim herojem. Podobni predlog je izšel tudi iz vrst Udruženja rezervnih častnikov. Kdaj pa se bo ta načrt tudi v resnici izvedel, je seveda vprašanje časa.

Aretacija 100letnega starčka

Policijska kronika v naši državi gotovo ne pomni slučaja, kakor se je zgodil v nedeljo v Beogradu. Aretiran je bil namreč Radoje Stojković iz vasi Dvorište. V visoki starosti 102 let. Vso dolgo dobo svojega življenja je preživel kot poštenjak. Nikdar ni bil kaznovan niti za najmanjši prestopek. Ko pa je prišel v nedeljo zvečer, ob zatonu svojega življenja, zadnjič v Beograd, da vidi našo prestolico in pošče svoje vnuke in pravnuke, se mu je zgodilo nekaj, česar ni nikdar pričakoval.

Čiča Stojković, tako je splošno znan v svojem rojstnem kraju, se je pripeljal v Beograd z vozom. Ogledoval si je velike palače, o katerih ni bilo ne duha ne sluha v dobi, ko je prišel v Beograd, da svira na svatbi kneza Milana. Njegovo radovedno ogledovanje pa je vznemirilo nekega prevestnega redarja, ki je priče! pazno motriti starčka. Ko je prišel Stojković do ministrstva pravde, ga je nenadoma ustavil in zahteval od njega legitimacijo. «Ne vem gospodine, kako legitimacijo zahtevaš od mene», mu je mirno odgovoril starček. «V imenu zakona na policijo!» «Nemoj gospodine! 102 leti že živim v tej zemlji in nikdar še nisem bil aretiran. Pošten človek sem. Bil sem muzikant pri pokojnem knezu Milošu in če bi bil on še živ, bi šel danes direktno k njemu v konak!»

Starčkov odgovor se je zdel redarju še bolj sumljiv. Zato je pozval orožnika, ki je zgrabil siroto in ga odvedel na policijo. Le z veliko težavo so tamkaj starčku pojasnili, kaj je to legitimacija. Tedaj je čiča ves srečen potegnil iz nedrij listnico, iz katere je privlekel strašno zamazan in že raztrgan kos papirja, katerega mu je izdala že v davnih časih njegova občina za potni list. Na tem dokumentu je stalo, da je čiča Radoje v resnici 102 leti star in da se tudi v resnici piše tako, kakor je izpovedal.

Tu pa se je zgodilo nekaj neverjetnega. Policija 100letnega starčka ni mogla aretirati, ker je vendarle imel legitimacijo. Kljub temu pa ga je kaznovala na en dan zapora in v izgon v njegov rojstni kraj in sicer — kot postopača brez poklica.

Ko se pomlad budi . . .

Iz Sinca v Liki poročajo sledečo zanimivo zgodbo:

Nedavno so se v Sincu sprli zaradi deklet domači fantiči, ki še niso prekoračili pubertetne dobe. 14letna Mate Fonković in Stjepan Orešković sta bila najnestrpnejša med njimi. Skilila sta za dekleti, a sta imela smolo, ker sta se oba zagledala v isto punco. Nekaj časa sta se smukala okoli nje, a ko sta videla, da se deklica drži rezervirano in ne daje prednosti ne temu ne onemu, sta se začela grditi in psovati md seboj. Oba pa sta imela isti namen: priti v sobo svojega ideala. Ko sta dospela do hišnih vrat, je prikipela tekma do vrhunca. Vsak je hotel vstopiti prvi, da pokaže svojo korajžo in moč. Bila pa sta oba enako močna in pogumna.

Pred vratmi je nastala mučna situacija. Oba sta prijela za kljuko, toda nihče ni dal, da bi vstopil tekmec. Začelo se je zmerjanje, najprej s smrkovcem in pobalinom, potem sta se Mate in Stjepan obrcala in končno sta potegnila nože. Sprva sta mahala samo okolu sebe, enkrat pa se je Mate ojunačil in je zasadil Stipi nož naravnost v srce. Dekle ki je opazovalo ta prizor skozi steklena vrata, je pri tem zavrisnilo od groze. Domačini so prihiteli skupaj. Stipa je ležal na tleh v krvi, Mate pa ga je gledal svetlo češ, sedaj pa sem te premagal! Ranjenega tovariša je še parkrat sunil z nogo, nato pa je odšel domov, kjer ga je mati, ki je doznala z žalostne posledice sinovega junaštva, pretepla, da je bil ves črn.

Ranjenega Stipo so morali oddati v bolnišnico, kjer se fant bori s smrtjo, Mate pa bo romal v poboljševalnico za izprijeno mladino.

Kino

«Rosenkavalier» v filmu. Slovito Hoffmansthal-Straussovo opero «Rosenkavalier» bo posnela dunajska družba Pan-Film. Dejanje bo za film priredil operni libretist Hoffmansthal sam, dočim bo Rihard Strauss svojo operno glasbo priredil za spremljanje filma. Obeta se nam torej pravi literarni film. Z delom bodo začeli takoj pomladi in ga mislijo sredi poletja že končati, tako da bo prišel film v promet že v začetku jesenske sezone.

Lil Dagover igra glavno vlogo v Decla-Ufa-filmu «Srčna komedija», ki ga predvaja te dni cela vrsta dunajskih kinov. Kritika hvali na filmu njegovo solidnost, psihološko globino in originalni zamislek, ki je postavil mesto dejanj odlomke iz dnevnika velike plesalke.

Sodišče

§ **Tatvina.** V noči od 15.—16. aprila 1924 je bilo vlomljeno v zaklenjeno žitnico posestnika Miklavža Radeja v Orehovem. Storilec je izkopal kamenje iz zidu ter na ta način zlezel na podstrešje. Meseca decembra je oškodovani Radej videl pri nekem Ivanu B. železničarski plašč, katerega je spoznal kot svojega. Na ta način je zvedel za storilca Antona Kosančiča, posestnika v Cerovem bregu, ki mu je razen plašča vzel še tudi razne druge stvari. Pri hišni preiskavi so se nekatere reči še našle in ni obdolžencu nič pomagalo, da je svoje dejanje dolgo časa tajil. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo Kosančiča na 2 meseca teške ječe.

§ **«Cigan malenkosti ne krade, ampak le vrednosti»,** tako je izjavila ciganka Ana Gartner, pristojna v Št. Janž pri Vinski gori, ki je v družbi Matilde Müler dne 27. oktobra na Sladki gori ukradla rute, prstane in razne druge vrednosti pri posestniku Janezu Sprajcu. Prišli ste v imenovano hišo neopaženi ter sta se takoj podali na hišno preiskavo. Opazoval ju je pa posestnik. Ko ju je stavil na to na odgovor, sta hoteli imeti od njega denar, češ, da mu hočeta pomagati, ker preti hiši nesreča. Pri tej priliki je Gartner tudi izjavila, da cigan malenkost ne krade, ampak le vrednosti. Okrožno sodišče v Celju je spravilo Gartner za 2 meseca, Müler pa za 1 mesec na varno.

Iz življenja in sveta

Strašni viharji v Avstriji

V soboto zjutraj je začel pihati v velikem delu Avstrije, pa tudi v južni Nemčiji precej močan južni veter, ki se je tekom dneva in ponoči stopnjeval do vedno večje moči in se končno razvil v strahovit orkan, ki je napravil velikansko škodo.

Posebno močan je bil vihar na Salzburškem, kjer je trgal strehe, rušil dimnike in razbijal šipe na oknih. Na tisoče dreves je bilo izruvanih in odnešenih. Veliko škodo je napravil orkan v nasadih, ki so ponekod popolnoma uničeni. V Henndorfu ob Wallerskem jezeru je vihar podrl na kmečki hiši na hribu dimnik vsled česar je izbruhnil v poslopju požar, ki je v kratkem upepelil celo hišo in sosednja poslopja. Veter je nesel iskre in ogorke proti dolini in zažgal več nadaljnih hiš. Tudi v nekaterih drugih krajih je zanetil vihar požare, ki so jih ognjegasci le z veliko težavo pogasili, ponekod pa so ga mogli le omejiti. Tako so divjali požari med Hofgasteinom in Badgasteinom, v Gneisu pri Salzburgu in drugod. Požari so napravili milijonsko škodo.

Kako hud je bil vihar, se vidi iz tega, ča je v nedeljo, ko je dosegel svoj višek, prevrnil celo več vlakov. Okrog sedme zjutraj je zgrabil orkan vlak, ko je zapustil postajo St. Wolfgang v Salzkammergutu, in ga treščil iz tira. Več vagonov je padlo preko sipine na njive. Pri tem je bilo več železničarjev in potnikov hudo ranjenih. Čim so zaznali za nesrečo, je odšel iz Ischla pomožni vlak in odhitel na lice mesta. Ko pa je reševalna ekspedicija zapustila pomožni vlak in se lotila reševalnega dela, je pridrvel vihar z novo silo in vrgel tudi reševalni vlak preko sipine. K sreči ni bil tokrat nihče ranjen. Od obeh vlakov sta ostali na tiru le obe lokomotivi. Pri nesreči je dobil en železničar tako hude poškodbe, da je kmalu potem umrl. Pomožna ekspedicija, ki so jo kmalu ojačili novi delavci iz Ischla, se je sicer pogumno lotila dela, da bi očistila progo razbitih vagonov in omogočila promet, pa je morala kmalu ustaviti delo, ker ljudje niso mogli vzdržati na prostem, tako silen je bil orkan. Nekateri so sicer delali ležé, sicer bi jih bil vihar odnesel, vendar je bil vsak napor zaman. Značilno za moč orkana je, da je v nedeljo popoldne zgrabil orkan en vagon, ki se je bil prevrnil preko sipine, ga dvignil in treščil na progo nazaj, kjer ga je prihodnji sunek zopet prevrnil in strmoglavil preko sipine na drugo stran železniškega tira, kjer se je voz popolnoma razbil, v kolikor še ni bil pokvarjen.

Tudi pri postajališču Halgu pri St. Gildenu je prevrnil vihar tri stoječe tovorne vagone in jih treščil iz tira. Tudi na tem mestu so tiri pokvarjeni in je ustavljen obrat.

Hud je bil vihar na Predarlskem, kjer je orkan vrgel iz tira na postaji Bezau med premikanjem pet, deloma natovorjenih voz tovornega vlaka. Pri tem se ni nihče ponesrečil, tudi škoda ni velika. Da bi se preprečile nadaljne nesreče, je ostal v nedeljo popoldne na postaji Bezau osebni vlak nad tri ure in čakal, da se vihar malo poleže, kar se je proti večeru tudi zgodilo.

Ljuto je divjal vihar na Salzburškem, kjer je zanetil veter celo vrsto požarov in napravil, posebno na kmečkih posestvih silno škodo, tudi na Wolfgangskem jezeru, kjer je dvigal vodo do 10 metrov visoko in še više. V Gmundenu so bila velika opustošenja. Strašno škodo je napravil orkan na obrežju, kjer je pokvaril in deloma popolnoma razrušil pristaniške naprave in odnesel mostove.

Hudi viharji so divjali v soboto in posebno v nedeljo tudi na Dunaju, v Wachaui in na Zgornjem Štajerskem. Drevesa po tleh, strehe vdrte in deloma odnešene, pokvarjeni dimniki, razbite šipe, podrti plotovi in porušeno zidovje priča še danes ljutost viharja, ki se je tako nepričakovano pojavil nad Avstrijo in tudi sosednjo Švico. Skoraj ga ni okraja, v katerem je bil vihar posebno močan, da ne bi bilo zaznamovati vsaj enega požara. So pa kraji, kjer so imeli kmetje ves dan in vso noč dela čez glavo, da so udušili ogenj, ki je vedno zopet zaplapolal na drugem mestu.

Že od sobote divjajo hudi južni viharji nad vso severno Švico. Temperatura je poskočila. V Curihu je zaznamoval toplomer 19 stopinj v senci. Na Vierwaldstätterskem jezeru je ustavljen ves promet in je več parnikov poškodovanih. V Tessinu so bile hude padavine, in reke so nevarno narastle. V nekaterih krajih se je vsula gosta toča ob strašnem grmenju in treskanju. Na st. gotthardski železnici so se utrgali snežni plazovi, ki še vedno ogrožajo železnico. Zato imajo vlaki na tej progi velikanske zamude. Da bi očistili progo, so morali železničarji delati po cele ure. Ko pa so za silo omogočili promet, se je zopet utrgal plaz in znova zasul tire. V okolici Appenzella so frčale po zraku strehe, kot bi bile iz papirja. S streh je letela opeka, da je bilo nevarno hoditi v bližini hiš, v kolikor so si ljudje sploh upali na cesto. Na marsikaterem kraju skoraj niso mogli ljudje stati pokoncu, tako silovit je bil vihar.

Vremenske opazovalnice poročajo naglo izpremembo vremena. Pojavljati se je začel hud mraz. V raznih krajih, tako posebno v severni Švici, na Predarlskem in na Tirolskem, pa tudi Salzburškem, kjer je temperatura nenadoma poskočila in je zavel tako hud južni veter, je v pondeljek jelo zmrzovati. Računati je s precejšnjimi padavinami, v nižjih legah z deževjem, v višjih pa s snegom.

Nova mitraljeza

450 strelov v eni minuti.

V Bernu so se te dni vršili poskusi z novo strojno puško. Navzoči so bili zastopniki državnih in lokalnih oblasti, reprezentanti vojske in številni časnikarji. Švicarska vlada namreč potrebuje za odkup izuma 16 in pol milijona švicarskih frankov in za to vsoto je treba agitirati med ljudstvom.

Mitraljezo je izumil polkovnik Müller, poveljnik tehnične divizije švicarske vojske. Strojna puška tehta nekaj manj kakor devet kilogramov ter odda lahko 450 strelov v eni minuti. Opremljena je tako ekonomično, da je v njej prostora za 30 pasov po 130 nabojev, katere lahko mitraljeza izbrzne v pičlih desetih minutah. Novo orožje je fino skonstruirano ter predstavlja dozdaj rekordno mitraljezo. Švicarska vlada namerava s tem orožjem opremiti svojo konjenico in zlasti alpske čete.

Nakit princezinje Ruspoli

Italijanska princezinja Ruspoli, ki biva stalno v Rimu in stanuje v hotelu Royal, je bila meseca januarja okradena. Neznani tatovi so ji odnesli dragocen nakit, vreden več milijonov lir. Okradenka je naznanila tatvino orožnikom, toda policija ni imela nobenega uspeha pri svoji preiskavi. Zato je dama inserirala v rimskih listih. Obljubila je osebi, ki bi ji naznanila storilca ali pokazala sled za njim, znatno nagrado.

Ljudje so inserat v listih brali in vsak je želel, da bi mogel iztakniti neznanega tatu. Nihče razun enega pa ni imel poguma javiti se princezinji. Ta eden je bil mlad mož, ki se je nemudoma odpeljal v Rim ter se predstavil okradenki za Bollia. Povedal je dami, da bi mu bilo mogoče najti tatu, če bi mu princezinja dala 3000 lir gotovine. Denar, je dejal, rabi za potovanje v Milan, Napoli, Genovo in Trst. Princezinja je sprva odbijala vsiljivega agenta. Ta pa je tako nesramno tiščal vanjo, da mu je morala v interesu osebne svobode izročiti zahtevani denar. Nakazala mu je vsoto 3000 lir in falot je denar pobral ter se odpravil naprej.

Par dni po tem dogodku je dama pregledovala svoj inventar in opazila, da je izginilo iz njenih kovčegov več vrednostnih predmetov. Tudi njena ročna blagajna je bila za en tisočak skromnejša kakor pred Bollijevim obiskom. Ruspoli je naznanila tatvino hotelskemu ravnatelju. Bila je namreč uverjena, da ne more biti storilec nihče drug kakor nesramni agent, ki se ji je ponudil za izsledovalca tatu, kateri ji je odnesel dragocenosti.

Bolli je med tem časom obhodil nekaj italijanskih mest in ko je pognal denar, se je vrnil v Rim. Kakor nedolžno jagnje je prilezel v hotel Royal, hoteč govoriti s princezinjo. Ta je poslala takoj po policijo. Detektivi so moža aretirali predno je mogel priti pred obličje aristokratinje. Pri preiskavi je Bolli izpovedal, da se pravzaprav piše Karel Riumkov in da je po poklicu begunec. Ker sumi policija, da je mladi mož, ki šteje komaj 20 let, spreten hotelski tat, ga je pridržala v zaporu in sedaj izprašuje njegovo vest ter preiskuje njegovo preteklo življenje.

Drzen rop v Milanu

Pred tednom dni je prišel v Milan računski uradnik Pino Aimone iz Piemonta v Italiji. Oglasil se je pri več tvrdkah ter je hotel skleniti par kupčij v železni trgovini. Nekaj časa je hodil okrog in ko je deloma opravil svoje posle, se je podal na sprehod v milansko okolico.

Prišel je do nekih čistilnic v ulici Vanvitelli, ki leži izven mesta. Ulica je bila zelo samotna, brez ljudi in ko je uradnik zavil okolu ogla neke hiše, mu je stopil nasproti neznan človek. Z ročajem samokresa ga je dvakrat udaril po glavi, da se je onesvestil. Nato je banditu priskočil na pomoč še drugi neznanec z gorjačo. Premlatil je Aimona ter mu zvezal roke in noge, nato pa mu zamašil usta, da ni mogel dati glasu od sebe. Potem sta napadalca svojo žrtev oplenila. Vzela sta zvezanemu možu listnico, v kateri je bilo bankovcev za 11.000 lir. Končno sta mu odnesla še poslovno torbico, v kateri je imel Aimone nekaj drobiža in razne dokumente.

Po napadu sta roparja urno zbežala. Aimone je prišel polagoma zopet k sebi. Začel je klicati na pomoč. Čuvaj tvornic, ki se nahajajo tam blizu, je čul nesrečnikovo vpitje in je pritekel na tleh ležečemu Aimonu na pomoč. Prerezal je vrvi, s katerimi je bil uradnik zvezan ter telefoniral po ambulanco, ki ga je odpeljala v bolnico.

× **Mednarodna radio-konferenca v Ameriki.** Letos meseca septembra se bo vršila v Ameriki mednarodna radiokonferenca, na katero je povabila Amerika okolu 50 držav. Ameriški kongres je dovolil za ta sestanek 75 tisoč dolarjev podpore.

× **Nesreča pri požaru.** V Bizierresu v bližini Pariza je v nedeljo začela goreti tvornica pohištva, pri čemur se je podrl zid stavbe, ki je pokopal nekaj gasilcev in drugih ljudi pod seboj. Doslej so izvlekli izpod ruševin 11 mrtvih.

× **Katastrofalen mraz v južni Rusiji.** «Jutro» je že pisalo, da se je pojavil v južni Rusiji, posebno pa v Transkavkaziji, hud marz. V tej pokrajini je nastopil že decembra izredno hud mraz in pojavili so se tudi strašni ledeni viharji, ki so se zadnje čase ponovili. V Bakuju ob Kaspiškem jezeru, kjer je popolnoma subtropično podnebje in je mraz nekaj redkega, je padel toplomer na 20 do 30 stopinj pod ničlo. Snega je nad meter visoko. Železnica Tiflis - Batum je vsled snežnega zameta na več krajih prekinjena. Mraz in sneg sta napravila veliko škodo na tobačnih in na nasadih južnega sadja ob vsej prostrani obali Črnega morja do Krima. V Kavkazu je trta večinoma zmrznila. V Bakuju je pridobivanje petroleja skoraj popolnoma ustavljeno. Celo Kaspiško jezero je na več krajih zamrznilo, vsled česar je ogrožen dovoz žita iz Perzije v Rusijo. Zanimivo je, da je zavladalo v nasprotju s Transkavkazijo v srednji Rusiji izredno gorko vreme.

× **Več priseljencev kakor izseljencev** izkazuje statistični urad za izseljevanje na Dunaju. Statistika pravi, da je kljub domači brezposelnosti število priseljencev meseca januarja znatno poskočilo. Iz inozemstva se je priselilo v avstrijsko republiko 1059 ljudi, dočim znaša število izseljencev jedva 211 oseb.

× **Zopet vojni slepec, ki je izpregledal.** Iz Bordeauxa poročajo, da je dr. Bonnefon, o kojega velikih uspehih smo v «Jutru» že poročali, te dni uspel s svojo petnajsto operacijo. Vojni pohabljenec Alex Pelletier iz Vévyja (département Jura), ki ga je leta 1916. zdravniška komisija spoznala za neozdravljivo slepega ter ga oprostila od nadaljne vojne službe, je zapustil bolnico skoraj popolnoma zdrav. S pomočjo dr. Bonnefona se mu je vid povrnil toliko, da dobro razloči obraze in tudi na žepno uro vidi. Pelletier se je brez spremstva vrnil v svojo domačo vas, edini vodnik so mu bila očala.

× **Žena — blago.** Pretekli teden je odpravila angleška zbornica z zakonom na malem otoku Jerseyu v Rokavskem prelivu določbo, ki izvira še iz srednjega veka in po kateri spada žena k «stvarem moža». Po strogi definiciji starega zakona je bil vsak zakonski mož na tem otoku upravičen, da je svojo ženo «prodal kakor kako blago». Žena ni imela pravice, da bi razpolagala s kakoršnimkoli delom svojega premoženja ali denarja, ki si ga je pridobila. Po tem starem zakonu je bila avtomatično svobodna last svojega moža.

Uradni rezultati volitev v okrožju Celje-Maribor

Kakor smo že poročali, je glavni volilni odbor za volilno okrožje Maribor-Celje v soboto končal svoje delo. Po njegovih ugotovitvah smo popravili tabelo o izidu volitev v posameznih okrajih in jo danes še enkrat objavljamo. Obenem prinašamo naknadno še tudi volilne rezultate s posameznih volišč okraja Mozirje (Gornji grad), ki so pomotoma izostali iz objavljene serije.

Na podlagi volilnih sleparij in nepravilnosti, ki jih je ugotovil glavni volilni odbor, je skoraj gotovo, da se bodo v nekaterih občinah mariborskega okrožja vršile ponovne volitve, ki bodo rezultat kolikor toliko spremenile. Takrat se bo tudi definitivno odločila usoda drugega mandata Narodnega bloka.

VOLILNI OKRAJ MOZIRJE.

BOČNA: SLS 242, Rad 35, Hart 1, NB 19, Zag 5, Puc 9, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 1, Hrib —, Ber 8, Štrb —, Mark 2.

GORNJI GRAD: SLS 57, Rad 23, Hart — NB 20, Zag —, Puc 2, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 2, Hrib 1, Ber 6, Štrb —, Mark 10.

NOVA ŠTIFTA: SLS 110, Rad 6, Hart 3, NB 11, Zag 1, Puc 5, Kom —, Nem 1, Rvk —, Soc —, Hrib —, Ber —, Štrb —, Mark 2.

KOKARJE: SLS 239, Rad 10, Hart 2, NB 10, Zag 1, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc —, Hrib 1, Ber 1, Štrb —, Mark 10.

LJUBNO: SLS 209, Rad 137, Hart 2, NB 16, Zag 1, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 6, Hrib 1, Ber —, Štrb —, Mark 7.

LUČE: SLS 188, Rad 45, Hart 6, NB 6, Zag —, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk 1, Soc 1, Hrib—, Ber 2, Štrb—, Mark —.

MOZIRJE: SLS 526, Rad 14 Hart 1, NB 50, Zag 4, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk 1, Soc 1, Hrib —, Ber —, Štrb —, Mark 10.

REČICA: SLS 329, Rad 5, Hart 2, NB 53, Zag 2, Puc 1, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc 2, Hrib —, Ber 1, Štrb —, Mark 23.

SOLČAVA: SLS 139, Rad 5, Hart 1, NB 22, Zag 1, Puc —, Kom —, Nem —, Rvk —, Soc —, Hrib —, Ber 2, Štrb —, Mark —,

Volilni okraj:	I. SLS	II. Rad	III. Hart	IV. NB	V. Zag	VI. Puc	VII. Kom	VIII. Nem	IX. Rav	X. Soc	XI. Hrib	XII. Ber	XIII. Štrb	XIV Mark	Oddani glasovi	Volilni upravičeni
Brežice	2447	1090	15	417	15	677	78	56	36	146	7	59	3	56	5102	7674
Celje Vransko	5621	497	19	1223	25	466	88	499	79	614	15	127	7	330	9610	14576
Dol. Lendava	3668	2054	336	551	26	16	8	21	20[illegible]	29	98	11	29	94	7141	8903
Konjice	2239	164	9	334	17	73	23	427	11	97	4	13	6	17	3434	4895
Laško	3139	279	15	781	29	12[illegible]	1107	65	30	204	10	160	9	6[illegible]	6023	10846
Lutomer	372[illegible]	262	19	561	14	440	27	641	63	24	6	6	4	49	58[illegible]	7884
Maribor, desni breg	3636	1437	20	598	30	216	281	436	128	55[illegible]	63	102	11	156	7664	11307
Maribor, levi breg	7134	1828	2[illegible]	1299	52	326	207	1033	288	856	18	42	21	687	13820	19345
Mozirje	1849	280	18	217	15	17	—	1	2	13	3	20	—	64	2459	3826
Murska Sobota	2622	4385	1438	948	47	22	25	126	58	79	48	18	74	297	10187	14201
Ormož	2620	250	1[illegible]	46[illegible]	12	207	9	34	2[illegible]	12	1	2	4	18	3859	4849
Prevalje	1156	503	4	188	16	11	71	70	58	642	13	17[illegible]	5	45	2960	4147
Ptuj	511[illegible]	1453	21	522	21	358	34	409	78	231	28	21	7	74	8370	12417
Slovenjgradec	3583	718	23	586	21	112	57	433	27	566	13	260	8	157	6564	9938
Šmarje	4138	1197	24	557	29	551	97	111	10	35	1	31	5	43	6829	10951
Skupaj:	526[illegible]	16397	2000	924[illegible]	368	3618	2112	4362	1088	4098	328	1050	195	2153	99691	145554

I. **SLS** = Slov. ljudska stranka, nosilec dr. Korošec. — II. **Rad** = Radičevci, nosilec Stjepan Radič. — III. **Hart** = lista g. Hartnerja v Prekmurju. — IV. **NB** = Narodni blok, nosilec dr. Pivko. — V. **Zag** = lista g. Zagorskega v Mariboru. — VI. **Puc** = oni del SKS, ki se na Stajerskem ni pridružil Nar. bloku; nosilec g. Pucelj. — VII. **Kom** = Komunisti, nosilec g. Makuc. — VIII. **Nem** = Nemci, nosilec g. Schauer. — IX. **Rav** = lista dr. Ravnika v Mariboru. — X. **Soc** = Socijalni demokrati, nosilec dr. Korun. — XI. **Hrib** = lista g. Hribarja iz Zagreba. — XII. **Ber** = Bernotovo krilo soc. demokratov, nosilec g. Möderndorfer. — XIII. **Štrb** = radičevski disidenti (Lovrekovićeva skupina), nosilec g. Štrbenac. — XIV. **Mark** = Nar. socijalci in Davidovićevci nosilec dr. Marković.

Preteklost in bodočnost ženske

Še v drugi polovici minulega stoletja se je ženskam odrekala pravica na višjo izobrazbo. Večina poklicev jim je bila nedostopna in sodelovanje v političnem življenju zabranjeno. Še do nedavne dobe je morala žena, omožena z alkoholikom ali surovino ali spolno bolnim človekom, prenašati nepopisne muke, često prav do smrti. Zakon ji ni dajal nikake zaščite in družba bi jo obsodila, ako bi se skušala sama osvoboditi svojega trpljenja.

Žensk niso trpeli niti po šolah, niti po uradih, niti po trgovinah. Povsod so jih pehali proč, povsod so gledali nanje kot na manj vredna bitja. Zato ni čudno, da so zahajale ženske tja, kjer so jih edino sprejemali radi: v cerkve. Pri duhovnikih so iskale ženske svoje duševno vznašanje, v molitvi olajšanje svojega trpljenja in v nadi na posmrtno življenje osvobojenje iz bede pozemeljskega življenja. Iskale so uteho po ironiji usode baš ondi, kjer so bili glavni krivci, da je bila ženska tako dolgo neenakopravna, poniževana in žaljena v njenih najsvetejših čutih.

Danes, ko postajajo ženske enakopravne državljanke, ko imajo pristop do vseh šol in na vsa mesta, ko se jim priznava marsikje glasovalna pravica, je klerikalizem tudi za ženstvo nedostojen in ponižujoč.

Večina žen, ki tako visé na klerikalizmu, seveda ničesar ne ve o inkviziciji, o preganjanju «čarovnic» v srednjem veku, o pravem pomenu »čistega spočetja» device Marije in duhovniškega celebata, ne ve ničesar o sovražnih in surovih psovkah cerkvenih očetov proti ženskam, ne razume dalekosežnosti tako zvanega «uvajanja» po porodu, ko se mora mati «očistiti», ne zaveda se nenravnosti cele vrste naukov, s katerimi cerkev ženske ponižuje in jih skuša vzdržati v sužnjosti in odvisnosti.

«Ženska naj na skupščinah molči in naj se ji ne dovoli govoriti!» Te besede v pismu sv. Pavla Korinčanom so imele morda kak smisel pred 18 stoletji, a cerkev se ravna po njih še dandanes. Ženske so torej vedno molčati morale in molče večinoma še danes.

Ker je bila ženska po knjigi Mojzesovi ustvarjena iz moža, ker je bila ženska kriva prvega greha in je bil Adam zaradi ženske pognan iz raja, mora ženska ostati podrejena možu, ki ostane njen gospod na veke. Iz naravnega razmerja moža do žene se je ustvarila ženski sužnjost in se je ljubezen storila za nečistost, greh in sramota. In z vsakim novim človekom se ta «greh» ponavlja ter prenaša od pokolenja na pokolenje.

Le Marija je bila mati brez materinstva in žena brez ljubezni. Tako uči sv. pismo. Marijo je «obsenčil» sv. Duh, a sv. Jožef je bil le ženin in pestunja. Kdor tega ne veruje, pa bodi prokleti!

In vsak stik z žensko se je smatral za greh, devištvo za ideal, a zakonsko življenje za sramoto. Končno je Gregor VII. uvedel celo celibat za duhovnike, menihe in redovnice ter proglasil spolnost za sramotnost. Posledice so bile sicer strašne, a cerkev še doslej ni odstranila te barbarske, krute, protinaravne, pameti in življenju sovražne uvedbe.

Cerkveni pisatelji so slikali žensko kot večno nevarnost za moškega in ženske so jim bile orodje hudičevo, s katerimi zapeljuje nedolžne ubožce.

Največji teolog katoliške cerkve, «sv.» Tomaž Akvinski je pisal o ženskah:

«Ženska je mnogo bolj vdana zlu nego mož. Pogled zlobne ženske je strupen in škodljiv. Pri tem sodeluje hudič, s katerim so zvezane čarovnice...»

«Sv.» Anzelm, nadškof v Canterburyju, je pisal:

«Ženska je sladko zlo, ki uničuje s svojim dobrikanjem moško silo. Kot hudičevo blato hodi nališpana v krasnih oblekah in navitih laseh, da bi nas pogubila. Ženska je smrt duše.»

Peter Damianski iz 11. veka je pisal:

«Ženske ste hudičeva krma, določena za plamen večne smrti. Na vas se pase hudič kakor na izvrstni gostiji in se draži na zapeljivi vaši polnosti. Ve ste posode nesreče in božje jeze, ve ste zle trigrice, žejne človeške krvi. Tudi levinje bi vas smel imenovati, ki besne dvigajo svoje kremplje. Ve ste izrodek kač...»

Dokazovali so celo, da ženska sploh ni človek. Tak dokaz je n. pr. izrek Boga očeta. Predno je ustvaril Adama, je Bog dejal (a kdo ga je slišal?): «Ustvarimo človeka po svoji podobi!» Ako bi Bog mislil pri tem tudi na Evo, bi bil gotovo dejal: «Ustvarimo ljudi po svoji podobi!» Ker tega ni rekel, je mislil le na moža, in zato Eva ni bila človek.

Borba o vprašanju, je-li ženska človek ali ne, se je razvnela tako strastno, da je morala l. 1595. univerza würtemberška izjaviti: «Dekan, senat in profesorji teološke fakultete na würtemberški univerzi proglašajo slavnostno, da spada tudi ženska k človeštvu.»

Še l. 1799. je izšla brošura, v kateri se trdi, da ženska sicer ima dušo, toda njena duša nima sedeža v možganih, nego v — —.

Ker je cerkev tako zaničevala ženske, je tudi razumljivo, da je verjela v čarovnice, jih obsojala na muke in na grmade. Kot čarovnice, ki so občevale «nečisto» s samim hudičem v podobi kozla, mačka in drugih živali, so bile sežgane cele deklice devetih in desetih let!

Danes cerkev nima več nekdanje moči. A zanimivo je, da smatra še dandanes nezakonsko mater za utelešeno grešnost; ako umre tekom šestih tednov po porodu, ne zaslužuje cerkvenega pogreba. «Sv.» Alfonz Liguorski pa je zapisal, da moški ni dolžan, poročiti se z dekletom, ki ga je zavedel in imel z njo otroka, dasi ji je zakon obljubil makar s prisego. Taka moška prisega ne velja, in dekle nosi sramoto in škodo po lastni krivdi!

Zapeljivec sme biti torej krivopriseč.

Gospodarstvo

Vprašanje prisilne poravnave

Poročali smo že, da je Državna hipotekarna banka zahtevala sodnijski odlok, ali zakon o prisilni poravnavi izven konkurza tangira tudi njene terjatve, ker bi ena v tem primeru, da obvaruje pupilarnost njej poverjenega denarja, morala prenehati s podeljevanjem kredita.

Kasacijsko sodišče v Beogradu je sedaj proučilo to vprašanje in odločilo, da se privilegiji, katere vživa Državna hipotekarna banka po specijalnem zakonu, ne morejo prikrajšati po splošnih zakonih, kar je nedvomno tudi zakon o prisilni poravnavi, temveč samo z novimi specijalnimi zakoni. Kasacijsko sodišče je torej osvojilo stališče Državne hipotekarne banke, o katerem smo bili nedavno že poročali. Sodišče pa ni razmotrilo vprašanja, ali zakon o prisilni poravnavi velja tudi nadalje v krajih, na katere je razširjen, ker ministrstvo pravde ni zahtevalo o tem načelne odločitve.

Položaj za Državno hipotekarno banko je sedaj jasen, kar se tiče njenega dela na ozemlju pristojnosti beograjskega kasacijskega sodišča. Prevladuje mišljenje, da se podobno vprašanje ne postavlja ostalim kasacijskim sodiščem v državi, ker Državna hipotekarna banka tudi ni upotena na druge kraje zaradi tega, ker ne razpolaga z denarjem s tega ozemlja.

Podoba je, da bo ustanova prisilne poravnave končno sploh ukinjena. Kakor smo že poročali, se že izdeluje zadevni zakon, ki naj bi čimprej prišel pred narodno skupščino. Ako ne pride do popolne ukinitve, pa je jasno, da je zakon o prisilni poravnavi v interesu ugleda in kredita naše države v inozemstvu potreben temeljite reforme.

Krompir za seme

Ogromne so vrednosti, ki jih spravljamo v zemljo s krompirjevim semenom. Še večji pa je gubitek, če spravljamo v zemljo seme, ki je slabo, bolehno ali sicer na en ali drug način potvorjeno. Danes slišimo različne tožbe o krompirju in na raznih mestih se izraža bojazen, da bo letošnje seme slabo in da bo manjkalo pripravnega semena za saditev. Resnica je, da se je krompir po mnogih krajih izprevrgel, da nima več tako dobrih lastnosti, da pada njegova rodovitnost in da raste po drugi strani njegova občutljivost napram boleznim in drugim napakam. Te izpremembe so nekaj povsem naravnega v naših razmerah. Če raste krompir pod pogoji, ki mu manj ugajajo, je naravno, da pešajo njegove prvotne lastnosti. Pri nas opazujemo, da gre krompir nazaj. Krivo je temu tudi vse naše ravnanje s krompirjem. Kdo si pa vzame kaj truda, da bi izbiral krompirjevo gomolje za seme, ali pa celo, da bi odbiral najbolj razvite in najbolj zdrave krompirjeve grme zunaj na polju v semenske svrhe? Tudi proti krompirjevim boleznim, ki prehajajo od listja na gomolje, se nič ne stori. Marsikje, kjer danes tožijo o slabem krompirju, bi se krompir lahko popravil in izboljšal, ako bi polagali na pridobivanje in razmnoževanje dobrega semena malo več skrbi in pozornosti. Toda pri nas jemljemo potrebno seme kar iz kupa, kakršno je, slično kakor delamo tudi pri žitu. O kakem smotrnem prebiranju in odbiranju ni ne duha ne sluha. Odtod pa prihaja, da se slabo gomolje razmnožuje, da krompir peša in da je izpadek od leta do leta večji.

Zadnji čas se slišijo tudi tožbe, da dela krompir nitaste kali. Te tožbe prihajajo iz krškega in črnomeljskega okraja. Krompir, ki dela kakor nit tanke kali, nima pravilno razvitih očes, bodisi da je n. pr. vsled suše slabo dozoreval ali pa, da ni mogel v zemlji popolnoma dozoreti, ker smo ga prezgodaj izkopali. Mogoče mu je tudi bolezen škodovala. Ta napaka, da dela krompir nitaste kali, se opazuje najraje v sušnih letih in posebno pri poznih vrstah krompirja, če jih prej izkopljemo, predno nam do dobrega dozore. Pri nas smo sploh radi zgodnji, kadar se gre za spravljanje pridelkov, in tako je prav mogoče, da so prizadeti gospodarji v črnomeljskem in krškem okraju krompir lansko jesen prej kopali, predno je dosti dozorel. Po eni strani podi take gospodarje ekrb za jesensko setev, po drugi strani pa bojazen pred mokrim vremenom, ki bi utegnilo še nastati. V mokrih letih kakor lani se je bilo namreč upravičeno bati pred poznejšo gnilobo gomolja po naših kleteh. Prav ta vzrok je bil morda največ kriv, da se je lani krompir v mnogih krajih začel prej izkopavati, predno je do dobrega dozorel. Mogoče, da je bila ta napaka o kali tudi že podedovana, da se kaže sedaj v čim dalje večji meri vsled prezgodnjega kopanja in drugih neugodnosti.

Krompir z nitastimi klicami ni za seme. V takih primerih moramo seme na vsak način **premeniti**, naj ga poiščemo kjerkoli. Seveda se je zato takoj pobrigati. Naše kmetijske organizacije bi se lahko v takih slučajih prav uspešno udejstvovale, ako bi se za stvar zavzele in ako bi se seveda prizadeti gospodarji pravočasno na nje obračali. Krajni ekonomi so poklicani, da pomagajo v takih primerih z besedo in dejanjem. Za **pridelovanje in preskrbo dobrega semenskega krompirja** bo treba pri nas sploh kaj več storiti z ozirom na veliko vrednost in važnost, ki jo ima ta rastlina po naših krajih ne le za ljudsko prehrano in živalsko krmo, ampak ki bi jo lahko imela tudi za eksport. Storiti bo treba tudi kaj več za **odvračanje krompirjevih bolezni**, ki naše pridelke močno znižujejo in ki nam kvarijo tudi semensko gomolje. Dosedaj se ni proti boleznim na krompirju storilo še prav nič. Mirno gledamo, kako se pali krompirjevka pod vplivom kužne «peronospore», namesto da bi skušali njen nastop zadržati in odvračati z enkratnim zgodnjim škropljenjem z raztopino modre galice in apna, slično kakor delamo pri trtah. Velika vrednost krompirjevega pridelka za naše kraje zasluži, da ga varujemo pred eno in drugo škodo in da skrbimo zlasti tudi z dobrim **semenom** za bolj varne njegove pridelke. R.

K omejitvi uvoza kvasa

Na naš članek pod tem naslovom nam pošiljajo iz krogov ljubljanskih pekovskih mojstrov pojasnilo, da se je uvoženi italijanski kvas pomajal največ v Ljubljani v popolno zadovoljnost ljubljanskih pekovskih mojstrov. Da je uvoženi italijanski kvas vseboval ilovico, mavec, kredo ali kakšne druge škodljive snovi, ne odgovarja resnici. Ljubljanskim uvoznikom kvasa sploh ni znano, da bi se kaka inozemska tvornica, od katere dobivajo kvas, posluževala takšnih primesi, ker je pač jasno, da bi si s tem popolnoma pokvarila ugled.

Iz preiskovalne svedočbe, ki nam je bila predložena s strani pekovskih mojstrov, je razvidno, da Državni kmetijsko - kemijski zavod v Ljubljani ni ugotovil v italijanskem kvasu znamke Lievito italiano, ki ga v glavnem uvažajo ljubljanski uvozniki, nikakih škodljivih sestavin, pač pa je imel vzhajalne sile, določene po Meisslerjevi metodi, le 63.89 odstotkov, dočim zadnjič omenjena naredba zahteva, da mora imeti 75 do 85 odstotkov, ker se sicer ne sme uvoziti.

Omenjeni kvas je imel pri odpošiljatvi nedvomno večjo vzhajalno silo, ki jo je pa na dolgotrajnem prevažanju izgubil. O slabi kakovosti, odnosno o škodljivosti kvasa znamke italiano ni govora. S to naredbo so uvozniki zelo prizadeti, kajti italijanski kvas je za okoli 50 odst. cenejši nego domači, dasi je enake kakovosti. Omenjena naredba, ki naj ščiti domačo industrijo kvasa, je gotovo potrebna spremembe v zadevi odstotkov vzhajalne sile. Ako se ščiti domača industrija kvasa, naj se ne ščiti v preveliko škodo konzumentov. Cene domačega in inozemskega kvasa kažejo tak šne razlike, ki vzbujajo sum, da so produkcijski stroški pri nas toliko večji, da ni mogoče ceneje razpečavati kvas. Da naredba ne dovoljuje uvoza kvasa, mešanega s škodljivimi snovmi, je popolnoma pravilno. Verjetno pa je, da uvoznik samo enkrat nasede takšni nesolidni inozemski tvrdki in samo enkrat uvozi tak škodljiv kvas.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (17. t. m.) Pšenica: baška, 1 vagon 460. Turšica: sremska, 8 vagonov 202 — 205; banatska, pariteta Zenta, 3 vagoni 200. Moka: baška, baza «0», 1 vagon 667; «5», 1 vagon 540; «6», 1 vagon 600. Tendenca nestanovitna.

Dunajski goveji sejem (16. t. m.) Dogon 2918 komadov. Od tega je bilo iz Jugoslavije le 50 komadov. Promet mlačen. Napram prošlemu tednu so cene padle za 1500 — 2000 aK pri kg. Notirajo v tisočih aK za kg žive teže: voli I. 14.5 — 17.5, (izjemno 18.5 — 22), II. 12 — 14, III. 10 — 11.5, biki 10.5—15.5 (16,5), krave 9 — 14, slaba živina 6—10.

Dunajska borza za kmetijske produkte (16. t. m.) Čvrstejše ameriške terminske notice so tu povzročile prijaznejše razpoloženje, vendar traja negotov tržni položaj dalje, tako da je bilo le malo zaključkov. Cene ne kažejo bistvenih sprememb. Notirajo vključno blagovno-prometni davek brez carine v šilingih za 100 kg: pšenica: domača 55 — 56, madžarska s Potisja 62 — 63, jugoslovenska 60 — 61, Rosafé 61 — 61.50; rž: domača 50.50 — 52.50; ječmen: domači 54 — 58; turščica: 31 — 32; oves: 39.50 — 40.50; stisnjeno seno: domače, polsladko 13 — 13.50, sladko 14 — 15 šilingov.

= **Gospodarska konferenca v Sarajevu.** Poslovni odbor Trgovske in obrtniške zbornice v Sarajevu je imel te dni sejo, na kateri je bil glavni predmet razprave gospodarska konferenca, ki se bo vršila obenem s plenarno sejo zbornice dne 20. marca. Kot dnevni red za to konferenco je določen: 1.) Referat o zakonu gospodarskega sveta. 2.) Vprašanje institucije prisilne poravnave izven konkurza. 3.) Davčna vprašanja (neenakost davkov). 4.) Obrtni zakon.

= **Dohodki od trošarine in taks.** V devetih mesecih prošlega proračunskega leta so znašali dohodki od trošarine 512 milijonov Din (predvideno 457 milijonov), a od taks v istem času 863 milijonov Din (predvideno 720 milijonov Din).

= **Obveznice vojne škode.** Iz Beograda poročajo, da je pri predvčerajšnjem vlečenju obveznic vojne škode dobila 500.000 Din obveznica št. 447, serija 3679; po 250.000 Din sta dobili dve obveznici, in sicer: serija 1., št. 577 in serija 238, št. 816; po 100.000 Din je dobilo pet obveznic: serija 2554, št. 253; serija 4165, št. 901; serija 700, št. 771; serija 1855, št. 575; serija 3972, št. 735. Narodna banka bo od 15. marca začela lombardirati obveznice vojne škode, in to z 10 odstot. njihove nominalne vrednosti. To se namerava storiti zato, da se bo povečal promet s tem papirjem.

= **Za izvoz sena.** Prometno ministrstvo je dovolilo 25 odstotni tarifni popust na železnicah za seno, ki se izvaža.

= **Delničarji Slovenske trgovske d. d. v likvidaciji v Ljubljani** se opozarjajo, da se bo vršil v četrtek 19. t. m. ob 14. uri v sejni dvorani Trgovske banke v Ljubljani občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora o sklenitvi likvidacije. 2.) Poročilo likvidacijskega odbora o končani likvidaciji. 3.) Potrditev bilance za leto 1924. 4.) Sklepanje o razdelitvi preostalega imetja na delničarje. 5.) Sklep o izbrisu delniške družbe iz trgovinskega registra. 6.) Določitev hranilca poslovnih knjig za predpisano dobo 10 let. 7.) Slučajnosti.

= **XXIV. občni zbor Slovenskega trgovskega društva «Merkur»** se bo vršil v sredo 18. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih, Gradišče 17.-I.

= **Tvrdke, ki izvažajo goveđino in meso na Dunaj** in ki bi se zanimale za zastopstvo svoje tvrdke na Dunaju, naj blagovolijo naznaniti svoj natančen naslov Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani najkasneje do 25. t. m.

= **Oblastna monopolska uprava v Ljubljani** razpisuje ofertalno licitacijo na dan 23. marca t. l. ob 11. uri za dobavo pisarniških potrebščin. Pogoji in vsa druga pojasnila se dobe v ekonomatu tobačne tovarne v Ljubljani.

= **Ukinitev davščin na izvozni les na Sušaku.** Sušaško mestno zastopstvo je na svoji zadnji seji udovoljilo prošnji Zveze trgovcev na Sušaku, da se ukinejo vse mestne davščine na les, ki se izvaža preko sušaške luke, dočim se za les, ki gre preko Sušaka, a ne preko sušaške luke, morajo nadalje plačevati vse dajatve.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Ljubiji sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave gonilnega jermena; direkcija državnega rudnika v Brezi pa do 10. marca glede dobave lopat. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 9. marca pri direkciji pomorskog saobračaja v Splitu glede dobave zimskih plaščev; 10. marca pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 4037 ton premoga; 12. marca pri avtokomandi II. armijske oblasti v Sarajevu glede dobave gumijev za avtomobile; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave okroglega železa; 13. marca pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa. — Predmetni oglasi so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

= **Položaj na žateškem hmeljskem trgu.** Iz poročila češke sekcije Zveze hmeljarjev v Žatcu (ČSR) povzemamo, da je bila v prvi polovici prošlega tedna hmeljska kupčija mirna, v drugi polovici pa so so cene hmelju radi večjega povpraševanja dvignile in se je plačalo 3800—3900 Kč za 50 kg brez prometnega davka. Zaključena tendenca ostaja mirna pri neznatno učvrščenih cenah.

= **Ponovna špekulacija s francoskim frankom.** Iz Pariza poročajo: Francosko javnost so zelo razburile vesti, ki prihajajo iz Londona in Newyorka o novih špekulacijah s francoskim frankom. Herriot je o tem govoril v parlamentu in je njegov govor nekoliko pomiril javnost; naglašal je potrebo, da mora Francija svoje finance urediti tako, da si bo čim manj izposojevala. Priznal je, da bo Francija utrpela znatno škodo v akciji okrog sanacije franka, vendar si je vlada sigurna končnega uspeha. Vlada bo ukinila vse prejšnje odredbe ki so po njenem mišljenju pospešile špekulacijo.

= **Razstava mlekarskih proizvodov.** Ministrstvo trgovine in industrije je naznanilo Trgovski in obrtniški zbornici, da bo po poročilu našega konzulata v Milanu na letošnjem velesejmu v Milanu, ki se bo vršil od 12. do 27. aprila, poseben oddelek za razstavo mlekarskih proizvodov. Po poročilu konzulata so bile na lanskoletni razstavi, ki je dosegla velike uspehe, zastopane skoro vse evropske in južno-ameriške države. Naša država ni na lanski razstavi sodelovala, zato bi se je morala letos udeležiti.

= **Grčija prvič na praškem velikem sejmu.** Te dni je prispela prijava Grčije za površino 100 m², na kateri bo organizirana ekspozicija grških izvoznih produktov.

= **Dividenda Avstrijske narodne banke** znaša 10.5 zlate krone napram 8.5 zlate krone v predhodnem letu. Iz te dividende odpade na državo delež dobička v znesku 23 do 24 milijard, ki se odpišejo od zveznega posojilnega dolga.

= **50 odstotni popust na češkoslovaških železnicah za posetnike velesejma v Pragi.** Uprava praškega mednarodnega sejma naznanja interesentom, da ob priliki pomladanskega velesejma v Pragi (od 22. do 29. marca t. l.) velja za vse posetnike iz kraljevine SHS za potovanje v Prago in nazaj 50 odstotkov popusta na vseh češkoslovaških železnicah (namesto dosedanjih 33 odstotkov). Navedeni popust velja izključno za posetnike iz kraljevine SHS in je upati, da bodo tukajšnji trgovski, industrijski, obrtniški in ostali krogi izkoristili to izjemno priliko in obiskali v velikem številu Prago in njen svetovno znani velesejem.

= **Mednarodna valutna konferenca.** Iz Washingtona poročajo: Finančna komisija senata je sprejela sklep, v katerem se predlaga sklicanje mednarodne valutne konference. Komisija je naziranja, da je evropski valutni kaos v prvi vrsti odgovoren za slabe gospodarske razmere v Evropi.

= **Finančni komite Zveze narodov za zlato valuto.** Na konferenci finančnega komiteja Zveze narodov te dni se je izrazilo zadovoljstvo nad izjavo češkoslovaškega člana Pospišila, ki je izjavil, da namerava češkoslovaška vlada ustanoviti neodvisno emisijsko banko, preiti kasneje na čisto zlato valuto ter stvoriti valutno edinico, ki bo bazirala na zlatem tečaju. Pri splošni debati je izrazil finančni komite svoje soglasno prepričanje, da je povratek k zlati valuti najboljše sredstvo za ekonomsko rekonstrukcijo sveta.

Borza

17. februrarja:

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanje, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) **Vrednote:** 7 odst. posojilo 64.5 do 65, vojna škoda 134 do 139, Celjska posojilnica 210 do 212 (210), Ljubljanska kreditna 235 do 0, Merkantilna 98 do 102, Prištedionа 896 do 900, Slavenska 73 do 75, Strojne 136 do 146, Trbovlje 392 do 405, Vevče 100 do 116, Stavbena 280 do 290. — **Blago:** zaključek: kostanjev les, franko nakl. post., 3 vagoni 27 do 28 (27). V ponudbah in povpraševanjih napram včeraj ni bistvenih sprememb.

ZAGREB. V efektih položaj nespremenjen. Večji promet je bil v Litorale, ki je porasla. Hipo se je tudi učvrstila. Eksploatacija je nazadovala. Promet zelo majhen. — V devizah je položaj napram včeraj istotako nespremenjen. Proti koncu borze se je občutilo neznatno učvrščenje, ki pa je po borzi ponovno popustilo. Zaključni tečaji vseh deviz so zadržali v glavnem včerajšnjo višino. Narodna banka je dala le neznatno količino Prage. Promet precej majhen. Notirale so devize: Amsterdam 0 do 2485, Dunaj 0.0855 do 0.0875, Berlin 14.525 do 14.675, Italija 251.25 do 254.25, ček 251.25 do 254.25, London izplačilo 291.7 do 294.7, ček 291.5 do 294.5, New-York ček 60.84 do 61.84, Pariz 321.5 do 326.5, Praga 181.2 do 184.2, Švica 1177 do 1188; valute: dolar 60 do 61, mK 0.085 do 0.087; efekti: bančni: Litorale 65 do 75, Trgo 25 do 27, Eskomptna 109 do 110, Hipo 61.5 do 62.5, Jugo 102 do 103, Ljubljanska kreditna 235 do 243, Prištedionа 895 do 900, Slavenska 73 do 75; Srpska 136 do 137; industrijski: Eksploatacija 62 do 64, Nihag 45 do 50, Slavonija 57 do 58, Trbovlje 400 do 415, Union 500 do 525, Vagon Osijek 85 do 90, Vevče 100 do 120; državni: 7 odst. posojilo 66.5 do 67.5, agrarne 25.75 do 0, vojna škoda 138.5 do 140.

BEOGRAD. Tendenca čvrsta. **Devize:** Amsterdam 2450 do 2460, Dunaj 0.0866 do 0.08675, Berlin 14.63 do 14.65, Budimpešta 0.0852 do 0.0855, Bukarešta 30.75 do 31.50, Italija 252.75 do 253, London 293.5 do 293.6, New-York 61.45 do 61.5, Pariz 322 do 323, Praga 182.25 do 182.5, Švica 1183 do 1184.

Sport

SLUŽBENE OBJAVE LNP.

(Iz seje u. o. z dne 11. februarja 1925.)

S. K. Slaviji (Ljubljana) se sporoča, da se je njegovi prošnji v dopisu z dne 6. II. ugodilo.

Vzame se na znanje dopis S. K. Slavija z dne 29. I., v katerem sporoča svoj novi odbor (predsednik g. M. Korošec, tajnik g. M. Šorn).

Z ozirom na dopis I. S. S. K. Maribor, z dne 4. II. se izreka do nadaljnega zabrana igranja igralcema gg. Sajovic in Vogrinec. Imenovana se morata javiti dne 1. marca t. l. ob priliki sestanka klubov mariborskega okrožja v Mariboru, pri podsaveznem tajniku g. Kuretu, v svrho zaslišanja, h kateremu se pozivljeta I. S. S. K. Maribor in T. S. K. Merkur, da pošljeta po enega klubskega funkcijonarja.

Vzame se na znanje dopis S. V. Rapida, Maribor, z dne 29. I., v katerem sporoča svoj novi odbor (predsednik g. R. Pelikan, tajnik g. E. Frankl).

Dopis S. V. Rapida, z dne 1. II., za dovoljenje odigranja mednarodnih tekem dne 12. in 13. IV. t. l. s «Kaposvari Turul Sportegylet», Kaposvar, se predloži JNS.

Z ozirom na dopis S. V. Rapida, z dne 4. II., se izreka do nadaljnega zabrana igranja igralcu g. Ervinu Pernat. Imenovani naj se javi dne 1. marca pri podsaveznem tajniku g. Kuretu, v svrho zaslišanja. S. V. Rapid se pozivlje, da pošlje svojega zastopnika.

Ugodi se prošnji S. K. Ilirija, Ljubljana, v zadevi terminov prvenstvenih tekem in sicer sledeče: 1. marca Ilirija : I. S. S. K. Maribor, 19. marca Hermes : Ilirija, 25. marca Rapid : Ilirija. Prvi dve tekmi se vršita v Ljubljani, zadnja pa v Mariboru.

Bivšemu MO. v Mariboru se z ozirom na prejem dolžnega zneska izreka absolutorij.

Z ozirom na dopis Laska, Ljubljana, z dne 29. I., v katerem sporoča, da praznuje dne 10. maja petletnico svojega obstoja, se pozivljejo vsi ljubljanski klubi, da ne aranžirajo ta dan nikakih sportnih prireditev.

Prošnji Laska z dne 5. II. se ugodi.

Kaznuje se T. S. K. Merkur, Maribor, z 50 Din, ker kljub dvakratnemu pozivu v službenih objavah ni javil svojega naslova. Klub se ponovno pozivlje, da v teku treh dni pošlje svoj natančni naslov. V nasprotnem slučaju se mu bo zabranilo vsako tekmovanje. — Tajnik I.

Iz LNP. (službeno). Danes, v sredo, ob 20. uri seja posl. odbora, ob 20.30 seja uprav. odbora, kavarna Emona, damska soba. — Tajnik I.

Nogometni trening S. K. Ilirije danes ob 16. uri. — Načelnik.

Beograjska Jugoslavija v Zagrebu. Prhodnjo nedeljo gostuje v Zagrebu državni prvak Jugoslavija. Igral bo proti Hašku, ki se nahaja v zelo dobri formi in je, kakor je to dokazal zadnjo nedeljo, brezdvomno najmočneje moštvo Zagreba.

Tekmovanje za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju se je vršilo preteklo nedeljo na Dunaju. Največji uspeh so dosegli Avstrijci. Izidi so nastopni: *Umetno drsanje gospodov:* 1. inž. W. Böckl, (Wiener E. V.) mestna številka 8, točk 137.6. 2. inž. F. Kachler (Cottage E. V., Dunaj), 8, 372.4. 3. dr. O. Preissecker (Cottage E. V.) 15, 356.85. 4. dr. O. Oppacher (Wiener E. V.) 24, 336.95. 5. Josip Sliva (Praga), 27, 331.7. 6. Franc Gautschi (Švica), 27, 331.15. 7. L. Wrede (W. E. V.) 32, 323.55. *Drsanje parov:* 1. Jarosz-Szabo - L. Wrede (W. E. V.) 11, 10.95; 2. Andree Joli - P. Brunet (Pariz), 11, 10.95; 3. Lilly Scholz - O. Kaiser 15, 10.75. *Drsanje dam* za Gurschnerjevo darilo: 1. gdč. Melita Brunner (W. E. V.) 6, 239.2; 2. gdč. Ilse Hornung (W. E. V.) 11,224; 3. ga. Hilda Thiel (W. E. V.) 13, 233.1. *Drsanje seniorjev:* 1. dr. Oppacher (W. E. V.) 5, 276.6, 2. dr. H. Distler (W. E. V.) 10, 266; 3. inž. Jarosz (W. E. V.) 15, 242.95. — Svetovni prvak inž. Willy Böckl si je v teku enega tedna priboril svetovno in evropsko prvenstvo.

Novi svetovni rekordi v plavanju. Arne Borg je v St. Augustinu (Florida) postavil dva nova rekorda, in sicer na 500 jardov s 5:49 in dan kasneje na 1000 jardov z 12:12. Miss Lackie je na 100 m izboljšala svetovni rekord na 1:12, miss Ederle pa je plavala 75 jardov (68.5 m) v 45.6.

Nemčija : Finska. Reprezentativna tekma med Nemčijo in Finsko se vrši 24. junija v Helsingforsu.

Myrrha, znani finski lahkoatlet se je stalno naselil v San Franciscu.

John Maddens, trener praške Slavije, je te dni praznoval dvajsetletnico svojega delovanja pri imenovanem klubu. Dne 15. februarja 1905. je prišel Maddens, ki je bil takrat star 40 let, k Slaviji in še danes izvršuje kot šestdesetletnik marljivo in uspešno svojo službo. Maddens je bil svojčas eden najboljših nogometašev Škotske.

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

Vremensko poročilo

Ljubljana, 17. februarja 1925 — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	761·5	+7·0	jugo vzhod	več. oblač.	4·6
Ljubljana .	14.	762·9	+12·6	sever	več. jasno	—
Ljubljana .	21.	765·0	+5·0	„	jasno	—
Zagreb . .	7.	761·7	+10·0	brez vetra	več. jasno	6·0
Beograd .	7.	762·9	+11·0	jugo zapad	„	4·0
Dunaj . .	7.					
Praga . .	7.	759·1	+2·0	„	pol oblač.	3·0
Inomost .	7.					

V Ljubljani barometer višji, temper. nižja — Solnce vzhaja ob 7·0, zahaja ob 17·29

Vremenska napoved za sredo: Delo na oblačno, nekoliko topleje.

---

nik, a zapeljano dekle je obsojana nečistnica ...

Tridentski cerkveni koncil je sklenil: «Ako bi kdo rekel, da ima zakonski stan prednost pred devištvom ali pred devičarstvom ter da ni bolje in Bogu ljubše, da človek ostane v devištvu ali devičarstvu, naj bo prokleti!»

Zato je sv. Avguštin priporočal zakoncem živeti po vzoru Marije in Jožefa, češ potem bo tem preje konec sveta in pojde dobro človeštvo v nebesa. Filozof Justinus pa je trdil, da je najbolje, prepustiti Bogu, da ustvarja ljudi tako, kakor je ustvaril Jezusa, t. j. s sv. Duhom!

Kultura in napredek sta prisilila tudi take fanatike, da danes več v javnosti ne kažejo zaničevanja proti ženstvu. Skrivaj pa so uklenili ženske, da jim služijo v njih reakcionarne namene, še dandanes. Neizobraženo ženstvo je za vsak narod največja nesreča. Z njim se vzdržuje premoč klerikalizma. Na moških je, da poskrbe, da njih žene in hčere uživajo čim višjo izobrazbo. Kajti izobražena ženska je enakopravna in enakovredna z možem — najbolj koristna in poštena, srečonosna narodu in državi. (Po dr. L. Milde-ju).

Dopisi

VIČ. Na dopise, ki izhajajo v zadnjem času v «Slovencu» na naslov učiteljstva na Viču, izjavlja napredno učiteljstvo, organizirano v UJU, da smatra pod svojo častjo odgovarjati na take ogabne dopise in grde psovke, ki jih je zmožen napisati le neinteligent, obenem pa odklanja tudi vsako sumničenje in podtikanje. — Napredno učiteljstvo na Viču.

Sp. ŠIŠKA. Šišenska Čitalnica je zopet oživela. V nedeljo smo imeli priliko ogledati si Špicarjevo pravljico «Pogumni Tonček». Predstava je dosegla zadovoljiv uspeh. Izvrsten je bil Tonček, prav dobra tudi njegova sestra Minka ni mati. Prava gorenjska bahava grča je bil starešina. Naravnost izborna pa so bila vsa vilinska bitja. Največ pohvale je zaslužil seveda g. režiser, ki je dobil v priznanje za požrtvovalno delo krasen lavorjev venec.

JEŽICA. V društveni sobi tukajšnjega Sokola se vrši v soboto ob 7. zvečer mladinsko predavanje: «Zakaj sem Sokol?» K predavanju naj pridejo vsi pripadniki društvenega naraščaja in tudi drugi mladi prijatelji sokolske misli.

DEV. M. V POLJU. Tako zabavnega večera, kakor v nedeljo, Vevče še niso videle. Naše vrle Sokolice in Sokoli so izpremenili vevško restavracijo v diven gaj. Pevski odsek Sokola je nastopil z več točkami, med katerimi so najbolj ugajali «Pastirčki». Jako dobro je zabaval občinstvo med odmori, pri plesu in prosti zabavi tamburaški odsek pod vodstvom g. Pečenka. Prizor iz sodnije nas je zelo prijetno presenetil. Jako je ugajal mutec s svojimi odgovori na sodnikova vprašanja in kanclist s svojimi izrednimi kategorijami. Najlepša točka obširnega sporeda pa je bil šaljivi maskirani moški zbor «Nos», ki je bil pozdravljen z gromovitim aplavzem. Pohvaliti je tudi ekspresno šaljivo pošto. Srčna hvala vsem, ki so pripomogli k lepo uspeli prireditvi, osobito pevskemu odseku, pevovodji g. Švari ter tamburaškemu odseku z g. Pečenkom na čelu.

KRANJ. Akademski krožek priredi danes ob pol 8. zvečer v gimnaziji predavanje. Predava prof. I. Dolenec o srednješolski reformi.

LITIJA. Maškerada je vsak dan bližja. Pripravi si masko, da ti ne bo potem žal. Pri plesu sodeluje godba na pihala. Maske iz «inozemstva» dobrodošle.

ŠMARTNO PRI LITIJI. V sredo je napredna šmartinska mladina z bakljado in prepevanjem narodnih pesmi po vasi proslavila zmago Narodnega bloka ter jo zaključila s petjem državne himne, vzkliki kralju, dr. Žerjavu in Pribičeviću. To pa ni bilo povšeči I. K., dopisniku «Slovenca», ki radi tega psuje učitelja Stovička in napredne šmartinske fante po «Slovencu». Res je, da je v sprevodu padlo več klicov na račun onih, ki so prekleli ideje, zatajili program dr. Kreka ter se udinjali u sovražnikom velike in edinstvene Jugoslavije. — Vsa manifestacija pa se je izvršila v najlepšem redu, miru in soglasju. To pa ni bilo všeč nekaterim Orlom, ki so po odhodu naših manifestantov, z svojimi neslanimi dovtipi hoteli motiti posameznike, da bi s tem izzvali pretep, katerega bi potem zvrnili na šmartinske fante. Seveda pa so ti vsled svoje izobraženosti pretep odklonili ter hujskačem jasno povedali da je Šmartno naše, na kar so jo klerikalni izzivači takoj odkurili. Zahvaljujemo se Pepetu, ki je s svojim dopisom naredil — dobro reklamo za fantovsko veselico — in otvoril s tem boj med naprednim šmartinskim fantom in srednjeveškimi, klerikalno vzgojenimi izzivači. zraz «pustne šeme» velja le vam, ki ste ta večer «pustne šeme» predstavljali ter kot murčki izza zidu gledali časten pohod napredne mladine, ne da bi se takrat upali ziniti besedico. Povemo vam tudi, da nas pustite v miru! Terevčov Pepe, Kuhlov Janez in Feliks, si pa naj za svoje otroke naroče drugega učitelja! Pepetu pa svetujemo, da enkrat za vselej molči, ali da se pod vsak napad podpiše. — Šmartinski fantje.

TOMIŠELJ. Volitve so potekle pri nas v splošnem mirno. Le župnik se je nekaj vsajal, da je «šolsko» delo, da je bil on izpuščen iz volilnega imenika. Vendar ima stranka «reda, pravičnosti in poštenja» v občini že od 24. oktobra vso oblast v svojih rokah. Šola vendar ni zato tu, da bi skrbela, ali so vsi klerikalci v volilnem imeniku. Samostojnežem pa na kratko: treba se bo seveda privaditi tudi na JDS. Le pazite, da je za Pucljem ne zavozite v klerikalne vode, kjer ste jadrali do nedavna.

KRŠKO. Dramatični odsek Sokola priredi v soboto in nedeljo Nušičevo šaloigro «Navaden človek». Na pustni torek priredi odsek v sokolski dvorani veliko maškerado s sodelovanjem sokolskega salonskega orkestra. Večer bo izpolnjen z bogatim sporedom, v kavarni na galeriji pa bodo na razpolago dobra vina, mrzla jedila, kava itd. Posebnost večera bo radio - koncert.

ČRNOMELJ. Naše klerikalce je «zmaga» tako upijanila, da bi v torek dne 10. t. m. zvečer skoro doživeli velikansko blamažo. V svojem deliriju so hoteli napraviti obhod z godbo po mestu in manifestirati kot zmagovalci! V to svrho si je zaprosil sin Matije Skubica, tukajšnje srezko poglavarstvo za dovoljenje, ki pa ni bilo izdano. Vprašamo sedaj, zakaj se sin Matije Skubica ni obrnil v prvi vrsti na župana Strugarja, temveč na srezko poglavarstvo. Gospod župan Strugar je na lastno roko brez dolgega premišljevanja «kot državotvoren» odločno prepovedal mestni godbi, da bi sodelovala pri klerikalni komediji in rešil na ta način klerikalce pred veliko blamažo in še drugih neugodnih posledic, ker je bil prepričan, da bi imela klerikalna komedija po Črnomlju le značaj protidržavne manifestacije. Še danes se vsak v Črnomlju sprašuje, kaj je povod, da se tigri vesele zmage? Ali mogoče zato, da so v Beli Krajini nazadovali od l. 1923. za celih 600 glasov in izgubili poslanca Nemaniča? Ali zato, ker so izven Slovenije na Hrvatskem, v Vojvodini med Šokci in Bunjevci izgubili svoje zadnje postojanke? Morda li zato, ker ima narodna koalicija v Beogradu trdno večino? Dobro bi bilo, da bi srezko poglavarstvo posvetilo na dan volitev malo več pozornosti gostilni Matije Skubica. Omeniti moramo, da sta se na dan volitev posebno odlikovala škofovski priganjač kaplan Novak von Harde in sin znanega Matije Skubica, izdajalca Ivana Kromarja. Hvala Bogu, da je prišel božji bič nad naše tigre, ki bodo v Beogradu zopet deveto kolo. Srečni smo, da je 8. februarja zmagala misel narodnega in državnega edinstva in da bo prišel čas, ko se bo naše zapeljano ljudstvo v Beli Krajini enkrat za vselej otreslo jarma srednjeveških, krvavih inkvizitorjev.

ŠMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Kakor povsod, tako znajo tudi naši klerikalci, posebno župani, uporabljati svoja častna mesta za agitacijske namene SLS. Tako je baje župan iz Sv. Krištofa prepovedal svojemu bratu demokratu, da voli z naprednjaki in mu v nasprotnem slučaju zagrozil, da bo moral zapustiti stanovanje in da ne dobi več nobenega koščka zemlje, ako se ne pokori ukazu. Svarimo g. župana proti takim izbruhom.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Pristaši Narodnega bloka so nameravali povodom zmage prirediti dne 15. t. m. po trgu obhod z godbo na čelu. Ko so klerikalci zvedeli za to, so od Orjunašev naročenim godcem strogo prepovedali soudeležbo. Da morejo izvajati nad našim ljudstvom klerikalci tak teror, je v prvi vrsti delo tukajšnjega klerikalnega konzuma, ki vsiljuje kmetu blago na dolg, da ga tako popolnoma zasužnji. Nameravani obhod se ni vršil. Značilno pa je, da se je proti večeru pred kaplanijo zbrala tolpa klerikalnih razgrajačev, ki je bila pripravljena za atako na sprevod, kar bi bilo gotovo povzročilo težke posledice. Ko je šel ob 7. uri zvečer šmarski sodnik s soprogo mimo, ga je tolpa pozdravila z divjim vpitjem: «Auf biks, auf Orjuna!» Nato je pridivjala pred lokal, kjer se je vršila sokolska prireditev ter tako razgrajala in izzivala, da je starosta Sokola dr. Hrašovec pozval orožniškega poročnika, da je z orožništvom razgnal pretepa željno svojat, ki je nato razgnana v manjše skupine prežala na poedine člane Sokola in Orjune. Nekega kmetskega fanta, ki je član Orjune, je pričakala v zasedi, ga pobila na tla in obdelala z noži po glavi.

LJUTOMER. Sokolsko društvo v Ljutomeru priredi v soboto 21. februarja maškerado. Vabijo se vsi člani in prijatelji Sokola. Tujce opozarjamo na izredno ugodne železniške zveze. 387

M. SOBOTA. Sokolsko društvo priredi v soboto zvečer 21. t. m. v hotelu Dobraj ples. Svira vojaška godba iz Maribora. Okoličani imajo ugodno železniško zvezo.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

918a

Tužnim srcem javljam v svojem in v imenu svojih otrok in svoje matere žalostno vest, da je moja ljubljena soproga, gospa

Pavlina Krolnik roj. Germel

dne 17. februarja ob 1/4 2 zjutraj, po dolgi mukepolni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši dne 19. februarja ob 4. uri popoldne na župniško pokopališče v Poljčanah.

Maša zadušnica se bo brala dne 20. februarja ob pol 8. uri zjutraj v farni cerkvi v Poljčanah.

Blago pokojnico priporočam v prijazen spomin.

Poljčane, dne 17. februarja 1925.

Anton Krolnik, kr. nadpoštar,
soprog.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.	Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Pouk

Instrukcije
daje realcem tehnik. — Ponudbe pod „Opisna 1769" na upravo „Jutra". 3772

Instrukcije
iz matematike in fizike daje mlad profesor. Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Matematika 1731". 3792

Službe (dobe)

Pisarniško moč
ki ima obenem na razpolago v sredini Ljubljane sobo za pisarno, išče za popoldansko delo društvo. — Ponudbe z navedbo zahtevkov pod značko „Popoldne" na upravo „Jutra". 3622

Krepkega učenca
za špecerijo in pa prodajalko za špecerijo in manufakturo, se sprejme. Ponudbe pod „Učenec 429" in pod „Prodajalka 430" na upravo „Jutra" do 25. t. m. 3600

Dekle
dobro vzgojeno, zdravo, staro 14—16 let, se sprejme za lahka dela k otrokom. — Naslov pove uprava „Jutra". 3533

Deklica
poštena, snažna, zanesljiva, stara 20—26 let, se sprejme. Znati mora kuhati in opravljati druga hišna dela. — Naslov pove uprava „Jutra". 3530

Žagar za vodno žago
se išče za nastop v mesecu marcu. Škrbec & Bartol, Miklošičeva cesta 8. 3548

Špecerijska trgovina
v Ljubljani, išče učenca poštenih staršev, ki bi imel vso oskrbo pri njih. Naslov v upravi „Jutra". 3769

Pridno deklico
od 17—20 let staro, se sprejme takoj k enoletnemu fantku, ki se ob prostem času lahko uči šivanja. — Pogoj: slovenka. Naslov v upravi „Jutra" v Mariboru. 3805

Vinski potnik
Trgovina vina v Ljubljani, išče provizijskega potnika za takoj. Ponudbe pod „Prima vinski potnik" na upravo „Jutra". 3800

Redko priliko
postranskega zaslužka nudimo osebam vsakega stanu. Ponudbe, katerim je priložiti 10 Din v znamkah za navodilo in vzorce sprejema uprava „Jutra" pod značko „Siguren uspeh 1779". 3788

Strojnega konstrukterja
z večletno prakso in
uradnika
za obračunavanje delavskih mezd, sprejme večje industrijsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe pod značko „Konstrukter" ali „Delavski urad" na upravo „Jutra". 3507

Službe (iščejo)

Plačilna natakarica
želi premeniti službo, najraje izven Ljubljane — gre tudi kot samostojna. Naslov pove uprava „Jutra". 3691

Plačilna natakarica
išče mesta s 1. marcem. — Ponudbe na upravo „Jutra" v Celju pod šifro „Plačilna". 3733

Mesto laboranta
ali kot pomožna moč, išče laborant z večletno prakso. Naslov pove uprava „Jutra". 3761

Trgovski pomočnik
priden in pošten, želi svojo prvo službo v veletrgovini spremeniti. — Ponudbe pod „Savinčan" na upr. „Jutra". 3762

Restavr. blagajničarka
z večletno prakso, išče mesta. Naslov pove uprava „Jutra". 3797

Natakarica
(začetnica), ki ima veselje do gostilne in zna šivati, išče službe takoj ali pozneje. Naslov: J. Krištof, Bežigrad. 3778

Izurjena šivilja
gre šivat na dom moško in žensko perilo. Naslov pove uprava „Jutra". 3799

Gospodična
verzirana v vseh modnih delih, išče mesta v modni trgovini ali prevzame konfekcijo. Izdelava točna, fina in okusna — tudi izven Ljubljane. Ponudbe na upr. „Jutra" pod značko „Dobra moč 1776". 3780

Prodam

Salame
šunkarice po . Din 41·— kg brunšviške po . Din 16·— kg razpošilja od 5 kg naprej po povzetju na drobno. Fran Golob, mesar in prekajevalec, Šiška-Ljubljana VII. — Za dobro blago in točno postrežbo se jamči. 3647

Radi selitve prodam
kompletno spalnico za dve osebi iz hrastovega lesa in kuhinjsko opravo — vse dobro ohranjeno. Naslov pove uprava „Jutra" 3720

Postelja se proda
na Resljevi cesti, štev. 13/I, desno. 3649

Naprodaj
je kompletna postelja s žimnico in peresnico, nočna omarica, 2 enokrilni omari, umivalnik, pisalna miza, ovalna miza in drugo. Vse v najboljšem stanju. Naslov pove uprava „Jutra". 3562

3 pletilni stroji
skoraj novi, št. 8. se ugodno prodajo. Naslov pove uprava „Jutra". 3027

Morsko travo
prima, dobavi najceneje „Fructus", Ljubljana, Tabor št. 2. 1390

Perje
kokošje, gosje in gosji puh ter račje oddaja vsako množino po zmernih cenah tvrdka E. Vajda, Čakovec. 1883

Šivalni stroj
dobro ohranjen, močan, prodam za 1050 Din. Konjedič Franc, Kranj. 3701

Oprava
iz mehkega lesa, se proda. Naslov pove uprava „Jutra". 369.

Proda se maska
„Indijanec" za 125 Din. — Naslov pove uprava „Jutra". 3690

Novo pohištvo
iz trdega lesa in različne stvari, prodam po ugodni ceni. — Naslov pove uprava „Jutra". 3776

Smoking in celo obleko
proda za 1000 Din Herzmansky, Prešernova ulica. 3763

Baraka
dobro ohranjena, se proda. Ogleda se jo lahko v Novem Vodmatu št. 16. 3726

Maska «Turkinja»
se proda. Naslov pove upr. „Jutra". 3728

Kompl. spalna oprava
in razne druge stvari, se po zelo ugodni ceni proda. Vprašaj se pri Baumgartner, Celje, Gosposka 17. 3731

Avto «Praga»
25 PS, moderna karoserija, električna razsvetljava, se po ugodni ceni proda. — Ogleda se lahko na Martinovi cesti št. 32 v skladišču tvrdke „Zora". 3734

Šmirgelplošče
in špiralni sveder, se zelo ugodno proda. Naslov pove uprava „Jutra". 3808

Damski racket
poceni naprodaj. Kje, pove uprava „Jutra". 3761

Akumolator
Proda se 3 popolnoma nove akumolator baterije za Fort avtomobil in razni drugi novi deli. Cena bateriji 1500 Din. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Akumolator 1500". 3791

Več fotogr. predmetov
kakor šale, rdečo svetiljko, sušilnike za plošče itd. ter fotoaparat (13 × 18) brez objekta ali tudi z objektom, se po nizki ceni proda. — Naslov pove uprava „Jutra". 3782

Velika pisalna miza
in drugo pohištvo, se proda. Istotam se proda ali da v najem klavir. — Naslov pove uprava „Jutra". 3783

Kupim

Star šamot
kupim, tudi polovične kose. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Šamot". 3679

Les!
Kupim več vagonov finih in gladkih smrekovih hlodov — od 55 cm in 3 m naprej. Ponudite tudi vse vrste prage in drug les. — J. Hojnik v Levcu pri Celju. 3736

Pozor, gorenjski trgovci
Dobro ohranjene lesene barele od jedilnega olja, kupuje vedno po najvišjih dnevnih cenah in v vsaki množini tvrdka Franc Dolenc v Kranju. 3735

Kmet. pridelki

Jabolka in orehe
kupim v vsaki množini. — Ponudbe z navedbo cene in množine na naslov: Matija Košir, Zagreb Savska c. 99. 3784

Nepremičnine

Stavbna parcela
v bližini mesta, se po nizki ceni proda. Naslov v upravi „Jutra". 3640

Prodam vilo v Mariboru
blizu parka, s takoj prostim stanovanjem je 5 sob, kopalnice, kuhinje, sobe za služkinjo, velike kleti ter podstrešja. Vila je dvonadstropna s tremi stanovanji (dva po 5 sob s pritiklinami, eno s 3 sobami) — povsod plin in elektrika, vodovod. Ob vili je lep sadni vrt v izmeri 400 m². Vila je v najboljšem stanju ter leži v najlepšem delu mesta. Proda se radi preselitve za jako nizko ceno. — Vpraša se pod značko „Vila Maribor št. 400" na upravo „Jutra". 3637

Redka ugodna prilika
Novozidana hiša s pripadajočim gospodarskim poslopjem, pripravna za vsako podjetje, v prometnem kraju, ob cesti in železnici, 10 oralov zemlje, se ugodno proda. Pojasnila pri lastniku Antonu Cencu, Loče pri Poljčanah. 2313

Posestvo
s 3 poslopji, 2 stanovanji (1 takoj prosto), 1 oral zemlje z vodno močjo, pripravno za vsako brt, v Savinski dolini, se po nizki ceni proda. Marija Bob, Trbovlje I. 3722

Dobičkanosno posestvo
20 oralov — gozdi, vinogradi itd., se proda ali zamenja za gostilno z nekaj posestva — Josip Grosek, Loče pri Poljčanah. 3154

Ogelna hiša
z gospodarskim poslopjem, velikim vrtom ter sadonosnikom — na zelo prometni točki ob glavni cesti, pripravna za trgovca ali obrtnika, se radi bolezni poceni proda. — Več pove Konrad Vovšek gostilna Fijavž, Spodnje Poljčane. 3759

Lokali

Dobro idoča gostilna
v prometnem kraju, se odda v najem ali na račun. — Naslov pove uprava „Jutra". 3619

Pozor!
Odda se v najem lokal za trgovino ali obrt. Proda se gostilniški štedilnik in kopalna peč. Naslov pove upr. „Jutra". 3676

Stanovanja

Stanovanje v Mariboru
zamenjam za stanovanje v Ljubljani. Naslov pove upr. „Jutra". 3653

Gospa
s 2 odraslima otrokoma, išče 2—3 sobe s pritiklinami — event. bi zamenjala s 1 sobo in kuhinjo. — Ponudbe pod „Marec 53" na upr. „Jutra". 3692

Stanovanje
2—3 sob, kuhinje in pritiklin, z električno razsvetljavo, v mestu ali na periferiji, iščem do 15. marca. Ponudbe na upr. „Jutra" pod značko „Mirna". 3618

Zamenja se
lepo stanovanje: soba s kuhinjo in pritiklinami z dvema sobama ali enakim v mestu. Naslov pove uprava „Jutra". 3567

Stanovanje
2—3 sob, kuhinje in pritiklin, se išče za mirno stranko. Plača se dobro in da dobro nagrado. Ponudbe pod šifro „Cimpreje 41" na upr. „Jutra". 3108

Neopremljena mesečna soba
velika, zračna, z vhodom iz stopnišča, v sredini mesta, se odda. Ponudbe pod značko „Strogo separiran vhod" na upravo „Jutra". 3662

Zakonski par brez otrok išče stanovanje
2—3 sob s pritiklinami, s 1. marcem ali pozneje. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Odškodnina 1671". 3516

Sobo
išče soliden akademik s 1. marcem, po možnosti z vso oskrbo. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Soba 1755". 3742

Meblirano sobo
mirno, čisto, s prostim vhodom in elektr. razsvetljavo, išče za takoj soliden privatni uradnik. — Ponudbe pod „Plačam dobro 1740" na upravo „Jutra". 3688

Sobo
separirano, lepo, v sredini mesta, išče uradnica s 1. marcem. Cenj. ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Separirana soba". 3684

Gospodična išče sobo
s posebnim vhodom, z ali brez hrane, za 1. marec t. l. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Dom 1771". 3766

Boljša družina
išče opremljeno sobo in kuhinjo. Dala bi za to event. vso oskrbo. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „L. B. 9". 3802

Lepa, opremljena soba
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, se odda s 1. marcem solidnemu gospodu. — Kje, pove uprava „Jutra". 3725

Kot sostanovalec
k akademiku, se sprejme boljši gospod ali dijak v sredini mesta. Naslov pove uprava „Jutra". 3806

Dve sobi
opremljeni majhni, pripravni za dve sestri ali prijateljici, oddam s 1. marcem. Naslov pove uprava „Jutra". 3755

Gospodična išče sobo
s posebnim vhodom, s hrano ali brez. Želi v bližini Tabora, oziroma šentpetersko predmestje. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Tabor 1761". 3757

Stanovanje
2—3 sob, kuhinje in pritiklin, išče mirna stranka. — Ponudbe pod značko „Plačam dobro 1760" na upravo „Jutra". 3756

Stanovanje
obstoječe iz 2—3 opremljenih sob, za dobo kvečjemu 1 leta, išče vdova brez otrok — Dam posojilo ali plačam naprej. Ponudbe pod značko „Meblirano 1780" na upravo „Jutra". 3787

Iščem stanovanje
3—4 večjih sob s pritiklinami, ali hišico v najem v Ljubljani, Celju, Ptuju ali sploh večjem kraju Slovenije. Vselitev v tekočem letu. tudi kupim isto. — Ponudba proti vknjižbi večje posojilo ali plačam primerno najemnino. Oglašam prvič, nisem posredovalec. — Popisne ponudbe do konca februarja na naslov: ga. Gradjek Jožica, poštno ležeče, Ljubljana 1. 3754

Gospod
se sprejme takoj na stanovanje. Naslov pove uprava „Jutra". 3765

Gospodično
sprejmem na udobno stanovanje in dobro hrano. — Naslov pove uprava „Jutra". 3801

Malo, opremljeno sobo
s separatnim vhodom, v bližini glavne pošte, išče gospod. — Ponudbe pod značko „Trgovec 1765" na upravo „Jutra". 3760

Majhen kabinet
se odda gospodu, ki je čez dan odsoten. — Naslov pove uprava „Jutra". 3791

Dva boljša gospoda
se sprejme na stanovanje in hrano na Sv. Petra cesti 29, I. nadstr. (vdova Lenček). 3796

Prazno sobo
išče solidna gospodična — uradnica. Ponudbe pod šifro „Uradnica 1777" na upravo „Jutra". 3781

Prazno sobo
išče gospodična. — Ponudbe pod „Prazna 1782" na upr. „Jutra". 3785

Kapital

2500 Din rabim za 1 leto
Plačam 25 odst. takoj. Garancija moje pohištvo, ki je vredno 25.000 Din. Dopise pod „Takoj 2500" na upravo „Jutra". 3764

Dopisovanje

S. M.
V petek 20. popoldne svidenje. T. M. B. 3758

Seznanil bi se rad
v svrho nadaljnega sbližanja dobro situiran posestnik v Ljubljani z istotako gospodično ali vdovo, a ne pod 25 let staro. Resne ponudbe če mogoče s sliko pod šifro „Posestnik 8987" na upravo „Jutra". 3804

Marija in Eufemija Šarič
se prosita, da sporočita svoj naslov na upravo „Jutra" pod „Sestra". 3803

Ženitve

Znanja želi
imovit trgovec z mlado vdovo ali gospodično v svrho skupnega življenja. Le resni dopisi s sliko, ki se vrne, naj se pošljejo pod „St. 360" na upravo „Jutra". 3566

Ženitovanja
posreduje „Fortuna", konc. posredovalni biro v Sarajevu. Zahtevajte natančnejših pojasnil. 3787

Glasba

Pianino
dobro ohranjen, poceni naprodaj. Naslov pove uprava „Jutra". 3779

Živali

Psa «Dobermana»
dresiranega, 2 leti starega, proda po nizki ceni Alojzij Grebenc, Krakovski nasip 4, III. nadstr. 3634

Zgubil se je bel pes
z znamko 206, ki sliši na ime „Pubi". Odda naj se v Wolfovi ulici št. 5, pritličje. 3727

Razno

Kino-Buffet
se odda. Ponudbe na Elitni Kino Matica, Ljubljana. 3609

Trgovski potniki!
Z lastnim avtomobilom grem v kratkem na potovanje. — Radi boljše izrabe voza in delitve stroškov vzamem seboj event. enega potnika od branže, ki dopušča hitro potovanje. — Resni in dobro vpeljani potniki naj mi sporoče naslov, stroko, tvrdko itd., da se takoj domenimo glede pogojev in glede ture. Dopise pod „Potnik 1606" na upravo „Jutra". 3580

Zastopnika
za poljedelsko novo orodje, se sprejme. — Naslov pove uprava „Jutra". 3607

Fakture inkasira, opomine izvršuje in terjatve vnovčuje s cediranjem
Gospodarska pisarna,
družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1/II. 85

Zastopstva
sprejema agentura „Romanija", Sarajevo, Nemanjina ulica 37. 3752

Od treh let naprej
starega otroka se sprejme v dobro oskrbo (rejo). Naslov se naj pošlje v upravo «Jutra» pod »Miren otrok«

Največjo zalogo razne emajlirane, aluminijaste ali železne kuhinjske posode, kakor drugih raznih orodij za obrtnike, dalje razne verige, tehtnice, lopate, krampe, motike, vrtnarska orodja in razne stroje itd. itd. kar sploh k železninski stroki spada, nudi vedno in najceneje tvrdka

Stanko Florjančič
veletrgovina z železnino
Ljubljana, Sv. Petra c. 35
907 a

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj inserira v „Jutru"

ALEKSANDER DUMAS

ZVESTOBA DO·GROBA

(LA·DAME DE·MONSOREAU)

74

„Kar vam hočem prav posebno povedati, gospodine," reče kralj s strašnim glasom, „je najbolje povedano pred pričami. Gospoda moja, —" in kralj pomigne onim, ki so obstali pri vratih, — „pristopite in dobro čujte. Kralj vam to dopušča!"

Vojvoda šedaj dvigne glavo, pogleda otrovno, kakor kača, in pravi kralju: „Sire, predno me užalite, moža mojega čina in rodu, pomislite popreje, da ste mi morali vskratiti gostoljubnost v Louvru. V svoji palači bi bil sam gospodar in bi vam vsaj mogel odgovoriti po zasluženju!"

„Vi pozabljate," odvrne Henrik s strašno ironijo, „vi pozabljate, da ste povsodi in tudi v svoji palači zgolj moj podanik. Da se razumeva, gospod. Dajte mi takoj ta spis, katerega skrivate!"

„Sire, premislite, kaj zahtevate. Ne pozabite, da so stvari, ki niso vredne plemiča in najmanj prvega plemiča, ampak kvečjemu kakšnega redarja."

Kralj prebledi in zagrmi: „Pismo semkaj, monseigneur!"

„To je pismo žene, veličanstvo. Premislite!"

Vojvoda skoči iz postelje, drži zmečkano pismo v pesti in ga očividno namerava vreči v kamin, v plamen.

„Vi bi to storili?" vpraša Henrik, ki je uganil vojvodovo namero in ga mnogo pred kaminom prestregel.

„Pismo semkaj!" ponovi kralj. „Jaz storim to vam, ne svojemu bratu, marveč smrtnemu svojemu neprijatelju, kar ste vedno bili. Vojvodi Anžovinskemu, ki je tri večere zapored po pariških ulicah agitiral proti meni, v družtvu vojvode Guiškega. In bratu, ki mi hoče utajiti pismo sokrivca!"

„Tokrat ste slabo informirani, Vaše redarsko Veličanstvo!" se zasmeje vojvoda.

„Tam na pečatu sem videl grb Lotarinških. Kar sem dajte!"

In Henrik poskoči k vojvodi in mu položi roko na rame. Čim je Franjo čutil na sebi kraljevo roko in opazil tudi zlovražne poglede miljencev, ki so stali ob strani pripravljeni, plane nazaj k svoji postelji in zavpije na glas: „Semkaj! Na **pomoč! Moj** brat me hoče ubiti!"

Te besede so takoj ugasnile kraljevo jezo, baš ker so preko mere pretiravale pravi položaj.

„Hahahaha! Varate se, brate! Kralj nima slabega namena proti vam. Borili ste se, sedaj priznajte, da ste premagani. To veste, da je kralj zapovednik in gospodar, če pa tega doslej niste vedeli, boste doslej. Priznajte to, ne samo tiho, ampak glasno!"

„Pa saj to sem vedno priznaval in priznavam danes prav tako!" glasno odgovori vojvoda.

„Prav dobro! Torej semkaj s pismom. Kralj vam ukazuje, da ga izročite!"

Vojvoda spusti pismo na tla. Kralj se pripogne, ga dvigne, zvije in neprebrano vtakne v žep.

„Je-li to vse?" vpraša vojvoda s škilečim pogledom.

„Ni še vse. Ukazuejm vam, da ostanete odslej tukaj v sobi, dokler se moja sumnja ne razblini."

„Ali smem sprejemati svoej prijatelje? Gospoda Monsoreaua, gospoda Ribeiraca, Antragueta, de Bussyja?"

„O seveda! Še o tem govorite!"

„Pa da ni gospod de Bussy bil med onimi nesrečneži, ki so si nakopali posebno nezadovoljstvo Vašega Veličanstva?"

Kralj pove vojvodi, kako je de Bussy dopustil, da so meščani plemiča Schomberga namočili v indigo. „Tega ne razumem!" odgovarja vojvoda začudeno. Prejšnji večer sem bil jaz pri Bussyju, ki je ležal bolan v postelji. Prevarjen sem, samo n vem, ali sem se sam, ali me je on?"

„Dobro je. Gospod de Bussy bo kaznovan, kakor mu gre, ob istem času z drugimi, čim se stvar razjasni."

Vojvoda pomisli, da je prav dobro sredstvo, kako bi odklonil kraljevo naglo jezo od sebe s tem, da jo napelje na Bussyja.

„Ako je gospod de Bussy bil zares takšen, kakor ga obtožujejo, in ako je prejšnji večer hlinil bolezen, je gotovo imel kakšne nakane, katerih meni ni hotel priznati."

„Čujete, gospoda, kaj trdi moj brat! On pravi, da ni dal pooblastila gospodu de Bussyju!"

„Tem bolje," pritrdi Schomberg. „Tem laže bo Vaše Veličanstvo dopustilo, da izvedemo ono, kar nameravamo."

„Dobro je, dobro je! Videli bomo!" naglo odvrne Henrik. Potem nadaljuje: „Gospoda moja, priporočam vam svojega brata, monseigneurja vojvodo Anžovinskega. Nocoj vam je v vaš del pripadla čast, da mu boste telesna straža. Bodite popolnoma obzirni napram njemu, kakor se spodobi za kraljevskega princa, to je za prvega za menoj v vsem kraljestvu."

„Sire," klikne vojvoda, kateremu je bilo na tem, da se drži dogovora z Guisom, in ki je tudi poznal običajno prevrtljivost in nestalnost kraljevih sklepov, ... „sire, dovolite mi vsaj, da ostanem pri Vašem Veličanstvu, kjer je moje mesto! Jaz sem tukaj vaš jetnik, pa tudi povsod drugod, samo sem tam vedno pred vašimi očmi, torej pod najboljšim nadzorstvom!! Sire, dopustite mi milost, da smem ostati pri Vašem Veličanstvu!"

Kralj je že hotel odgovoriti z „da", ko je opazil, da mu daje Chicot nekakšna znamenja, naj tega nikar ne dovoli.

„Ne," pravi, „monseigneur, vi ste tukaj dobro spravljeni in moja želja je, da ostanete tukaj!"

„Sire..." zajeclja vojvoda poražen, a kralj se ravnodušno in z zmagovitim zadovoljstvom oddalji.

Četvorica miljencev pa ostane na straži.

XXIII.
CHICOT OBIŠČE BUSSYJA. IN KAJ SLEDI TEMU OBISKU.

Drugo jutro je Bussy zajtrkoval okrog devete ure z Remyjem, ki mu je v svojstvu zdravnika predpisal razne okrepčilne jedi, da se zopet popravi.

„Povej mi no, Remy," naenkrat vpraša Bussy, „ali si ti morda spoznal onega plemiča, katerega so namočili menda v neko kad, blizu ulice Coquilliere, ko sva šinila mimo. Sedaj se spominjam. Sodrga se ga je lotila. Prav za prav bi bil plemič mora' priskočiti drugemu v pomoč v takem primeru. Ali jaz sem bil preveč zaverovan v svoje posle. Sedaj se šele spominjam dogodka."

Remy nekaj pomisli, pa pravi: „Menda bo res nekako tako. Nekoga so pomočili v kad barvarji. Bil je kraljev plemič, tiski, ki vedno nemško kolne. Ko so ga dvignili, je kriknil: Gott verdamme!"

„Tisti? Potem je bil Schomberg. Če je tako, potem pripravi svoje maže in obveze!"

„Zakaj?"

„Ker jih boš kmalu rabil, da zakrpaš kožo, ali mojo, ali pa njegovo!"

„No, svoje že ne boste dali v krpanje, ker si je ne boste dali načeti! Zlasti ne sedaj, ko ste zopet srečni!" In Remy pomežikne.

„Nasprotno! Ne moreš si predstavljati, dragi Remy, kako lepo je, če si srečen, pa lahko svoje življenje stavljaš na kocko proti drugemu! Takrat je šele znaš ceniti! S tvojo pomočjo sem zares srečen danes, in danes bi se divno boril!"

„Počakajte samo," miri Hadouin Remy. „Neka prijateljica me je zaprosila, naj pazim na vaše življenje, katero ni več vaše, ampak je dolgujete drugemu bitju. Zato morate ostati nedotakljiv in — oprezen."

„Dobri Remy!" ga pohvali Bussy in se vda svojemu sanjarenju.

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj
Vrhunec fine mehanike
STOEWER - RECORD
L. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 6/I.

SINGER šivalni stroji
so na vsem svetu poznani kot najboljši
Singer šivalni stroji, BOURNE & CO., NEW YORK
Prodaja na obroke
LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 3
Centrala za SHS: 35-a
ZAGREB, Marulićeva ulica 5
Zastopstva v vseh mestih

Elektrotehnični obratovodja
s dokazilom večletne prakse v večjih podjetjih z visoko napetostjo, ki je trezen in naš državljan, se sprejme s 1. aprilom 1925.
Prosto stanovanje, razsvetljava in kurjava in primeren vrt so na razpolago.
Samo pismene ponudbe z navedbo mesečne plače in prepis izpričeval naj se pošljejo Ravnateljstvu tovarne cementa, Zidani most. 876/a

Posetite Posetite
8. dunajski mednarodni velesejem
(pomladanski velesejem)
od 8. do 14. marca 1925
Mednarodna vzorčna razstava industrijskih in obrtniških proizvodov
Cene brez konkurence!
125.000 posetnikov, od teh 25.000 inozemskih kupcev iz 70 držav
Znatno znižane cene vožnje na avstrijskih železnicah
Prehod preko meje z vplačano takso za potni vizum od 15.000 avstr. kr. (dolarjev —·25)
Pojasnila daje 141/a
„Wiener Messe A. G.", Wien VII.
Castna zastopstva v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4.
Društvo za promet stranaoa v Sloveniji.
„Putnik", d. d., za saobraćaj putnika, Aleksandrova oesta 8.
Josip Zidar, Dunajska oesta 31.

Ustanovljeno 1842 39 a Električni obrat
Najstarejša pleskarska in črkoslikarska tvrdka v Sloveniji
prevzema pleskanje stavb, pohištva, centralnih peči, železnih konstrukcij itd. ‖ Črkoslikarstvo na steklo, zid, platno, le pločevino itd.
Brata Eberl nasl. Martinc, Černe & Comp, družba z o. z.
Ljubljana, Igriška ulica št. 6 (poleg dramskega gledališča).

Za gospode
naneve znižane cene 77/a III

srajce, bele,	prej 89,	sedaj	79 Din
„ „ s pique prsi,	„ 108,	„	98 „
„ „ 1. chiffon,	„ 148,	„	138 „
„ frack,	„ 165,	„	148 „

kravate po znatno znižanih cenah do 25% popusta
A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Premog trboveljski, libojski, črnomaljski
drva, inozemski koks, oglje, šlezijske brikete
dobavlja 60/a
„Ilirija", Ljubljana
Kralja Petra trg 8, tel 220
Plačilo tudi na obroke.

Zadružna hranilnica
registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.
v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 19
sprejema vloge na **hranilne knjižice** in **tekoči račun** ter jih obrestuje najugodneje.
Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.
Daje posojila proti vknjižbi, poroštvu in zastavitvi. 1858a

Josip in Rajko Turk
Prevažanje blaga. spedicijsko podjetje v Ljubljani, sedaj Vidovdanska cesta št. 3 Ocarinjanje blaga.
prevzema vsakovrstne vožnje blaga, kakor premoga, drv, manufakture, stavbnega materiala itd., po najnižjih cenah. Istotam so tudi prvovrstni poročni vozovi (bruni z gumastimi kolesi) po izjemno nizkih cenah na razpolago.

Kupujeva 897/a
skozi vse leto v vsaki količini **živinske in svinjske kože.** — Ponudbe prosiva poslati na naslov **Herman Hary i sin,** veletrgovina koža, **Varaždin.**

Industrijska, obrtniška in trgovska podjetja, ki nudijo popolno varstvo z vknjižbo in z zastavo zalog blaga, iščejo
posojila oz. družabnike ali kupce
Ponudbe sprejema in pojasnila daje
Gospodarska pisarna, družba z o. z v Ljubljani, Wolfova ul. 1-II.

Rast las zajamčuje „LEDA"
zakonito zavarovano sredstvo proti plešavosti, izpadanju las in prhutu. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in brivnicah, ali pa ga pošilja po povzetju za 100 Din (in 10 Din za poštnino) 80-a
Kosmetični laboratorij „LEDA" v Zagrebu, Nikolićeva 1.

Izšel je v knjigi
Taksni in pristojbinski pravilnik
Kdor plačuje takse in pristojbine potrebuje poleg zakona tudi pravilnik, ki zakon razlaga in pojasnuje. Knjiga ki obsega 240 strani, velja s poštnino vred Din 43·50 in se naroča pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani
Prešernova ul. 54.

? ?

✝

V svojem in v imenu svoje sestre, kakor tudi v imenu ostalih sorodnikov naznanjam tužno vest, da je naša ljuba in dobra mati, oziroma sestra, teta in stara teta, gospa

Neža Stojc

včeraj dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer, v starosti 75 let, po kratkih mukah nenadoma preminula.

Pogreb drage rajnice bo v sredo dne 18. t. m. ob ½ 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta štev. 12, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica za pokojnico se bo brala v župni cerkvi pri sv. Petru v Ljubljani.

Mir in pokoj predragi mamici po trudapolnem življenju!

V Ljubljani, dne 17. februarja 1925.

896/a **Dr. Josip Stojc, zdravnik.**

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Ob težki izgubi, ki nas je zadela z ločitvijo naše nenadomestljive, nadvse ljubljene mamice, gospe

Viktorije Reisner, roj. Pregel

nam je došlo od vseh strani toliko izrazov iskrenega sočutja, da se nam ni mogoče vsem in vsakemu posebej zahvaliti; blagovolijo naj vsi, ki so z nami sočuvstvovali in lajšali naši dobri mamici bolečine v njeni bolezni, darovali prekrasno cvetje ter jo spremili v tako častnem in obilnem številu na njeni zadnji poti, sprejeti tem potom našo najsrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1925.

895/a **Globoko žalujoči ostali.**

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani